

پنجشنبه ۲۰ قوس ۱۳۵۴ - ۹
 ذیحجه ۱۳۹۵ - ۱۱ دسمبر ۱۹۷۵
 قیمت ۱۳ افغانی

شوندون

ظلال النجاة في كلامه

اختصار وقایع

هفتم

در کشور

نطاق وزارت امور خارجه روز پنجشنبه گذشته راجع به حملات و بمباران طیارات اسرائیلی بر کمپ های مهاجرین فلسطینی در لبنان گفت که حکومت افغانستان این حملات و حشیانه را همیشه به شدت تقبیح کرده و می نماید و معتقد است که حالا وقت آن رسیده تا جامعه بین المللی جدا چلو چنین تجاوزات بیرحمانه و غیر انسانی اسرائیل را گرفته و برای مجازات آن کشور تعزیرات اساسی و لازم را به زود ترین فرصت وضع کند. هیات انجمن دوستی جمهوری مردم چین

و افغانستان ساعت ده از ظهر روز یکشنبه با پوهاند دوکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور ملاقات نمود.

همچنان هیات ساعت دونیم بعد از ظهر با بنیاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه ملاقات نمود.

در خارج

در حالیکه دو وزیر بنگله دیش روز شنبه وارد هند شد تا آنچه یک خبر نگار (وجود اختلافاتی) بین دوطرف خوانده حل نماید در خود بنگله دیش مقامات مربوط به جمع آوری سلاحها که بصورت غیر قانونی نزد مردم وجود دارد ادامه میدهند.

دوکتور کورت والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد و یک نفر نماینده وی به یک سلسله مذاکرات باروژ دنگتاش رهبر ترکهای قبرس آغاز کرده اند.

طبق اطلاعاتیکه صبح روز یکشنبه بدست آمده در اثر جنگهای ناگهانی و شدیدی که تا نیمه دیشب در شهر بیروت دوام داشت (۷۰۰ نفر به قتل رسیده و ۳۰۰ تن دیگر مجروح گردیده است ۲۰۰ نفر دیگر از وسط راه روبروده شده اند.

نماینده رویتر در خبری که از لاهور مخابره نموده متذکر شد که احزاب مخالف حکومت پاکستان روز ۲۸ قوس (۱۹ دسمبر) را بحیث روز اعتراض ملی علیه سیاست های حکومت ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان اعلام نمودند.

برنگال مناسبات خود را با اندونزیان نسبت به آنچه «تجاوز آشکار نیروهای عسکری-اندونزی بر پایتخت تیمور شرقی» خوانده است قطع کرد.

بنیاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم قبل از ظهر روز شنبه از مهمان محترم شان بنیاغلی نیکولای ویکتوریچ پودگورنی صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در میدان هوایی بین المللی کابل استقبال نمودند.

بنا بدعوت بنیاغلی رئیس دولت و صدراعظم صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی برای یک بازدید رسمی و دوستانه از افغانستان ساعت ۱۰ و نیم قبل از ظهر توسط طیاره مخصوص وارد کابل گردیدند.

قرار یک خبر دیگر

بنیاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ساعت سه بعد از ظهر همانروز با بنیاغلی نیکولای پودگورنی صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در قصر ریاست جمهوری ملاقات و مذاکره کردند. درین مذاکرات که در فضای بسیار دوستانه و صمیمانه سه ساعت دوام کرد، روی مسایل ذات البینی، موضوعات منطقه و مسایل بین المللی مورد علاقه، بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

بنیاغلی بوخو سلاف ختو یک وزیر امور خارجه جمهوری سوسیالیستی چکوسلوواکیا بنا بدعوت بنیاغلی وحید الله معین سیاسی وزارت امور خارجه برای یک مسافرت رسمی به افغانستان روز یکشنبه وارد کابل شد.

قرار یک خبر دیگر بنیاغلی ختو یک ساعت چار بعد از ظهر با بنیاغلی وحید عبدالله ملاقات و مذاکره نمود.

طی این مذاکره بین طرفین راجعه روابط و همکاریهای افغانستان و چکوسلوواکیا و سایر مسایل مورد علاقه دو کشور تبادل نظر صورت گرفت.

امروز پنجشنبه بیست قوس مصادف باروز عرفات روز جمعه بیست و یک قوس روز اول عید سعید اضحی می باشد.

مولوی عبدالصیر رئیس مقام عالی تمیز وزارت عدلیه گفت چون در کشور عربستان سعودی شرعاً ثابت شده که روز پنجشنبه نهم ذیحجه الحرام ۱۳۹۵، هجری قمری مصادف باروز عرفات میباشد بنابراین روز جمعه بیست و یک قوس روز اول عید سعید اضحی است.

بنیاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم با مهمان محترم شان بنیاغلی نیکولای پودگورنی در حالیکه سلام گارد تشریفات را قبول میفرمایند.

بنیاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم و قعیکه وزیر امور خارجه چکوسلوواکیا در قصر ریاست جمهوری پذیرفته و با وی صحبت مینمایند.

بنیاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم هنگامیکه سفیر گبر غیر مقیم جمهوری دیموکراتیک ویتنام در افغانستان و برای تقدیم اعتماد نامه اش پذیرفته شد.

پک ژوندون

تجلیل این ایام فرخنده یا خاطره ای که میتوان آنرا بزرگترین نمونه ایثار و فداکاری انسان در راه رضای خدا و سر مشق ایثار و از خود گذری در راه ایمان و عقیده دانست برای هر فرد مسلمان خیلی آموزنده و درخور تأمل است.

از زبانات رئیس دولت و صدراعظم

پنجشنبه ۲۰ قوس ۱۳۵۴ برابر با ۹ ذیحجه الحرام ۱۳۹۵ مطابق ۱۱ دسامبر ۱۹۷۵

عید اضحی

تمام مسلمانان پس از ادای نماز عید حلول عید را به دیگران شان مبارک باد و تهنیت میگویند و روزهای خوش را برای یکدیگر آرزو میکنند.

در ایام عید به استقبال کسی که تیرگی به او در میان باشد، رفتن، امکان رفع کدورت ها را به او جبهه نیکو و شایسته مساعد ساخته است. به او شیدن لباس نو نیز بر اساس این مفکوره بوجود آمده است که همانطور که یک مسلمان در روزهای عید لباس های نو به تن میکند بهمان گونه بایست افکارش را و بخصوص اگر اندیشه کینه جو یانه و خصومت آمیز با کسی داشته باشد، نو گرداند و ذهنش را سر از نو با صیقل صلح، دوستی، صفای نیت و محبت شستشو دهد و هر چه افکار و اندیشه بد در آئین دماغ دارد پاک از میان بردارد. بدینتر تیب مجله ژوندون حلول عید سعید اضحی را به تمام مسلمانان افغانستان و لمهان تبریک و تهنیت گفته و روزهای خوشی را در ایام فرخنده عید برایشان آرزو میکند.

با ادای این وجیهه ایام عید را با خوشی و سرور سپری می نمایند.

به همین ترتیب در آستانه عید اضحی، روز عرفات، یکتا دمسلمانان به زیارت خانه خدا، ادای فریضه حج که رکن پنجم اسلام است هفتخر گردیده و به یک آرزوی مقدس نایل میشوند.

بنابر این مناسبت نیز که مسلمانان به یکی از آرزوهای دینی خویش دست یافته اند، در ایام عید اضحی خوشی میکنند و این روزها را شادمانه تر از هر وقت دیگر تجلیل می نمایند.

ایام عید روزهای است متبرک و فرخنده که در این هنگام برای مسلمانان زمینه و امکان ناتی مهیا میگردد تا اگر خصوصیت، کینه و دشمنی در میان باشد رفع گردد و خاطره های زشت و خصوصیت آمیز از لوح ضمیر شان پاک گردد.

راستی اینست که در ایام عید این امکان برای همه وجود دارد تا دل های شان را از عداوت و کینه توی پاک گردانند. روی همین ملحوظ

عید سعید اضحی فرخنده ایا می است که مسلمانان سر تاسر جهان از آن تجلیل بعمل آورده و در روزهای پنجم عید وجیهه قربانی را مطابق به متون فقه حنفی بجای می آورند. ادای قربانی بر هر مسلمان توانا و مستعد واجب است زیرا حضرت ابراهیم (ع) بنا به فرمان پروردگار مامور گشت تا فرزندش حضرت اسماعیل را قربانی کند.

و بدینتر تیب حضرت ابراهیم (ع) در برابر یک آزمون عظیم قرار میگیرد و ازین امتحان دشوار و امر خفیر پیروز مند بدر میاید و قربانی اسماعیل (ع) بروی نهی میگردد. و بجای فرزند، حضرت اسماعیل گوسفندی را قربانی میکند.

از همین جاست که مسلمانان مستعد و کسانیکه توانایسی مادی قربانی را دارند. همانطور که در خطبه نماز عید اضحی خطبا بیان می دارند، بنا بر احکام و دساتیر دین اسلام قربانی میدهند و یکی از وجایب اسلام را بجای می آورند و

بمقصد کمک و مساعدت به مامورین و اجیران دولت سراروز یکشنبه برای کوپونداران جای توزیع میگردد.

یک منبع ریاست کوپراتیف مامورین گفت: حکومت برای رفع نیازمندی های کوپونداران یک مقدار جای از خارج توريد نموده است که از طریق معارفه های مربوط کوپراتیف مامورین در مقام مقابل ارائه پارچه کوپون یک خطی سر بسته جای سیاه برون پنجاه گرم در یک شصت و هفت افغانی توزیع مینماید.

منبع علاوه کرد که کوپونداران میتوانند سراروز یکشنبه جای استحقاقه برج قوس خویش را از نمازهای مربوط بدست بیاورند.

بمقصد کمک به مامورین و اجیران دوا بر دو لای از طریق معارفه های ریاست کوپراتیف مامورین و اجیران رخت توزیع میگردد. یک منبع آریاست گفت که کوپراتیف مامورین و اجیران یک اندازه رخت را تهیه نموده و با مامورین و اجیران دولتی توزیع مینماید.

منبع علاوه کرد که مامورین و اجیران میتوانند در مقابل ارائه یک پارچه های احتیاطی ماه قوس کوپون شان، پنج متر گلین از قرار هر متر ۱۶ افغانی رخت و نیم متر کتان بر کلان هر متر ۲۵ افغانی که نمونه های آن در همه معارفه های موجوده کشانی شده است بخواهند.

به ارزش اضافه از بیست و سه ملین و پنجاه و نه هزار افغانی بود کمیاری و گنجش اصلاح شده بمنظور استفاده در گشت تیر ماهی به دهانان کشور بظرف وید خشان توزیع گردیده است.

در گشت و تیر ماهی هنوز ادامه دارد.

منبع اضافه کرد برای اینکه دهانان از گود و گنجش در گشت استفاده نموده باشند توزیع آن کار فرقه صورت گرفته است.

پیام بنیادگرای رئیس دولت و صدراعظم

بمناسبت روز حقوق بشر

این پیام بمناسبت سیست بیست و هفتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر، شب چارشنبه توسط پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور از رادیو افغانستان قرائت گردید.

تجلیل مینمائیم، اکثریت جامعه بشری با آلام و مصائب از قبیل فقر، بیسوادی و بیماری دست به گریبان اند.

موجودیت چنین بی عدالتی ها به سویه جهانی، تطبیق کامل پرنسپ های حقوق بشر را که مندرج اعلامیه جهانی حقوق بشر میباشد، دشوار میسازد. ناگزیر است اظهار نمود که بدون پی ریزی یک نظام نوین اقتصادی و تطبیق آن یک گام مؤثر در راه رسیدن به اهداف اعلامیه جهانی حقوق بشر و صلح دایمی و پایدار متصور نیست.

در خاتمه یکبار دیگر اهمیت این مناسبت جهانی را نائید نموده، از اقدامات و فعالیت هایی که تاکنون تسجیل سرپرستی مؤسسه ملل متحد در راه تطبیق اعلامیه جهانی حقوق بشر خصوصاً در دوران دهه انکشاف حقوق بشر صورت گرفته است، بنمایندگی از مردم و حکومت افغانستان تقدیر مینمائیم.

(شام ۱۸ قوس ۱۳۵۴)

به این روز مهم و فرخنده جهانی یکبار دیگر یاددهانی میکند اگر چه بیش از یک ربع قرن از اعلامیه حقوق بشر سپری گردیده، با آنها هم در بسیاری نقاط دنیا مردمانی وجود دارند که از حق تعیین سرنوشت و رهائی از سلطه استعمار، که حق مسلم هر جامعه بشری است، محروم اند. بادرک این واقعیت آرزو مندیم که درین راه تدابیر بیشتر و مؤثرتر از طرف ملل متحد که پشتیبان حقوق اساسی بشر میباشد، اتخاذ گردد تا آنپایه که تاکنون از حق مسلم خویش محروم اند بان نایل آیند برای نیل به این اهداف عالی همچنان لازم است تا جامعه بشری بطور دسته جمعی برای از بین بردن استعمار، هر نوع تبعیض نژادی، اقتصادی، سیاسی، کلتوری و اجتماعی همکاری نمایند.

بانیست گفت: وقتیکه سالگرد اعلامیه حقوق بشر را

فردا که مصادف با بیست و هفتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر است، افتخار دارم بار دیگر بنام مردم و حکومت افغانستان، پشتیبانی کامل خود را از اساسات اعلامیه جهانی حقوق بشر ابراز دارم.

افغانستان با اعتقاد راسخ به منشور ملل متحد و پرنسپ های مندرجه اعلامیه جهانی حقوق بشر، همواره در امور و فعالیت هایی که منظور آن تحقق جهانی پرنسپ های حقوق بشر باشد، سهم فعال داشته و از حقوق مردمی که در راء تعیین حق سرنوشت، از بین بردن استعمار، سلطه اجنبی، ابارتاید و سایر اشکال تبعیض نژادی در مبارزه اند پشتیبانی کامل نموده است. علاوه نمایندگان افغانی در تدوین میثاقهای حقوق بشر و امور کمیسیون های حقوق بشر مجادانه همکاری نموده اند.

حکومت افغانستان نسبت

صفحه ۴

توجه بیشتر مابه به بود وضع اقتصادی و تحولات اجتماعی ماست

آنچه را که وعده داده ایم در ایفای آن کوشیده ایم و خواهیم کوشید

هیچ جنبش ملی تا وقتی از افکار و عقاید فرزندان این خاک و پشتیبانی و تأیید ملت افغانستان سرچشمه نگرفته باشد موفق نگردد و نخواهد گردید.

ریاست دفتر جمهوری روز ۱۵ قوس مصاحبه یشاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم را که با یشاغلی می روی ویر نماینده روزنامه لوموند چاپ پاریس بتاريخ ۱۲ قوس ۵۴ در قصر ریاست جمهوری صورت گرفته به نشر سپرده است.

سوال -

بعد از ارزیابی دولت مسوده قانون اساسی به لویه جرگه عرض تصویب تقدیم خواهد شد.

سوال - ایران برای انکشاف منابع افغانستان تعهدات مهمی کرده است. آیا یشاغلی رئیس دولت می تواند راجع به روابط افغانستان با ایران توضیحاتی بدهند نظر شما راجع به پیشنهاد ات اخیر که ایران به ترکیه و پاکستان در مورد تولید مشترک سلاح کرده است چیست ؟

جواب - بلی ما از کمکهای قابل قدر همسایه دوست ما ایران در پلان هفت ساله افغانستان متشکریم و روابط ما با ایشان کاملاً دوستانه و صمیمانه می باشد. درباره قسمت اخیر سوال تان به عقیده من دفاع از استقلال و حاکمیت ملی وظیفه هر ملت است. اما مسابقات تسلیحاتی در هر زمان و هر جایکه باشد موازنه را بر هم میزند تشنجات بار میاورد و در نتیجه گمان نمیکنم بسود صلح جهانی تمام شود.

سوال - یوتو صدر اعظم پاکستان در یکی از بیانات اخیرش مطلبی درباره تقویه و تجهیز قوای افغانستان در حواشی سرحدات پاکستان گفته است. نظر شما رادرین باره می خورم بدانم.

جواب - درین باره چند روز قبل وزارت امور خارجه افغانستان حقایق را توضیح کرده است می توانم بگویم دیگر بگویم که آنها مات یشاغلی یوتو

سوال - یشاغلی رئیس دولت اینک دوسال می شود شما قدرت را بدست گرفته اید از جولای ۱۹۷۳ باینطرف چه تغییراتی در افغانستان رخ داده است شما اصلاحات ارضی و قانون اساسی را وعده داده اید. این دو موضوع به کجا رسیده است ؟

جواب - شما میدانید که دوسال برای تطبیق تحولات بزرگ و باین زودی برآورده ساختن تمام نابسامانی های دیرینه مدت زیادی نمی باشد. در حال حاضر شرایط فعلی تو چه بیشتر مابه به بود وضع اقتصادی و تحولات اجتماعی ماست که پاتو چه کامل و مساعی دوامدار در تنظیم و تطبیق آن یکی بعد دیگری میگوئیم که البته تفصیل هر کدام آن درین فرصت کوتاه میسر نیست.

امادر صورتیکه مایل باشید میتوانید از طریق وزارت خانه های مربوط از جزئیات آن آگاه شوید.

آنچه را که وعده داده ایم در حدود امکانات در ایفای آن کوشیده ایم و خواهیم کوشید.

قانون اصلاحات ارضی تکمیل و نشر شده است و یکسال بعد از وقوع عملی خواهد شد. بدیعی است در جریان این یکسال تشکیلات، لویج و مقررات قانون اصلاح ارضی ترتیب و تنظیم خواهد شد.

همچنان غور و تدقیق مسوده قانون اساسی آینده افغانستان به کمیسیون باصلاحیت تری سپرده خواهد شد تا درباره اش مشوره و نظر بدهد در آنوقت

کاملاً عاری از حقیقت است. سوال - به نظر شما بهترین وسیله عادی ساختن روابط افغانستان با همسایه اش پاکستان چیست ؟

جواب - بهترین وسیله عادی ساختن روابط، واقع بینی، حسن نیت، طرفین و تصمیم در حل عادلانه پروبلم از راه مفاوضات و مذاکرات دوستانه و صلح جویانه می باشد.

سوال - یشاغلی رئیس دولت هنگامیکه شما قدرت را بدست گرفتید سقوط سلطنت در افغانستان بحیث یک کامیابی اتحاد شوروی قلمداد شد. روابط فعلی شما با مسکو از چه قرار است ؟

جواب - شما به زعم و مقصد خود نسبت به انقلاب ملی ما هر تعبیر خواسته باشید بکنید مربوط بخود شماست اما آنچه من می توانم بصراحت بگویم اینست که هیچ یک جنبش ملی تا وقتی که از افکار و عقاید فرزندان خود این خاک و پشتیبانی و تأیید ملت افغانستان سرچشمه نگرفته باشد موفق نگردد و نخواهد گردید اوراق تاریخ کشور ما بهترین شاهد آن است.

بجواب قسمت اخیر سوال شما باید بگویم که روابط ما با اتحاد شوروی بیش از نیم قرن همواره بر اساس دوستی احترام متقابل و حسن همجواری استوار بوده و امیدوارم همیشه چنین خواهد بود.

سوال - درین اواخر سه قرار داد مهم، بین کشور شما و فرانسه منعقد شده است. یشاغلی رئیس دولت همکاری بین افغانستان و فرانسه را چگونه در نظر دارند ؟

جواب - شکی نیست که ما همیشه با فرانسه روابط دوستانه داشته ایم. اکنون هم خوشبختانه قرار داد هایی درباره تفحص نفت وادی کوتا و سوری پروژه های راه آهن و بند فراه رود با فرانسه امضا گردیده و در بر خی پروژه های دیگر نیز فرانسوی ها کار میکنند و امیدواریم که این همکاری بیشتر گردد.

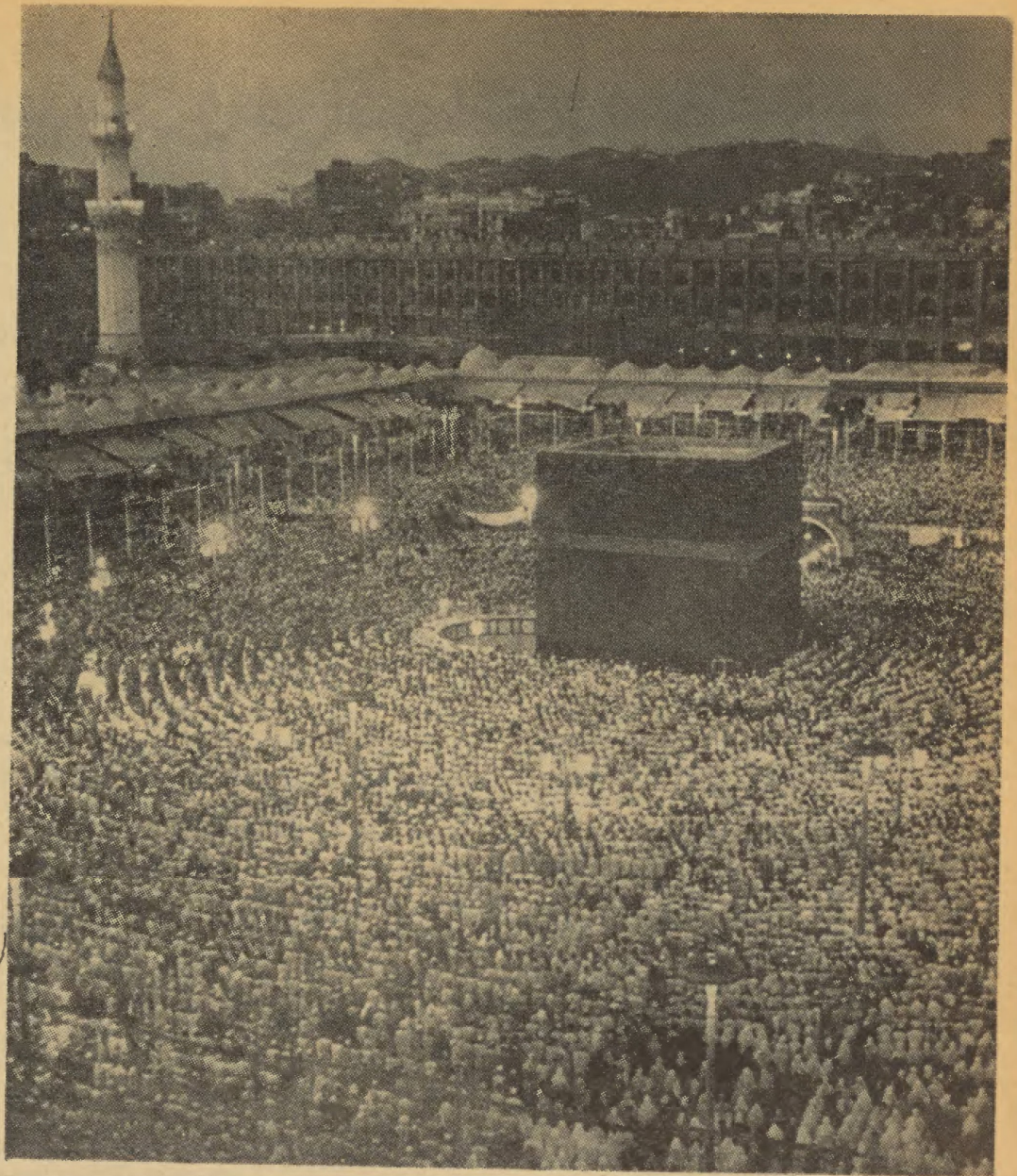
سوال - می خواهم نظر تان را درباره بازار مشترک اروپا و علاقه افغانستان بدانم.

جواب - قبل از نظام کنونی دولت افغانستان درباره بازار مشترک اروپا طالب معلومات شده بود اکنون هم وزارت تجارت مادر صدد تکمیل این اطلاعات است تا بداند که شرایط دیگر مسائل بازار مشترک چه می باشد. مادر حال حاضر صرف تماس هایی برقرار کرده ایم.

سوال - هرگاه با شرکت در بازار مشترک از نظر اقتصادی موافق باشید می خواهم از نظر سیاسی موافقت افغانستان را بدانم.

جواب - هر گاه رادر مقیاس منافع و هدفهای ملی خویش می سنجم و قضاوت و تصمیم ما هم بر اساس آن صورت میگیرد.

هرسال جمعیتی بیش از یک و نیم میلیون حاجی به ادای فریضه حج می پردازند .

نوشته : عبدالصیر سعید

عید قربان

بزرگترین عید اسلامی

عید قربان، بزرگترین عید دینی مسلمانان و هنگام تجدید خاطره فداکاری بی مانند است که یکی از بزرگترین و هیروان بشریت حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام در راه عقیده و ایمان انجام داد .
این پیامبر بزرگوار که در عالم رؤیا ماموریت یافته بود تا فرزند هفت ساله خود اسمعیل را قربانی کند. با همه مهر پدری و فرزندی که یک امر طبیعی و فطر است، این ماموریت دشوار را بجان و دل پذیرفت و حاضر شد که فرزند را به قربانگاه ببرد و ماموریت خود را انجام دهد. اما در آخرین لحظه در همان وقتی که به اجرای ماموریت دشوار خود عهد گماشته بود، به او امر شد

که بجای فرزند، گوسفند را قربانی کند و بدین صورت، فرزندش از قربانی شدن معاف شد و خودش ازین امتحان بزرگ کامیاب بیرون آمد .
خدا میداند که از آن روز، چند قرن یا چند هزار سال گشته است ولی خاطره ایمن فداکاری و خلوص نیت و قوت ایمان و عقیده

همیشه چون مدال افتخاری بر سینه فرزندان اسمعیل میدرخشید و باید هم میدرخشید .
چند سال بعد از آن روز که با هم ماه ذی الحجه و عید قربان، مصادف و مطابق دانسته شده است، در همان سرزمین (که واقعه یاد شده در آنجا رخ داده بود و بکه و مکه و ام القری نام یافته است) عبادتگاهی خاص برای پرستش خدای جهانیان به دست همان پلور فرزند فداکار و یکتاپرست بنیاد گذاری و آباد شده که پس از گذشت قرنهای زیارت آن درآیین مقدس اسلام عنوان حج یافت و یکی از عبادات و فرائض مخصوص این دین بشمار رفت و از سال دهم هجری که فتح مکه بدست مسلمین صورت گرفت تا به امروز که یک هزار و سیصد و هشتاد و پنج سال از فتح مکه میگذرد، در هر سال هزاران نفر از مسلمانان از هر گوشه و کنار جهان برای ادای فریضه حج بسوی شهر مکه رهسپار میگردند و اعمال حج را در طی مراسم باشکوه خاصی آن انجام میدهند و واپس به شهر و دیار خود مراجعت میکنند و بطوریکه اوقام و احصائیه ها نشان میدهد در هریک از دوسه سال اخیر جمعیتی بیش از یک و نیم میلیون حاجی به شهر مکه وارد شده به ادای فریضه حج پرداخته اند و با عبادات عمره را که در غیر از ایام مخصوص حج صورت میگیرد، انجام داده اند .

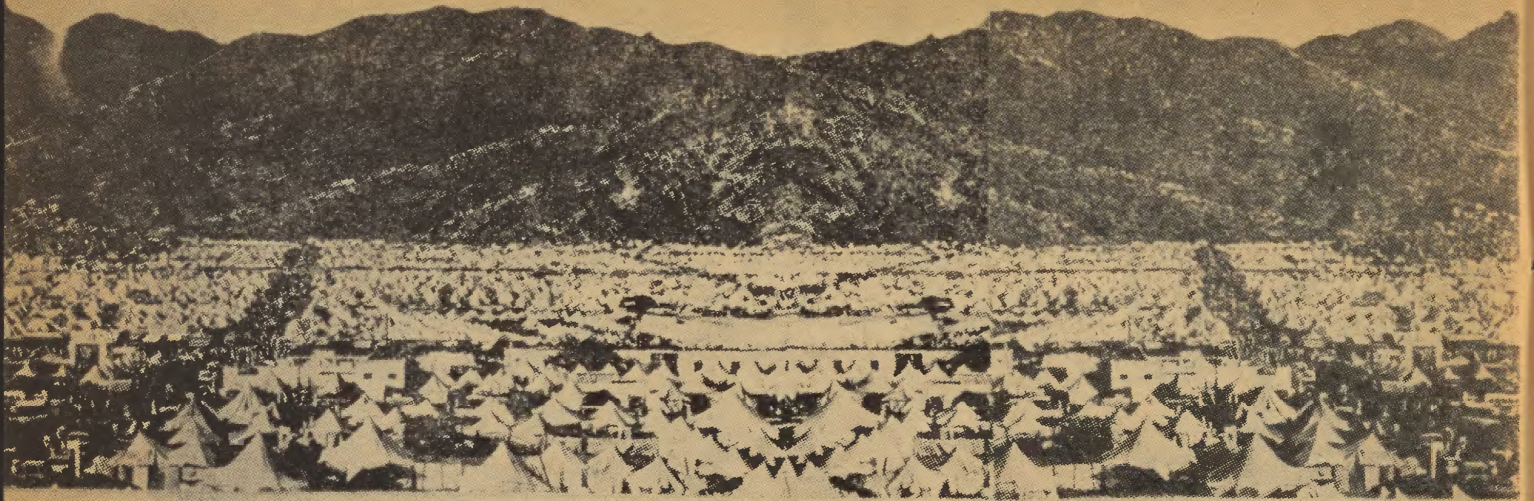
روز دهم ذی الحجه، گذشته از اینکه در شهر مقدس مکه، در پیروان خانه کعبه مراسم حج و طواف صورت میگیرد، در همه جهان اسلام بعنوان بزرگترین عید یاد میشود یک روز پیشتر از آن یعنی نهم ذی الحجه که مصادف با روز توقف حاجیان در عرفات است، بهمان مناسب روز عرفه نامیده میشود که آن نیز در تاریخ اسلام یک یاز روز های متبرک بشمار میرود .

استاد علامه ابوریحان بیرونی در کتاب معتبر و مشهور خویش التفهیم در باره این روز ها نوشته است :

((و دهه نخستین از ذی الحجه، روز کار حرام خوانند و هشتم از آن، روز ترویج و نامش از آب نهاده است حاجیان را تا سیر شوند، و نهم روز عرفه که حاجیان به عرفات باشند و حج یابند و دهم روز از ذی الحجه عید گوسپند گشان که حاجیان بمعنی قربان کنند

و بدین روز و دودروز از پس وی روزه داشتن حرام است)) (التفهیم ص ۲۰۲ - ۲۰۳)
در متون قدیم دری چون زین الاخبار گردیزی و تاریخ یبقی و بغضو ص در دیوانهای اشعار شاعران بزرگما همچون جزایشان در باره مراسم عید قربان و اهمیت فرخی و سنائی و مختاری و ازرقی و جامی و

منظره از هزاران خیمه حاجیان در دامنه کوه عرفات

عیدت مبارک برادر داخل حاجیان و غازیان

گاهی این یاد آوری به صورت تلاوت قرآن کریم و ادعیه بابت اهداء ثواب آن به ارواح پاکان و نیکان و پیروان تائبان به شمول اموات مورد نظر اجرا میشود، در بعضی از شهر همامندهرات، در سحرگاه روز عید و غالباً قبل از طلوع آفتاب، مردم به زیارت اهل قبور

لطفاً ورق بزنید

صفحه ۷

مجموعه ای تشکیل خواهد شد مرکب از یک سلسله سر گذشتای عبرت آمیز و حکمت آموز، و نازک خیالی های شاعرانه و لطیف که در نوع خود بسیار جالب خواهد بود. همچنان در ضمن امثال عامیانه که از دورانیهای کهن بیادگار مانده است، متلهای شیرین و پرمعنی بسیاری راجع به عید قربان آمده است که آن نیز باعث نویسنده بر حوصله میتواند منبع خوبی برای غور در مسایل جامعه شناسی بشمار رود و اما درین مقاله کوشش میشود که از میان مراسم فروان عید به ذکر چند رسم مهمتر پرداخته شود.

یاد از رفتگان :

در کشورهای درویش عید قربان، مراسمی رایج است که بعضی از آنها عمومی است و در سراسر مملکت معمول است و برخی به مناطق معین اختصاص دارد. مثلاً ادای نماز عید و قربانی در همه جا صورت میگیرد و در آداب و رسوم و شرایط آن هیچ فرقی بین نقاط شرقی و غربی، یا شمالی و جنوبی کشور دیده نمیشود. اما بعضی رسوم و آداب محلیه یادآوری از رفتگان و خیرات و میراث بمنظور ترویج روح آنان در هر جابه شکل خاصی صورت میگیرد.

شام هشتم ذیحجه که شب عرفه است، در بین عوام به شب مرده ها یعنی شبی که باید از اموات یاد کرد معروف است.

در بعضی از شهر همامند کابل، هرات، مزار شریف، در آن شب حلوا میزنند و بین همسایگان و عابران توزیع می نمایند، در ولایات همراه و جوزجان، نان یاموه تازه و خشک مانند خرما کشمش، و انگور، تقسیم می نمایند، در غزنی بول نقد به فقیر و مسکین میدهند و در هر صورت کسانی که این چیز ها دریافت میکنند، عباداتی از قبیل خداوند اموات شهادت می دهند، خداوند رفتگان شما را بیامرزد یا خدا قبول کند. به شخص تقسیم کننده میگویند و او نیز در جواب میگوید: خداوند والدین شما را هم رحمت کند.

و اهمیت خاصی که این روز در روز و آنرا لذت بخش است. گاران پیشین داشته است مطالب و گوناگون می توان یافت که مطالب

دو نفر از ریش سفیدان با صمیمیت همدیگر را در آغوش فشرده عید مبارکی میکنند.

در روز های عید بازار فروشنده ها خوب گرم است .

نوکران و خنده خود حتی به خدمه مهمانان خود عیدی میدهند و مایه دلخوشی ایشان را فراهم می نمایند .
ورزشها :

دروایت غور و دیگر ولایات هر کس از افغانستان ، روز های عید را با انجام دادن ورزشهای محلی، همچون سوار کاری و اسب دوانی ، کشتی گرفتن و پهلوانی، تیر اندازی بوسیله تیروکمان و گاهی تفنگ و دیگر ورزشها میگذرانند و هر کس به تناسب استعداد و توانایی خود، هنرنمایی میکند که البته از طرف بقیه در صفحه ۵۸

گسترده میشود، بعضی ها بجای شیرینی از آیندگان با اطعام غذایی که مخصوصا در روز های عید میزنند، پذیرایی میکنند و این البته مربوط به استطاعت صاحب خانه یا رسم خاص محل می باشد، بعضی فقط به دادن یک پیاله جای اکتفا میکنند .

درین دید و بازدید ها، بعضی از خانواده ها رسم دارند که برای اطفالی که تنها یا به همراهی اولیای خود به عید مبارکی می آیند ، مبلغی جزئی برسم عیدی میدهند و ناگفته نماند که عیدی دادن تنها برای اطفال اختصاص ندارد، بعضی که صاحب استطاعت می باشند به

تاسوین روز عید صورت میگیرد ، بعضی اشخاص، قبل از ادای نماز عید، چیزی نمیخوانند و مانند روزه داران صبر میکنند تا عمل قربانی انجام یابد، آنگاه از گوشت آن تناول میکنند، البته امساك ایشان از غذا خوردن تا آن وقت ، روزه داری نیست، زیرا چنانکه از قول استاد ابوریحان بیرونی یاد شد، روزه گرفتن در روز عید جایز نیست ..

در اینجا هم بدنیست به یک رسم خرافاتی اشاره شود و آن نگهداری (چشم قربانی) است به این معنی که در بعضی از خانواده های مقید و معتقد به خرافات ، مرسوم است که چشم گوسفند قربانی را از حدقه آن بعد از ذبح، خارج می نمایند و آنرا خشک می کنند ، سپس برای آن، چوگاتی از طلا یا نقره میسازند (مانند نگین دان) و آنرا بر شانه اطفال تعلیق میکنند و معتقدند که با بودن آن، طفلشان از چشم زخم محفوظ خواهد ماند .

دید و بازدید :

دید و بازدید از دوستان و همسایگان و اقارب، یکی از بهترین مراسم روزهای عید است و چه بسا اشخاصی که درین روزها به دیدن اشخاص میروند که قبلا میان آنها کدورت و ملالی وجود داشته است و بدین وسیله دشمنی هارابه دوستی مبدل میکنند مصافحه و معانقه (بفیل کسی هطبعاً درین دید و بازدید هافراوان است در بعضی از خانه ها بساط شیرینی خوری

می شتابند و فاتحه و اخلاص میخوانند . درین ضمن بدنیست که از یک رسم نا پسند که در اغلب مناطق کشور قبلا بسیار معمول بود و اکنون کم شده است یاد کنیم و آن رسم برگزاری عید اول است یعنی تشکیل مجلس تعزیت برای کسی که روزه عید، نخستین عید بعد از وفات او محسوب میشود، که چنین اشخاص طبعاً ایام عید را که باید به شادمانی سپری کرد بر خود و منسوبان خویش تلخ میکنند و بسا گستردن گلیم عزا عیش خویشتن و ایشانرا به اندوه مبدل می نمایند و باید باین رسم ناپسند هر چه بیشتر مبارزه کرد.

قربانی :

قربانی کردن، در همه جامه و است و هر کس به تناسب استطاعت مالی خویش درین کار که یک نوع کمک به فقرا و مساکین است سهم میگیرد، بعضی که مکنت بیشتر دارند، عاویاشتر یا چند گوسفند قربانی میکنند، برخی به ذبح یک گوسفند اکتفا می نمایند، بعضی اشخاص هم بصورت مشترک، هر کدام مبلغی روی هم میگذارند و از مجموعه آن بولپایک گوسفند یا گاو تهیه می کنند و قربانی می نمایند و البته آنانکه استطاعت ندارند. قربانی دوگتب فقهی برای حیوانی که جهت قربانی انتخاب میشود و طرز تقسیم آن شرایطی ذکر شده که اینجا محل بحث آن نیست و معمولاً عمل قربانی از روز اول عید بعد از ختم نماز عید

دو کودک خردسال عید را به هم دیگر خود تبریک میگویند .

کنسرت ستاره شناخته شده غرب در کابل

ژان بی آر منیگو پیانو نواز
معروف فرانسه.

صفت نایاب است، درک میگردد»
آرمنیگو طی مصاحبه به خبرنگار
ژوندون گفت:
«این اولین بار است که به
افغانستان، مملکت باستانی و خوش
بقیه در صفحه ۵۹

درفهرست آثار وی بر علاوه
کمیوزهای فوق، آثاریکه توسط
جندآله موسیقی محدود نواخته میشود
ومیتوان نغماتجالبی را کمیوز نمود
هم دریا فت نمود.

بعضی از نشریه های معتبر
وسرتاسری فرانسه درباره این
هنرمند شان نظریاتی دارند که
تقدیم شما هنر دوستا می کنیم.

«گید موزیکال می نویسد
«توصیف وستایش بی حد درباره
آرمنیگو صدق می کند»
«فینگارو عقیده دارد: «ذوق بر

بهاو تخنیک مستحکم و پایدار
خاصه آرمنیگو است»
«هارمونی اظهار میدارد آرمنیگو
مفسر ظریف و پراحساس است
«شیرزو یکی دیگر از نشریه
های فرانسه میگوید: «آهنگهای
مقبول آرمنیگو از تخنیک عالی و
طرز زیبا نواختن آن مخصوصا
هیجان دزونی هنرمند که یک

اشترک ورزیده وانتشاراتی از خود
تهیه نموده است.

آرمنیگو دارای آثار زیادی در
موسیقی است از باخ گرفته تا
استوک ونیز آهنگهای جدیدی را -
شخصا برای اولین بار کمیوز نموده
است.

آثار موسیقی دانان بزرگ که
توسط وی تنظیم گردیده قرار ذیل
است:

«بتوفن (سونات کانتاتر
تول پنجم)
«لشت (سونات کانتاتر دوم)

«پروگوفیف (کانتاتر تول اول
وچارم)
«شوپن در اویل (کانتاترولانوی
ودو کانتاتر تو)

«بارتوک (سونات کانتاتر تول
دوم)
«همچنین آثار بولیز و استوک
ها وزن وروانه توسط آرمنیگو تنظیم
و ترتیب گردیده است.

«ژان بی آر منیگو» پیانو نواز
مشهور فرانسه کنسرتی درادیتوریم
لیسه عالی استقلال اجرا نمود که
مورد علاقه حاضرین قرار گرفت.
ژان بی آر منیگو که یکی از
ستاره های شناخته شده دنیای
غرب میا شد در بسیاری از ممالک
اروپایی کنسرت های اجرا نموده
است.

وی برای اجرای کنسرت از طرف
مرکز کلتوری سفارت فرانسه به
کابل برای دو شب دعوت شده
بود.

ما برای شناسایی بیشتر وی و
معلومات مزید علاقمندان و هنر
دوستان مصاحبه ای با آرمنیگو به
عمل آورده ایم که ذیلا پیشکش می
نمائیم آرمنیگو در ۱۷ ژوئن ۱۹۴۳ در
فرانسه تولد گردیده است وی
تحصیلات موسیقی را همراهی مارسل
ژاکی نوکه رهنمای موسیقی هنر-
مند معروف ریونات بود وی بر
سازگان وژان میکولت درادارالمعلمین
عالی موسیقی پاریس دنبال نموده و
دروس تکاملی موسیقی را در
سالسبورگ سیلین وپاریس همراه
باژاک فوزیه جیانوتی که از هنر-
مدان معروف اروپا میباشند ادامه
داده است و فعلا بالای تیزس دکتوری
خود درباره موسیقی کار می کند.
آرمنیگو به سن ده سالگی جایزه
اول موسیقی روایم دولای موزیک
را دریافت نمود و در ۱۹۶۵ در رادیو
تلویزیون فرانسه ایفای وظیفه می
نمود در سال ۱۹۶۶ موفق به گرفتن
لیسانس کنسرت ازدارالمعلمین عالی
موسیقی پاریس گردید.

از سال ۱۹۷۲ بدینسو به صفت
آمر مرکز کلتوری کریتالی ومدیر
هنری فت موزیکال در سنت بوم
فرانسه اجرای وظیفه مینماید.

از ۱۹۶۶ به اینطرف آرمنیگو در
پاریس واکثر شهرهای فرانسه
واروپا کنسرت های متعددی را اجرا
نموده است بر علاوه همکاری در
چندین فستیوال وی در پروگرام
های رادیو وتلوویزیون فرانسه نیز

ژان بی آر منیگو هنگام اجرای کنسرت درادیتوریم لیسه استقلال

مصر در آستانه ی قرن ها

پیوسته بگذشته.

در شماره گذشته راجع به مدنیت مصر، چگونگی پیدایش و خصوصیت های هنری آن بحثی داشتیم تا آنجا که عقاید مذهبی و قدرت بیحد و حصر فراغت در هنر مصر ارزیابی گردید. همچنان بالای خصوصیت محافظه کاری و تغییر ناپذیری هنر مصر در طی قرون متمادی صحبت بعمل آورده شد و اکنون می پردازیم به خصوصیت های دیگر هنر مصر و تا آنجا که میسر می شود، سعی می کنیم تا آنجا که میسر می شود، نقاشی.

برعلاوه آثار کشف شده مصری گواه آنست که شیوه های هنری مصر زاده یك انكشاف طولانی است. این انكشاف در طی قرون متمادی به آهسته گمی تغییر شکل داد و بالاخره به مرحله سبکی های متأخر رسید. عنصر سومی که در هنر مصر آشکار می باشد همانا تنوع موضوع و تکاشف صحنه های مربوط صفحه ۱۰

به حادثات است. با وجود آنکه عقاید مذهبی ای مربوط به زندگی بعد از مرگ و انعکاس قدرت بی انتهای فراغت در هنر مصر سوژه های دیگر را تا اندازه زیادی تحت تأثیر میگیرد، اما با آنهم صحنه پردازیهای مذهبی نتوانسته است موضوعات دیگر را بطور کلی از نظر ها پنهان بدارد. چنانچه نقاشی ها و مجسمه های ریلیف (نیمه برجسته) تزئیناتی ای معابد سوژه های را در بر میگیرد مربوط به زندگی روزانه و فعالیت های مردم مصر و این امر شیوع مکتب ژانر رادر هنر مصر نشان میدهد. (ژانر شیوه هنری است تمثیل کننده وقایع روزمره و اشخاص عادی، صفحه ۱۶۰ دایرة المعارف هنر، نیو یورک).

گرچه این صحنه ها بصورت غیر مستقیم می توانند با عقاید

مذهبی ارتباط بیابند اما تا آنجا که زندگی و طرز تفکر جامعه در گونه صحنه های هنری از نگاه موضوع بیشتر به لحاظ میسرند تا به تشریح و توضیح یک عقیده و یا یک عفت.

با وجود آنکه می توان هنر مصر را بصورت عمومی یک هنر مجرد (اپترکت) خواند اما نقطه جالب در اینجا است که هنر پورترا (سازای مصری بیشتر شکل تمثیلی داشته و کرکترها را بصورت خاص مطالعه میکند. شیوه های هنری ریا لیزم و ژانر برای مدت کوتاهی با هنگام فرمانروایی سلسله هژدهم ظهور کرد و بهترین مثال آن اثر هنری است که امپراتور و ملکه اش رادر حال بازی با دختر خورد سال شان نشان میدهد. بصورت عمومی خصوصیت های

ذکر در آثار مهندسی، مجسمه سازی و نقاشی مصر هویدا است که به هنر مصر کرکتر عمومی ای می بخشد متمایز از فرهنگ های همجوار آن.

عموما سبک های مهندسی ای که در مصر ظهور کرد ریشه های خود را از انکشافات دوره ما قبل تاریخ، منطقه میگیرد، یعنی از زمانی که زندگی ای مستقر در مصر آغاز یافت اساسا طی طرح ریزی گردید تعیین کننده سر نو شیوه های مهندسی در دوره های مابعدی که با حفظ تقریبی اصالت های هنری در ساختن معابد تکرار گردید. معبد برای مصر یا بیشتر معینی مکانی مقدس و نیشمنگاه فراغت را ارایه می داشته است. برعلاوه کلمه فرعون در زبان عبری معنی ای خانه بزرگ سپید را می داده که بعد ها معنی صاحب

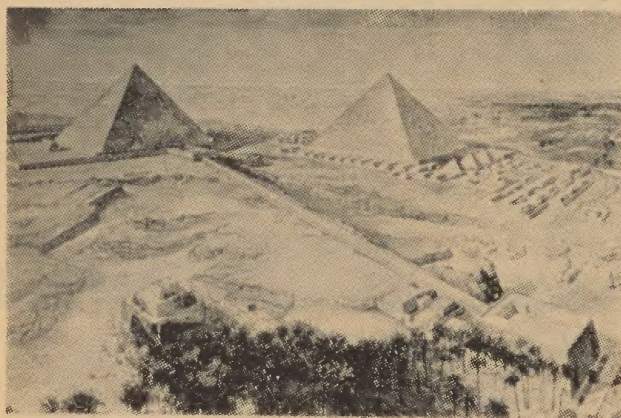

صیقل یافته و ساخته شده از سنگ آهک بوده و شعاع آفتاب را بشکل روحانی و پر شکوه بر دیگزار اطراف انعکاس می داده است تا پرستش و عظمت فراغنه را به مردم بقبولاند. در داخل این هرم نیز دهلیزها و راهروهای و جود دارد تا نقاط مختلف معبد را بهم وصل کند. هرم بزرگ واقع در غزه

واهرام دیگری که در خفه و خضره (منگورا) قرار دارند، شکل تحول کرده اهرام مرتبه دار اولیه است. اهرام اولیه در دوره زمان مداران قدیم از ۲۷۸۰ تا ۲۵۴۰ ق م ساخته شده و در زمان خانواده های یازدهم و دوازدهم (سلسله شاهی دومی ۲۱۶۰ تا ۱۷۵۸ ق م) تغییر شکل داد «باقیدار»

قسمتی از مجسمه نیمه برجسته مربوط به سلسله شاهان قدیم مصر که ظفر امپراتور نارمر را پدید آورده است که هنرمند خواسته است یک کرکتر مشخص را تمثیل بداند و بالایی تصویر شاهان قرار دارد که سمبول شکوه خانوادگی فرمانروا بوده است غلامیکه کفش های امپراتور را حمل میکند نیز دلالت بر شکوه و ظفر او میدارد. این عنعنه مصری که حمل کفشی دلالت بر ظفر صاحب آن نمیکرد است در انجیل نیز تذکر یافته است.

تصویر خیالی اهرام خفه و خضره که در غزه قرار دارد و نقاش خواسته تا شکل اعمار شده آنرا (در حوالی ۲۷۰۰ تا ۲۸۰۰) نشان دهد. در پایین عکس مجسمه بزرگ سیفی ینکس نیز مشاهده می شود.

هرم مصطبه که به شکل مرتبه دار از سنگ و خشت در زمان فرمانروایی امپراتور زوسیر در حوالی ۲۷۵۰ میلادی بنا یافته و در سقره قرار دارد.

خانه بزرگ را بخود اختیار کرد. (صفحه ۹ تاریخ مهندسی مصر نویسنده حین آن ونیسان چاپ تیوروک)

خانه های مصری عموماً به شکل مستطیل شکلی داشته بر علاوه محوطه بیرونی که توسط راهروهای باریکی به قسمت های مختلف تقسیم می شده است این راهروبر علاوه به منزله روزنه بوده تا شعاع آفتاب و هوای تازه را بداخل ساختمان عبور دهد. این ساختمان در دوره های اولیه تاریخ از مواد ناپایدار چوبی بنا می گردیده است ولی در ساختمان های بعد از خشت و سنگ استفاده کرد آنچه بیشتر در ساختمان های مصر دیده می شود توجه مصریان بانمای خارجی ساختمان است که برای تزئین آن از اشکال برگهای زیتون و خرما در ستون ها و سطوح آنها استفاده میکردند.

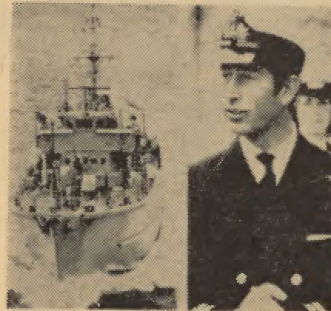
آنچه از نگاه مهندسی در مصر دارای اهمیت زیاد است. اهرام عظیم و پر شکوه مصری است که خصوصیت های هنری و ساختمانی آن زاده انکشافات بسیار طولانی بوده و نشان دهنده و قدرت قوه کارگر و غنای مواد اولیه در وادی نیل است بر علاوه این امر ثابت میسازد که چگونه قدرت فراغنه اهالی مصر را باجرای چنین کاری شاقه و دایر میساخته است.

انکشاف منطقی مهندسی اما اهرام حقیقی اهرامی است که در غزه واقع بوده و سمبول بن من نشان آموختن را خدای آفتاب است. که دارای سطح

گذارش خبر نویسان

سفر بحری ولیعهد بریتانیا در بحر منجمد شمالی

— پرنس چارلز ۲۶ ساله ولیعهد کشور بریتانیا اکنون پس از چهار سال خدمت پیگیر در (روسیال نافی) که ضمناً لقب (قوماندا) کشتی های جنگی (رایافته است) تصمیم دارد به یک سفر طولانی بحری بپردازد. قرار است این سفر در آغاز سال (۱۹۷۶) به وسیله کشتی بزرگی موسوم (برونینگتون) شروع شود.

پرنس چارلز و ولیعهد بریتانیا به سفر بحری اش می اندیشد.

— درین سفر بحری ولیعهد بریتانیا را چهار افسر نظامی و (۳۳) تن از افراد همراهی خواهد کرد پرنس چارلز سفرش را از طریق بحر منجمد شمالی شروع نموده و خودش به حیث کوماندا اجرای وظیفه خواهند نمود.

طرح جدید معماران یا عمارات انهدام شده

این عمارت قشنگ با دیوارهای منهدم شده در هو ستون تگزاس بنیافته.

— معماران امروزی عماراتی ساخته اند که دور نمای آن بشکل یافته و منهدم شده باشد بنظر می آید حالا نکه از نزدیک چنین نیست بلکه این عمارات، عمارات کاملاً

جدید است که فاصله چند کیلومتری یک جبهه جنگ را ترسیم میکند و معماران این طرح شانرا (معماری جدید) خوانده اند جدید بخاطر ابتکاراتی که در طرح آن بوجود آمده.

البته دو عمارتی که پول هنگفتی در اعمار آن به مصرف رسیده یکی در اضلاع متحده امریکا واقع در (هوستون تگزاس) و دیگری در (ریشموند) و رچینیا می باشد. نخستین معماری که بدین فکر افتاد و انگیزه که وی را بدین ابتکار داشت تا عمارات مجلل امروزی چنین بشکلی را دارا باشند همانا صحنه های تاتر آوری و غم آلود — فلمنامه های (هالیوود) است فلمی که در آن فلاکت ها و مصیبت ها شانرا زنده ساخته باشند.

حادثه در زندگی دو فته بالیست جهانی

هلموت کریمر هنگامیکه بزمین خورده است.

— دو تن از فته بالیست مشهور جهانی یعنی (هاربرت ویمر) و (هلموت کریمر) آلمانی که دارای ۳۱ و ۲۶ می باشند نسبت اختلافاتی که قبلاً بین آنان و گولد باخیر بمیان آمده بود ضربه شدیدی به پایهای شان برداشتند این دو فته بالیست که پس از انجام مسابقه در هو تل

(جولی) در ساحل ایشیا واقع نیپال اقامت اختیار کرده بودند، گولد باخیرا تدوراً به مسابقه اتلتیک دعوت کرد، هاربرت و هلموت پیشنهاد وی را پذیرفته و وارد میدان اتلتیک شدند و بدین ترتیب پلانی را که قبلاً گولد باخیر تنظیم

آذر سراسر جهان

خوشگامتر مادر جهان هنوز هم آرزوی کار دارد

تهیه و ترجمه از: میر حسام‌الدین برومند

عیدی امین و تعصبات نژادی

— (مار لینی دتیریش) ز نیست ۷۴ ساله و ملقب به (خوشگلترین مادر کلان جهان) خوشگل بدانجهت که کمتر زنی یافت می شود که در سن ۷۴ سالگی زیبایی و طراوتش را حفظ کند اما (مار لینی) بدون شک این صفت را دارد و ی اصلا ازلاس انجلس است، این زن چندی قبل خواست ازلاس انجلس به سیدنی واقع درآستر لیا سفر کند اما برعکس او را روی تذکره آوردند.

— اصل ما چرا این بود که مارلینی نتوانسته بود حین بالاشدن روی سن درسیدنی موازنه اش را حفظ کند بشدت تپش می خورد و پایش شکست.

مار لینی دتیریش خوشگلترین دتیریش کا ملا تازه نبود و او بار قبل یعنی در نوامبر (۱۹۷۳) نیز از آرزوی کار کردن دارد. صحنه ارکستی در واشنگتن از

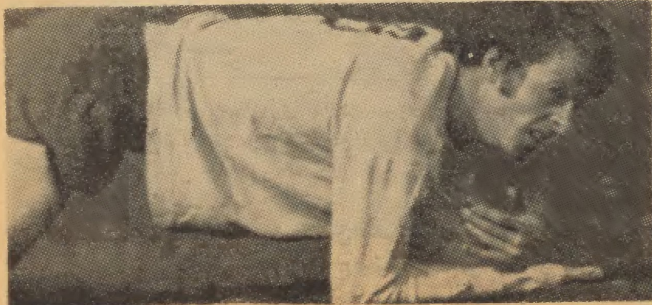
ستیج بزمین افتاد و پایش جراحت برداشت اما بزودی شفا یافت. — به این هنرپیشه معروف و شناخته شده همه احترام به خصوص دارند و چون این ضربه را اطباء بزرگترین ضربه تلقی کردند (جنرال سیمیت) بخاطر علاقه که به هنر این زن و به صحبتش داشت از وی تقاضا کرد برای چندی دامن هنر و پیشگی رارها کند اما علی الرغم اینهمه پافشاری ها (مارلینی دتیریش) نپذیرفته و گفت: خیر من به پول ضرورت دارم و متکفل معشیت چهارنواسه که پدرشانرا از دست داده، می باشم و این توانایی را دارم که به همین حالت هم پول کسب نمایم، به اساس ادعای خبر نویسسان ممکنست دواهای تداوی (مارلینی) را که دو میلیون مارک بکار دارد جنرال سیمیت عهده دار شود.

— اخیرا عیدی امین رئیس جمهور بوگندا به عده از سیاهپوستان سفید پوست افریقای جنوبی که اصلا از نژاد انگلیس بوده و از سالپانیت جز متابعین افریقا می باشند این اتهام را بست که با سیاهپوستان افریقا رویه نا درستی داشته و با آنها چون اسیر و برده رفتار مینمایند در حالیکه نباید تبعیض بین سفید پوست و سیاهپوست قایل شد چه از نگاه کرامت انسانی و حقوق بشری انسانها

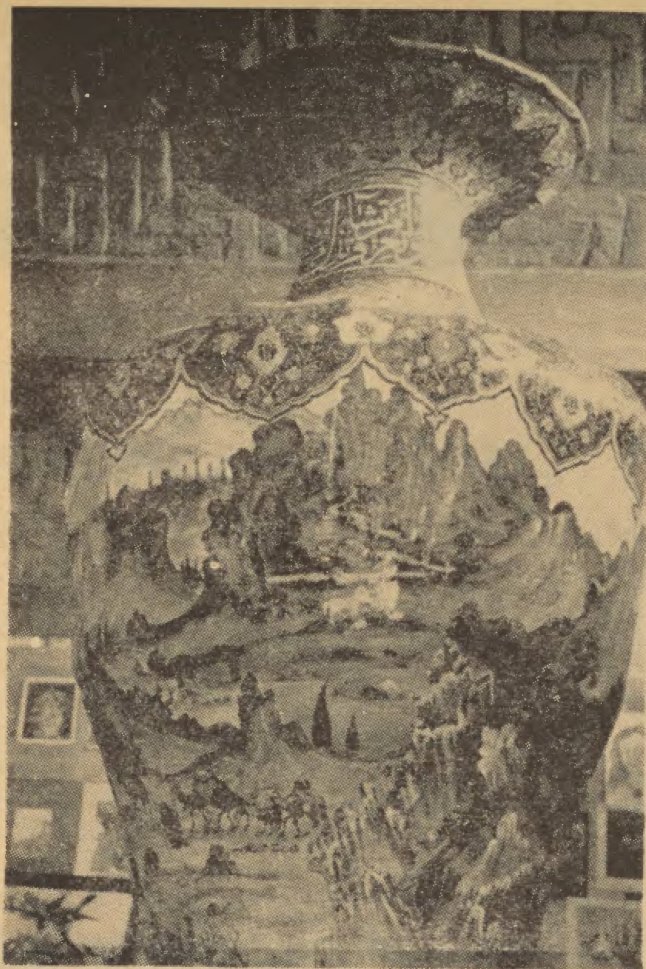
عیدی امین چهارده تن افراد اروپایی را نزدیک قصرش خوانده تا سوگند نامه هایشانرا بنویسند.

نموده بود عملی شد و آندو بشدت در انای دوش در گو دالی افتادند که همه از سنگهای نوک تیز کاردر نام بود این اتفاق باعث شد که آندو هفته ها را در ایشیا بمانند. هلموت کریمر که فتنابلیست پرس معلوما تی است با ما رجعه بدوکتور ناامید واری شدیدی پیدا کرد زیرا بزرگترین رگ پای این فتنابلیست بریده شده بود هلموت با توجه

به اینکه آب گرم تاثیر عمیقی در حالات ضربه خور دگی دارد چند روزی را پیهم به مساز و شنسا در حوضهای آب گرم پرداخت، او که میدانست آب شیر گرم جریان خود را تسریع نموده و هم میزان های منحل شده آب به سهولت داخل وجود می شود ازین طریق توانست از شدت دردش کاهش آوری دهد و بهبودی اش را تضمین کند.

استاد مشعل میناتوربست معروف و آثارش

گفتگو و نگارش از ملیحه حیدری

هنر مندی با تابلوهایش و قصه‌هایش

مشعل، مشعل و ارمی سوزد تا مکتبی را از نده سازد و هنری را جان بخشد

«استاد مشعل» میگوید:

هیچ هنری نمیتواند همراه با زمان در میان قرن‌ها بدود و با انسان دورانی زندگی کند مگر اینکه خود را با شرایط زندگی انسان آشتی داده باشد.

میناتور در فورم خود از اصلت برخوردار است و در محتوا زنده و دینامیک و بیا نگر تأثیرات عاطفی انسان دوره ایست که هنر منسب در آن می‌زیسته است.

میناتور نوعی بهم‌آمیزی دارد با سوره‌ای نیز معاصر و این شاید به آن جهت است که در این هر دوروش ناآگاه هنر مند بیشتر از آگاه اودر خط‌ها و نقش‌ها حل می‌گردد و جای می‌گیرد.

وقتی هنر مند نتواند تا میسر اقتصاد داشته باشد و از هنر خود نان بخورد، استعداد در احتیاج می‌میرد و هنر مند از هنر گریز می‌زند.

وقتی دروازه‌ی کارگاهش را می‌کشایم، متوجه ورودم نمی‌گردد، انگشتپایش شتابان قلم موی ظریف را روی صفحه‌ی کاغذ می‌دواند و شکل‌ها را به روشنی می‌کشد. حالتی افسرده دارد و نگاهش حرکت دستش را دنبال می‌کند. انگار که در همان لحظه بغض نیست و همراه با آدم‌های انبری، تازه‌ترین ابداعی که طرحش را به آدای روی اثر پیاده می‌کند، مرزهای زمان را شکستاده و از سایه‌ی روشن اتاق کاشش به بیکرانه جاودانه رویاهای دیرپای می‌خواهد قیافه‌ها و چهره‌ها را از اسارت چارچوبه نقش‌ها و نگارها بیرون کشد و آنها را با حالت عاطفی یک انسان زنده روی جاده زندگی و فراخی

لحظه‌های شتابان به تحرک کشد. و با اینکه می‌خواهد از هستی خودش از احساس خودش و از عاطفه و قلب خودش مایه بگذارد تا آدم‌های اودینامیزم زندگی را در خطوط برجسته شکل‌های خود به نمایش بگذارد. به دیوار ها نگاه می‌کنم، به قاب‌ها و به تصویرها، به لحظه‌های به اسارت درآمده، به قیافه‌ها و آدم‌ها، به خط‌ها و رنگ‌ها، به نقش‌ها و نگارها و ناگهان خود را در سر کچه سوزهای میان واقعیت موجود و مرزهای نا شناخته زندگی و مرگ غم ورهاشته احساس می‌کنم، در سرزمین افسانوی تابلوهای خودم را تصویر قاب شده‌ی می‌بینم، بی‌اراده و بی‌گشش. خیال می‌کنم همه این تصویرها، این آفریده‌ها

استاد مشعل: من فکر می‌کنم هنر میناتور در مکتب خود از ریالیزم و واقعیت‌گرایی بیگانه است.

چان دارند، خیال میکنم خط هاباموای ها و انکسار هاوانحنای خود شریانیهای این آدمها اند و رنگها خون سیال آنها .

و در یک لحظه دیگر خودم رامیان اشکهای زاده‌ی اندوه و تبسم های ناسی از تاترهای شاده، میان‌کنده هاوگریه ها، میان ناله و فریاد هاومیان غم های هست و پندار های نیست سرگردان می یابم .

من جادوی تصویر ها شده ام و فاسون و نگها، وقتی به خود می آیم که اوافریننده این طرحها وقصه هارا در گنایم ایستاده می یابم و صدایش دمی شنوم که به چه می اندیشی دخترم ؟

و چند لحظه بعد رو برویم نشسته و گوش به پرسشم داده است ، قیافه اش را از نظر میگردانم، موهای سیاه و سپیدش یادگار پیش از پنجاه سال رفته براوست و خطوط درهم چهره اش با آن شیار های روشن جای پای زمان رادر عمق خود به نمایش گذاشته است .

لبخند هموار روی بستر لبانش چهره اش را شاد نشان میدهد ، اما من نمیدانم چرا خیال میکنم اودرمیان کنده های آشکارش نهانسی میگیرد .

از او خواهش میکنم از خودش ، زندگیش، کارنامه های هنریش و شیوای کارش حرف زند و اوهم حرف میزند .

— میتوانم بگویم که استعداد هنری در خانواده‌ی مایک پدیده‌ی فطری بودومن هم از کودکی شوق افراطی ولجام گسیخته‌ی به نقاشی داشتم، پدرم مشوق من گردید و همیشه نوشتن و خواندن را فرا گرفتم به کمک گرفت و دروازه های کتابخانه اش را برویم گشود و من برای اولین بار از راه تصاویر کتابها به دنیای پر رمز و کنایت بهزاد برخورد و کودکی به تقلید و برداشت تصویرش پرداختم این آغاز کار من بود در شناخت مکتب بهزاد .

— میتوانید از خصوصیت های این مکتب سخن گوئید و ویژگی های آنرا از نظر فووم و محتوایه نسبت مکتب های معاصر پر شمارید؟ — کار برد نقوش (خطایی) (واسیلیمی) ، تذهیب ظرافت و ویژه کاری در هنر میناتور میتوان آنرا از سایر پدیده های هنری جدا سازد، چشم بادامی، ابروی پیوسته و صورت گرد خاصی مکتب هرات است، والپته استفاده از رنگهای طلایی و لاجوردی خالص یکی از خصوصیات بارز این مکتب است .

و هنر میناتور بادیزین و شفافیتش زیبایی بخصوص دارد .

— من فکر میکنم هنر میناتور در مکتب خود از ریالیزم و واقعیت گرایی بیگانه است و در اشکال آن کمتر میتوان نمود های زندگی امروز و انسان معاصر را به تماشا گرفت . نظر شما چگونه است ؟

— فراموش نکنید که هنر به عنوان یک پدیده‌ی فکری و ذهنی انسان نمیتواند از آثار

کلایس آواز خوان حنجره طلایی

ترجمه ع . م . شجاع

هنرمندیکه قلب اروپا نام گرفته

با صدای رسا و گیرای خویش

نیمی از مردم اروپا را شیفته

خویش گردانیده

بهترین صفتی که جام درنمایشات از خود بروز میدهد، اطوار و حرکات زنده و جالب وی است چه با حرکات خویش که واقعا شکل رئالستیک دارد موضوع و مفهومی را که نمایش میدهد در انظار تماشاچیان بشکل واقعی و برجسته ای تجسم میدهد و تماشاچی خویش را عملا با نمایشات جام همراه میدانند.

جام درنمایشات خویش خیلی پر تحرک است، با هر حرکت خویش و با بخش هر آهنگ نامبرده محشری دسوالون تئاتر برپا میگردد و تماشاچیان بشکل پر شوری برایش کف میزنند و کف زدند و مدت طولانی به درازا میکشد.

جام متیقن است که موزیک امروزی نبا ید موزیک کلاسیک را مردود شمرد بلکه با تأیید موزیک کلاسیک در تکامل و ترمیم موزیک امروزی نیز باید کوشید و با استفاده از دستاورد های هنری موزیک کلاسیک هنر امروزی بیش از پیش غنی ساخت . بنظر جام باید به هنرمندان امروزی حق داده شود تا با استفاده از دستاورد

های هنری تغییرات و نوآوری های قابل قبولی در هنر و موسیقی امروز وارد سازند و بیش از پیش هنر امروزی را غنی سازند جام لاست در مدت کوتاه قتل هنر و آواز خوانی را مسخر

شده و همچنان با موفقیت های درخشان پلکان هنر را می پیماید و با نمایشات دلچسپ خویش بیش از پیش محبوب القلوب همگان قرار میگیرد و دوستان زیادی بدور خویش جمع نموده و از اطراف و اکناف سازمانهای مختلف هنری توجه همگان را بخود جلب نموده است .

وی همیشه با گروه هنری خویش به بحث

و گفتگو در مورد هنر و تهیه شدن نمایشات خویش میردازد و همیشه به دسته هنری خویش پیشنهاد می نماید تا نوآوریهای در زمینه های

مختلفه هنری بتوانند تا نمایشات وی بیش از پیش دلچسپ و تماشاایی گردد، وی بدین

عقیده است که هنرمندان زمانی موفق است که همیشه بعد از هر نمایش نظر بینندگان و

تماشاچیان را جدآ به حساب آورده و به نظرات و عقیده تماشاچیان در مورد نمایش کم اهمیت

ندهد . زیاد بهادادن و درعین زمان کم بهادادن زوندون

بیش از صد صفحه کلایس تا حال برای هنرمندان و هنر دوستان خویش از خود بیادگار گذاشته، از همین سبب آواز خوان حنجره طلایی اروپا لقب گرفته است او کنسرت هایی دایر میکند که بگفته خود اروپائیان همچنان انگیز ترین نمایشات هنری و آواز خوانی است، زمانیکه خبر نمایشات این آواز خوان اعلان میگردد گویی در همان شهر جشنی برپا گردیده، مردم از خوشوقتی و شادمانی دست از پانمی شناسند، وی (جام لاست) نام دارد چهل و پنج بهار زندگی را پشت سر گذاشته، یک مترونود

سانتی قد دارد، موهای آشفته و ریش بیضوی شکل دارد، در اثنای خواندن آواز ژست ها و حرکات جالب اجرا می نماید، زمانیکه در مجالس حضور بهم میرساند مانند فرمانروایان دوم باستان کلاه خویش را از سر برداشته و با غرور در حالیکه تبسم در لبهایش متظا هر دست از صفوف مردم میگردد. بصورت عمو م در اکثر نمایشات جام خودش رهبری گروه هنری خویش را بدوش دارد، او آهنگهای دلچسپی ترتیب میدهد، بصورت عموم (جام) عاشق آهنگهای بین المللی دست و موسیقی رابهمفهوم وسیع آن قلبا دوست میدارد و عاشق ببقرار جاز است .

این هنرمند از هفده سالگی به موزیک علاقمند گردیده و از همان سن هفده سالگی سرگرم دروس عملی و نظری گردیده و از همان آوان جوانی بدینطرف با علاقه و پشتکار خاص به

تمرینات مداوم پرداخت و تا حال که نمایشات پیشماری تشکیل داده در کنار مصروفیت و موفقیت های هنری که بدست آورده، از مزایای مادی نمایشات خویش با اندازه کالی برخوردار گردیده است . نامبرده از همان آوان جوانی که به موسیقی دست رسی یافت محبوب همگان

گردید و همه برایش آینده درخشان هنری پیش بینی میکردند و اینک این قیاس از قوه

به فعل آمده و جام خواننده محبوب اروپا گردیده در کنار اینکه خواننده است، موزیکهای قشنگ و زیبایی ترتیب می نماید که هر پارچه تهیه شده وی ارزش مادی و معنوی زیادی دارد، وی معروفترین آواز خوان عصر خود است .

نامبرده با اعضای آرکستر خویش نمایشات پیشماری در امریکای شمالی، امریکای جنوبی،

استرالیا، اتحاد شوروی، کانادا و یک سلسله کشور های دیگر اروپایی اجرا نموده که مورد

استقبال گرم تماشاچیان قرار گرفت ، بسی برای هزاران نفر موزیک را بشکل واقعی آن تجلی داد .

به عقیده و نظر تماشاچیان هر دوی آن اندازه غلط است که به هیچ بهادار آن، باید حد وسطی و معیار منطقی را در این مورد مراعات نموده و از هنرمایش درس گرفت، در حقیقت نمایشات بذات خود برای هنرمند بهترین درس علمی و نظری است چه هنرمایش باید نظریه نمایش گذشته فرق کلی داشته باشد و هنرمند به آن اندازه توانا بوده و در رشته خویش دسترسی داشته باشد که هنرمایش خویش را به آن اندازه ریالستیک جلوه دهد که بیننده خویش و اعمال در جریان حوادث قیاس نماید و طبعاً رشته ارتباطی که بیننده را با نمایشات روی صحنه تیاتر و یا اپرا مرتبط میسازد همانا موفقیت هنرمند (تجلی و افعیات موضوع مورد نظر است) بنظری هنرمند در کنار تجلی و افعیاتی از زندگی زمانی موفق است تا از سبک های مختلف و تکنیک های جدید نمایش هنر حد اکثر استفاده نموده و همیشه در نمایشات خویش یک سلسله نوآوریهای رامری دارد چه بدون نوآوری در هنر و نمایشات هنری، رویهمرفته نمایشات شکل تکراری و در عین زمان شکل تجریدی را بخویش اختیار می نماید. عمده ترین مطلبی که نامبرده در نمایشات نظر بدیگران سبقت جسته و گامی فراتر گذاشته سبک آواز خوانی خویش و اکاملاً یک سبک جدید و مودرن نموده و از سبک کاملاً جدیدی در این مورد پیروی می نماید.

دراکثر نمایشات جام خودش و همی گروه های مجموع آرکستر جام نیز متشکل از جوانان چیره دست در رشته های منحصر بفرد خویش تن اند، زمانیکه پرده کنامی رود و جام با گروه خویش بروی صحنه ظاهر میگردد و بعد از شروع نمایش کوبی محشری برپا میگردد، از یکطرف هنرنمایی جام و گروه وی و از جانب دیگر استقبال مردم چنان فضای سالون را آکنده از شهود و هلهله میگرداند که تعریف آن از عهده هر شخصی خارج است، در حقیقت موفقیت گروه آرکستر را باید مرهون آواز رساوگیری جام دانست. رادیو لوکزامبورگ اعلان نمود که هنرنمایی و آواز خوانی جام، آواز خوان جوان (الویس پرسلی) را از صحنه بدر کرد.

جام در هامبورگ خانه ساده ای دارد، اثاثیه منزلش نه آنقدرها گرانبها و نه آنقدر کم بهاست بلکه حد وسط را در این مورد برگزیده است، نامبرده در منزلش با خانم و سه فرزند خویش زندگانی دارد.

جام سخت علاقمند پیانو گردیده و هر وقتیکه سری به اطفال و خانه می زند، پشت پیانو قرار گرفته و مرتب به نواختن آن می پردازد و درین پشتکار عجیب و غریبی که در تمرین پیانو از خود نشان میدهد در عرصه های آینده هنری حتماً از موفقیت زیادی بر خوردار میگردد. هنرمند نامبرده چهارده سال تمام در رشته موسیقی تحصیل نمود و حالا نیز از تحصیل و بدست آوردن معلومات از عرصه های مختلف هنری لحظه ای فرو گذاشت نمی نماید.

خدمت بزرگی که جام برای هنرمندان جوان نموده اینست که برای آنها اساسی را بشیاد نهاده و از لحاظ هنری دست ترین اساسی است، جام در حقیقت اولین سنگ تپدا ب تلفیق موسیقی کلاسیک را با موسیقی امروزی گذاشته است و موسیقی را به مفهوم وسیع آن قابل درک و قابل قبول میداند نه به مفهوم خیلی محدود، چه داشتن ابتکار و افق وسیع هنر و آینده هنر را تا بنای دیدن از جمله خصوصیات یک هنرمند مبرز است و هنرمند واقعی محدود نمی اندیشد بلکه در یک ساحه خیلی ها وسیع می اندیشد و افق نظرش سرحدات دور دست را در می نورد. از در میان گذاشتن نظریات خویش در مورد هنر و هنرمندان به معلومات هنری خویش می افزاید، تنها خوب نواختن و یا خواندن گیرا برای هنرمند آواز خوان و نوازندگان کفایت نمی نماید، باید از لحاظ نظری و تیودیکی نیز باید درمداوچی از پلکان علم موسیقی قرارداد داشته باشد و آنچه آن معلومات وسیعی داشته باشد تا در موقع لزوم بحیث یک هنرمند از هنر به مفهوم وسیع و یا محدود آن دفاع نماید.

آواز خوان نامبرده بیشتر اوقات خویش را در تمرین آواز خوانی و زندگی در دهات میگذراند، وی آب و هوای دهات کشورش را نظریه آب و هوای پردود و غبار شهر ها سبقت داده و در فضای آرام دهات بگفته خودش آرام و بی سروصدا زندگی می نماید اما در نمایشات خویش آنقدر هنرمند پرسروصدا است که وی را جتجالی ترین آواز خوان غرب نام داده اند.

طفل و مادر

حواس پنجگانه نوزاد

حواس پنجگانه نوزاد از همان آوان تولد فعالیت می نماید ولی نه به آن حجمی که در برابر هر عملی عکس العملی از خود نشان بدهد .

چشم ها:

در ساعات اول تولد نوزاد حرکات چشمهای اطفال کوردینه شده نیست و غیر طبیعی حرکت می نمایند . بعد از چند ساعت حرکت مشترک هر دو چشم نوزاد آغاز می یابد ولی درین حالت تا هنوز طفل چیزی را نمی بیند . روشنائی خیره کننده مزاجم نوزاد میشود او را تکان داده و طفل ازین ناحیه ناراحتی نشان میدهد . ازین لحاظ در اتاقی که نوزاد تولد شده و ممکن است مدتی آنجا قرارگیرد نباید از حد زیاد روشن باشد .

چشمان نوزاد معمولاً آبی رنگ می باشد و به مرور زمان رنگ خود را تغییر می دهد .

در همان لحظه ای که نوزاد تولد میشود قابله یادایه فوراً به چشمهای او دوامی چکاند این عمل درستی است و در برابر مکرر و ها و امراض که ممکن است در هنگام تولد چشم طفل بردارد محفوظ و مامون می مانند و در غیر آن ممکن طفل به امراض مهلک چشم دچار شود و یا بسیار احتمال می رود که باعث کور شدن نوزاد گردد .

در طول چند روز اول بعد از تولد نوزاد در کنج های چشم او پخل به لحاظ میرسد اگر در چشم طفل بلکها وجود ندارد و یا خود تخم چشم سرخ معلوم میشود هیچ دلیلی نیست که کسی وارخطا شود . روز چند بار

پهلوی نمی خوابند پکه گوشش هم وضع نور مال بخود میگیرد .

عقیده نا درستی است که میگویند گوش های پام اطفال زاده درست نخوابیدن طفل و یا گذاشتن نادرست سر او روی بالش می باشد . ازینرو پلستر گرفتن گوش طفل موجب ندارد و دیده شده که مدت زیادی گوش طفل بسته شده ولی بعد از آنکه پلستر از گوش او دور گشته دو باره گوش نوزاد شکل اولی خود را اختیار نموده است .

حس ذایقه

نوزاد قادر است مزه غذای خودش را تمیز کند مثلاً بعضی از اطفال از خوردن چائیکه شیرینی کم داشته باشد ابا می ورزند در همین یک هفته عمر خود نوزاد رویش را چمک می سازد و جای رانی نوشد اوغنا را دوباره

تف می کند و یک قطره آنرا هم از گلو پائین نمی برد و اگر غذا ترش ، شور و یا تلخ باشد ابتدا طفل به علاقه نمی خورد و در برابر هر کدام آن خود را قواره قواره میسازد . طفل شیرخوار غذای شیرین را بازه هایش نوش جان میکند راستی ، فراموش کردم یاد آور شوم که بعضی از نوزادان جای شیرین چک را هم با علاقه می نوشند حتی در چائیکه چند قطره آب لیمو ریخته باشیم هم میخورند .

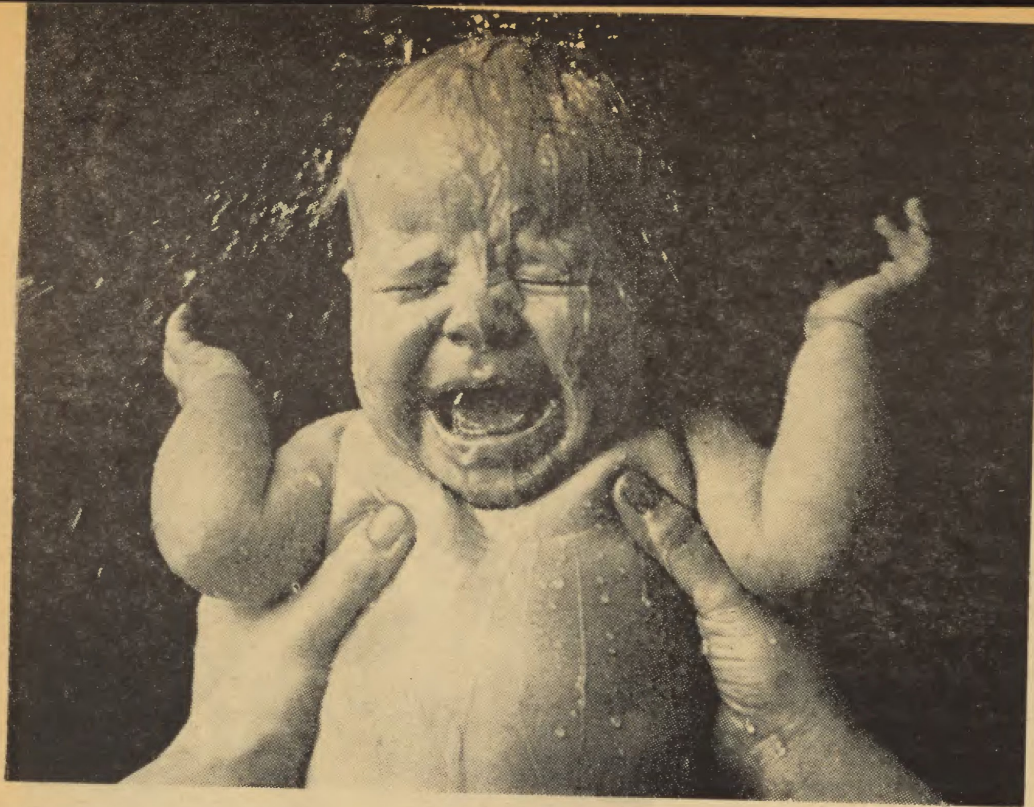
جلد طفل نوزاد در انشای تولد با ماده چربی که رنگ زرد سفید نما پوشیده می باشد . درین ماده مقدار زیاد ویتامین ها و هرمون ها که برای نمو طفل ضروری محسوب می گردد و جود دارد . در ظرف چند ساعت این چربی جذب می شود بعد از جذب چربی طبیعی طفل رنگ جلد نوزاد گلابی شکل

معاینه اطفال توسط داکتر و تجویز ادویه وقتاً فوقتاً لازمی پنداشته می شود

ژوندون

گرم و مغمولی میشود. بعدها در اثر پاک کردن جلد طفل شیر خوار زخم ها روی جلد او ظاهر می گردد. برای اینکه این حادثه روئنا نگردد چاره هایی هست که درانرا مواظبت درست از جلد طفل حاصل شده میتواند.

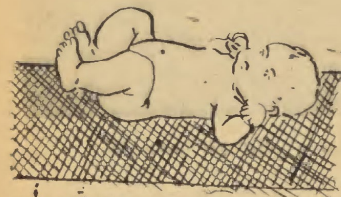
بعضی اوقات در مدت ۱-۲ روز جلد نوزاد سالم دارای لکه های گیوید رنگی می باشد درین حالت طفل راحتا به دکتور نشان بدهید زیرا کمبودی رنگ جلد طفل شاید بعضی اوقات از سبب نقایص قلب و معيوب بودن جوف های قلب باشد و این خصوصیت مهلك است. بعضا رنگ جلد دفعتا تغییر می نماید. این چنین تغییرات جلد طفل همیشه علامه خطر است و باید بصورت فوری نزد دکتور مراجعه شود.

تغییر رنگ جلد اطفال در اثر بی نظم شدن دوران خون یا سیستم تنفسی اطفال صورت می گیرد و در بعضی او قاتیکه طفل خنک بخورد رنگ جلد اطفال کمبود میشود و تغییر می نماید ولی این تغییرات بصورت فوری و آنی انجام نمی شود.

زردی :

در ۳-۴ روز اول زندگی اکثرا جلد اطفال نوزاد کمی زرد می شود در ینحالت طفل بیشتر میخوابد و سینه مادر را کمتر می گیرد معمولا بعد از چند روزی زردی جلد طفل کم می شود و جلد مذکور دوباره رنگ تازه گرفته و کلاهی میشود. اگر زردی در روز مطلع ساخت. اگر از همان روزیکه زردی روی

هنگام غسل دادن طفل باید دقت زیاد بخرچ داد.

ش ۱

جلد طفل پیدا میشود فقط از همان آوان از گرفتن سینه مادر اباء می ورزد باید نزد دکتور از دست طفل شکایت کرد.

بند بدمی غده های شیری :

بعضی از نوزادان چه دختر و چه پسر دچار بندیدمی غده های شیری میشوند و این عمل بروز های پنجم ششم زندگی آنها صورت می گیرد از سینه های آنها در ینحال یک ماده شیرمانندی خارج می شود. این حادثه دلیل مریضی طفل نیست. بلکه این حادثه ایست که انای تولد بعضی از مواد از خون مادر بهخون طفل یکجا شده که بالنتیجه از طریق غده های شیری اطفال بیرون می شود.

این حادثه بلون اینکه محتاج به تدای باشد خود بخود در ظرف چند روزی مرفوع میگردد.

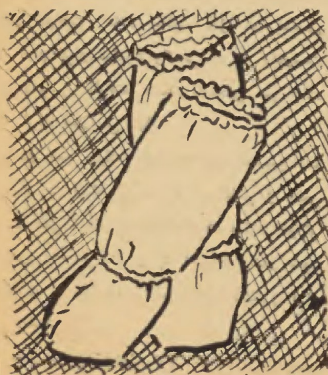
پچق و بندی کردن سینه های طفل (جی جی مگک ها) شدیدا ممنوع است چونکه ممکن است در اثر این عمل التهابات شدیدی در غده های شیری اطفال ظهور نماید.

فراخی رگ ها :

در قسمت های بالای بینی و بایشت سر اطفال نوزاد اکثرا لکه های سرخ رنگ به ملاحظه می رسد که علامه فراخی رگهای حامل خون اند. معمولا این لکه ها تا آخر سال اول زندگی نوزاد از بین می روند و جلد رنگ اصلی خود را میگیرد. باید لطفا ورق بزنید

ش ۲

طفل از همان آغاز کودکی به محبت و عاطفه مادر احتیاج دارد.

مکروب های گونا گون گردد .
اگر کدام پندیدگی ناف موجود نیست
و یا اگر ورم ناف خیلی ناچیز است بدون
اینکه به کدام تدای ضرورت داشته باشد
پس از مرور زمان تکلیف ناف رفع می
گردد .

پند بدمی مایه ها : اگر یکی از مایه
های پسر نوزاد نسبت به دیگران بزرگ
تر است باید فوراً به دکتر مراجعه شود
و تکلیف طفل حالی گردد . دکتر ملاحظه
می نماید که آب گرفتگی در مایه وجود داشته
باشد ولو اگر اینطور هم باشد وار خطائی
در کار نیست و ممکن است این نقیصه
بدون مداخله جراح و عمل جراحی درمدت

کمی از بین برود .

ادار :

ادار طفل نوزاد شفاف ، بدون رنگ و
بدون بو است . این خصوصیات ادار طفل
بعد از آنکه طفل به سینه گرفتن هم آغاز
نمود باقی می ماند .

اگر ادار طفل غلیظ است و یا بوئی
دارد باید بدون معطلی به دکتر مراجعه
شود چونکه این خود علامه مریضی طفل
است . و همچنان اگر ادار نوزاد لته های
طفل را زرد میسازد باز هم لازم است تا نزد
دکتر بروید و یا خود داکتر را نزد طفل
دعوت کنید .

بقیه در صفحه ۴۱

گرفته باشد . و دست دیگر مادر او را نگهدارد
به این ترتیب نه تنها در روز ها و ماه
های اول زندگی طفل گرفته شود بلکه تا زمانی
صورت گیرد که او نشستن را بکلی بیاموزد
طفل شیر خوار اکثراً تکان می خورد و نه
تنها از رو شنائی زنده آواز نا گهانی
و بلند تکان می خورد بلکه در وقت خواب
نیز ممکن است از جایش بپرد و یا قنداق
خود را تر نماید . اگر طفل را دفعتاً از یک
محل به محل دیگری بگذارید ، خاصاً در هفته
اول زندگی او ، تکان می خورد و می ترسد .
باید دانست که این ترسیدن ها و این
تکان خوردن ها علامه اختلافات عصبی طفل
نیست .

بعضی از اطفا لکيه بیشتر حساس اند
حتی تا کلان سالی هم بعضاً تکان می خورند .
البته در محیط آرام این حساسیت اطفال به
مرور زمان از بین میرود .

بعضی از خصوصیات دیگر نوزاد

ناف : بعد از آنکه ناف طفل بریده شد
و بعد از چند روزی افتید زخم ناف طفل باید
خشک نگهداری شود لازم است که توجه
خاصی به ناف طفل نوزاد مبذول گردد
تا به نفوذ کردن مکروب ها در آن زمینه
مساعد نگردد . و در صورتیکه قواعد مواظبت
از ناف طوریکه لازم است انجام و تطبیق
نشود شاید که خود ناف مرکزی از انتشارات

طفل مادر

متوجه این لکه هابود و در صورتیکه اضافه
شده میرود به دکتر مراجعه شود .
حساسیت جلد :

از لحظه تولد طفل فوق العاده حساس
است و تماس هائی را که با او صورت می
گیرد تمیز کرده و اینکه چگونه با او پیش
آمد میشود احساس می نماید هرگاه طفل
در بغل کسی قرار داشته باشد و طرز گرفتن
او هم ناراحت کننده نباشد طفل در بغل
او آرام قرار میگیرد و کسی که او را درست
در آغوش نگرفته باشد ناراحتی سر داده
به گریه آغاز می نماید .

در صورتیکه عضلات طفل بصورت
بسیار بی اعتنائی هر طرفی کش و وش
شود طفل افکار میشود و گریه میکند . و اگر
باطفل به ملایمت و با احتیاط رفتار شود
عضلات او مقاومت نشان نمی دهد و آرام
می باشد .

طفل از روز اول تولد خود در برابر

گرمی سردی و درد حساسیت نشان می
دهد . طفل را نباید گرم و سرد کرد یعنی
از هوای گرم دفعتاً به هوای سرد بیرون
نمود و یا اینکه از هوای سرد او را دفعتاً
به هوای گرم داخل کرد . (چنانچه اکثر این
اتفاقات در وقت حمام دادن طفل بیشتر
صورت می گیرد) و در پهلوی این کارها
راضی نباشید که دردی طفل تان را اذیت
کند .

احساس توازن

طفل شیر خوار در برابر تغییر خوردن
و وضعیت وجود خود حساس است . وقتی
که طفل را روی دست می گیریم و یا خود
او را بغل می کنیم لازم است تا در ماه های
اول زندگی اش متوجه کله او بوده و سرش
را نگذاریم به هر طرفی غلت بخورد چونکه
درین دوران خود طفل قادر نیست توازن
کله اش را حفظ نماید .

برای طفل خیلی ها گوارا خواهد بود
که تخته پشت و شانه هایش آزاد در آغوش
مادریکه او را بطور خفیف بخود می فشارد قرار

انکشاف صنایع دستی و نقش زنان

به مناسبت سال بین المللی زن

نوشته: را حله راسخ

بر همگان هویدا است که تا ریح زندگی بشر مراحل مختلفه را در پهنای وسیع و همه جانبه زمان گذرانده و در هر مرحله از مراحل رشد، نشانه‌ها و علائم از خود بجا گذاشته که هر کدام مر بوط پله‌های معین از زندگانی بشر به حساب می‌آید و ضمن یک سلسله مشخصات متنوع دیگر در تشخیص مراحل حیات برای درک و شناخت زمانه هازمینه پژوهش و مطالعه را هر چه بیشتر مهیا می‌سازند و برای اینکه انسانها بتوانند زندگی نمایند و سایل، ابزار و آلات را اختراع و ایجاد نمودند تا بوسیله آن بتوانند از مواد اولیه پیرامون خویش درست استفاده نمایند. در گام‌های اولی که از ما پیشین آلات و افزار خبری نبود و سایل ابتدائیه مختار عین آنزمان حایز اهمیت فوق العاده بود که بعدها به کمک فکر بشر در طول زمانه‌ها تکامل یافته و راه ترقی را پیمود از جمله همین که بصورت کل از آن تذکری به عمل آمده، با فساد می‌ورسندگی نیز تاریخ بس طولانی داشته و دارد همچنان صنعت کاشی

ها و عمارات و کاخ‌های با شکوه است، گلیم‌های مستحکم و زیبا، پارچه‌های خامک دوزی، پوستین‌ها و پوستینچه‌های زیبا و سایر پارچه‌جات ابریشمی، سند و نخ که (شهرت جهانی دارد) اکثر با سر انگشتان همین زنان رنگین میشود.

صنایع دستی مانند مجسمه سازی، حکاکی، کندنکاری، تاسازی، آنجائیکه محدودیت‌های اجتماعی مزاحمت ایجاد نکرده باشد زنان سهم خویش را داشته و جهت رشد آن حد اکثر تلاش را نموده‌اند. به ارتباط آنچه گفته آمد درین روزها خبر نوید بخشی به اطلاع عامه رسیده که مؤسسه‌ای بنام (مرکز انکشاف صنایع دستی افغانستان) بنابر تصمیم دولت جمهوری پیمان آمده که بعد ازین تحت رهنمائی‌ها و حمایت همه جانبه آن در قدم اول صنایع دستی راه تکامل و ترقی را خواهد پیمود و از سوی دیگر جزء کمک مهمی برای مولدین اصلی و کارکنان صنایع دستی بوده می‌تواند که خود رونق هرچه بیشتر آنرا می‌رساند.

تا آنجائیکه دیده میشود صنایع دستی در وطن ما باتمام ظرفیت‌ها و حفظ جنبه‌های اصیل هنری آن، به کمک و تلاش‌های شبانه‌روزی صنعتگران رو به پرمرفتگی شکل اصلی و باستانی خود را داشته و تغیر و تحول کلی در ساخت و دیزاین آنها مشهود نگردیده است. لهذا نیازی به کمک‌های همه‌جانبه احساس می‌شود که بوجود آمدن یک چنین مؤسسه می‌تواند جواب گوی خوبی برای رشد و انکشاف صنایع در کشور باشد.

بهر حال آنچه مقصود ازین نبشته در میان می‌آید اینست که

زنان «صنعتگر» وطن ما در پای کارگاه‌های قالین بافی، گلیم بافی، سطرنجی بافی، کر باس، الجه، قنایز، نرمه و غیره و همچنان در دوختن پارچه‌های نفیس، زیبا و قشنگ که بنام خامک دوزی یاد میشود نیاز مبرم به کمک، رهنمائی و اشتهمار سالم داشته و از بوجود آمدن چنین موسسات استقبال نیک می‌نمایند و از سوی دیگر، چون جریان تجلیل و بر گذاری سال جهانی زن هنوز هم ادامه داشته، این تصمیم ضمن اینکه در ساحه اصلی یعنی رشد صنایع دستی مهم و ارزشمند تلقی می‌گردد برای زنان صنعت پیشه نیز یک اقدام نیکو و یک فال نیک تلقی شده می‌تواند.

همچنان نکته مهم و قابل یادآوری در مورد اینکه، قشر صنعتگر و پیشه و ران ما هر کشور مابرای فروش تولیدات خویش بازار خوب نداشته و در مقابل تورید اجناس و مصنوعات ظاهراً از زان خارج و تاب مقاومت نداشته و امید میرود بعد ازین جلو آن نوع مصنوعات خارجی که امکان تولید آن در کشور موجود است گرفته شود.

از جانب دیگر امید آن میرود تا کورائیف‌ها و اتحادیه‌های صنعتگران و پیشه و ران تحت حمایت مرکز انکشاف صنایع دستی افغانستان بوجود آید تا صنایع دستی هم راه رشد پیدا کند و پیشه و ران نیز از مزایای آن به زندگانی خویش سر و صورت بخشند.

په پښتو ادب کېنې د تاریخي پېښو انعکاس

دويمه برخه

په سوات کېنې ده دوه څيزه که چلې دې که خفي
پامخزن ددرويزه دې يا دفتر د شيخ ملسي

داقتدار په وخت دوزير ستان د-
کابوگرام نه دهندجالندهر ته ليږ-
ديد لي وه.
دغه ماشوم نه با يزيږد روښان يا
روښان پير جوړ شو چه بياييد
روښاني نهضت آسا س کښيښود.
روښان عالم متصوف ليکوال
شاعر او مبارزو.
دهند دگور گاني سلطنت په مقابل
کښي يې دافغانانو دملې آزادي دپاره
مبارزه کوله.

دايوه منظمه ډله ايزه مبارزه وه
چه په ټپه قلم اوتوره پر مخ تله.
ملې رنگ پکښي ښکاره او روښان
واودهقاني حرکت غير شعوري او
مضمربه دې وخت کېنې دحکو متو
نوله خواد شيخ ملي ددفتر پر نسيم
دسقوط سره مخامخ وهغه زمکې چه
دهغه دفتر دپرنسپل له مخه په هرو
لسو کلونو دېز گرانو تر منځ له
سره وېشل کيدې اوس دخانانو
ملکيتو نه کر ځيدل اواصلي پخواني
شريک مالکان مجبو ريدل چه د
خانانو دنو گرانو په حيث دهقا ني
وکړي.

دغه رنگه زېل شوي بز گران د
حکومت دمخالف پير بايزيدروښان
مريدان کيدل دهغه تر شا دريدل او
دظالم حکومت سره يې مبارزه کوله.
ملکان ملا کان خانان نوبان او
بلې خوازه ملايان او پيران دحکومت
ملکري او غريبان بز گران کسبگران
اوروښا نفکره ملايان دپيروښان
مريدان او ملگري وو.

ديوي نيمې پيرې مبارزې او
جنگونو نه وروسته روښان نيان د-
حکومت په زور مات شول درو ښاني
نهضت دوره دښتنو په تاريخ کې
کاملا په عملي توگه يوه حماسي

منا سقانه دشيخ ملي ددفتر من-
مونږ پوري نه دې رسيد لي اودا نه
شو ويلي چه حماسي مضمون لري
که نه.

دهجري خلور مي پيرې په سر
کښي په ختيځه پښتو نخوا ننکرها
او پښتور او ملتان با ندي دلودي
دکورني شيخ حميد حکو مت کاوه
چه ورپسې دده زوی نصر باچا شو.
غزوي سلطنت دلوديانو کور ني
دغه واکمني هم پای ته ورسوله په
دې کورني کېنې شيخ رضی دشيخ
حميد ورور او نصر دهغه زوی د-
پښتو شا عران وواود هر يو يو يو
شعر مونږ ته رارسيد لي دې او هغه
تورونه او تکفيرو نه خر گندوي چه
دښمنانو پري لکول تردې وروسته
هم لوديان په تاريخ کېنې نوم لري.
دنهې پيرې په نيمايي کېنې ټول
هند ددوي تر سلطې لاندې راځي
اونژدې يوه پيرې دوام کوي.

دوي هم دغو ريانو په شان دخپل
وطن په بريښودو مجبور شوي وواود
پښتنو دتوري په زور په بل وطن کې
اقتدار ته رسيد لي وونو ضرورد
پښتو ادب ميزه ددوي سلطنت
سره ملگري وه چه سلطان بهلول
سکندر اوابرا هيم ددغې دورې
مشهور کسان دي.

ددې کورني وروستي باچا په
۹۳۲ ه کېنې په پاني پت کېنې دباږ
له خوا ووژل شو.

کله چه دودي دکورني دسلطنت
ستوري ولويد په هماغه کال دپښتنو
دتاريخ په اسمان کېنې يو ځلان-
د لمر راوخوت
په جالندهر کېنې دپښتون قاضي
عبدالله کره سراج الدين وزېږيد او
جهان يې روښان کړ.
ددوي کورني دلودي باد شاهانو

هم ددغې زمانې يو اثر دې چه دزمکي
او کورونو دويش اووار دپرنسپل
اصول او مقررات وو
داداجتماعي او زراعتي صلاحاتو
يو اثر دې مگر په معنا کېنې يې د-
بزگري دنهضت تاريخي حماسه
پرته ده.

په هغه نظام کېنې خانان ملکان
اونوبان اوپه خوا کېنې يې هغه
رسمي پيران اورو حاني بزگان
پال کيدل چه امپراتوري دمقام اود
دربار دښکار دپاره مقابله مرسته
کوله.

په دې منځ کېنې عام ولس اود
هغه وخت مهمه مولده طبقه بزگران
تر فشار لاندې ووله يوي خواد
حکو مت مالياتو خراجونو اوسور-
ساتو نو پري سور ساعت راوسته
له بلي خواد خانانونوبانو بيکارونو
پري توره ورځ جوړوله اودرو حانيانو
تبليغات هم ورپسې وو چه زړو نه
يې دژوندانه نه تور کړي اوپه خپل
نصيب او قسمت يې خو شعا له
وساتي.

شيخ ملي په کليوا لو بزگرانو
ژمکه او کورونه په مساويانه توگه
ويشل او وخت په وخت يې بدلول
داکومه تصادفي خبره نه وه بلکه د
هغه عصر دامپراتوري غوښتنو
دولتي سياستونو په ضد يو عکس
لعل ؤ او همدغه وجه ده کله
چه حکومت قوي کيده په هماغه
تناسب دشيخ ملي ددفتر دير نسيم
د تطبيق ساحه محدود بدله او څو
چه د شا هجهان ورنک زيب زمانه
زارسيدله خبره دې حد ته رسيدلې
وه چه ددفتر نسخې هم ورکي باپي
وي اوچاپه ښکاره ډول لوستلای
اوسا تلای نه شوای خو شحال خان
ختک وايي:

مثلا- کله چه پر غلگرو درغنداو
پر غاړو لوپه کاوه انگر او لان(۱)
او کلات به يې تالا کول نو بابا
هو نک خپل قومونه راټول کړل اود
سره غره(۲) سره يې جگړه وکړه او
دښمن يې مات کړ. ده خپله حماسي
په دې ډول وليکله چه سر يې
دادی:

پر سور غر بل را ته نن
اور دې
وکړي په جوړي را ته پيغور دې
هو نک بابا په ۷۴۰ ه، کېنې وفات
شو يدي.

دپښتو ادب په تاريخ کېنې مونږ
ددغې زمانې ديو بل شاعر اکبر
زميند وري له نامه سره هم اشنا
يو.

دشعرونو پر ته دثرت دځينو
کتابونو نومونه هم را رسيدلي دي چه
ددغو پير يو دپښتنو واکدارانو
تاريخونه او دپښتو دشاعرانو تذکري
دي چه ضرور حماسي مواد پکښي
زيات دي لکه دسليمان ماکو ۱۱۲ ه
تذکره الاولياء چه يوازي اوه مخه
يې زمونږ تر عصره رسيد لي دې
محمد بن علي البستي ۶۵۰ ه شاو
خوا تاريخ سوري دشيخ کته ۷۵۰ ه
لر غوني پښتانه دشيخ احمد لو دې
۶۸۶ ه اخبار اللو دې دکجو خان
رايزي ۹۰۰ ه دپښتنو تاريخ دباږ
خان ۹۰۰ ه تذکره غر غښت اود
کامرن خان سدوزي ۱۰۲۸ ه کليد
کامراني اونور چه ټول تاريخي
حوادث او واقعات بيانوي او په ځينو
کښي پښتو شعرونه او شاعران
راښيي.

دشيخ ملي ۸۲۰ ه شا وخوادفتر

(۱) اولان داوستي شاه جوي په
شمالي خوا کېنې ديو ځای نوم دې
چه دزرو ودانيو نخښه پکښي ښکاري
(۲) سور غر شا جوي او اولان ته
نژدې په شمالي ډله کې ديو غره
نوم دې.

دو صد سالگی هم ارمغان مرگ را نخواهد آورد

زن سالخورده ای که یکصد و یک سال عمر دارد و در تمام عمر خود از برلین پاپیرون نگذاشته .

دهقان انگلیسی تو ماس ۱۵۲ سال در تحت سلطنت نه سلطان زیست کس چه میداند شاید اگر در باره صحت خود اهتمام بخرچ میداد اضافه ترمیز یست ، سالخورده معزز که به غذای ساده عادی بود بعد از یک طعام پر قیمت جهان را و داع گفت . مردم سالخورده ، اترو سورو س را در خود انکشاف میدهد که رک ها را متأثر نموده در نتیجه جریان عادی خون را مانع میشود که یک تفاوت مزمن بین جریان خون و احتیاج عضلات قلب بوجود میاید . قلب ، بیست چند اضافتر از سایر اعضای وجود به خون احتیاج دارد . نظر به تخمین ۴۰ تا ۷۰ فیصد علل مرگ در سنین پیری عبارت از مرفن کار دیو سکا لر میباشد . بقیه در صفحه ۵۹

هم در سن ۱۰۴ سالگی مرد میگفت آنهایی که آرزوی عمر طویل تر را دارند باید در همه امور شعار میانه روی را پیش گیرند اضافه تر هوای تازه تنفس کنند ، اضافه تر غسل کنند و اضافه تر اعمال بدنی و سپورت اجرا کنند . بلو تارک بقرار معلوم به این مقوله که « پا هایت را گرم و سرت را سرد نگهدار » ایمان داشت . وقتی از داکتر کولوسوف در باره ریکارد طول عمر پرسیدند گفت که انسان فقط جدیداً شروع به بلند شدن به قله عمر دراز نموده برای مثال ماهی برای دو صد سال و شاهین اضافه تر از یکصد و پنجاه سال عمر میکنند و آثار یکدوره گذشته (فلورا) ریکارد های طول عمر جالبتری را نشان میدهد درخت بلوط و خرما هزاران سال عمر میکنند .

برخور دیم گل باجی و صنم ، که گل باجی ۱۱۲ ساله ما را بخانه خواهرش رهنمایی کرد ، او بسرعت در جاده ها حرکت میکرد . گل باجی صحبت را آغاز کرد ، آخر او ده سال از خواهرش بزرگتر بود هنگامیکه ایشان را ترک کردیم در راه داکتر سفا روف گفت :

« اینجا در اتحاد شوروی حد متوسط عمر ۷۲ شمرده میشود با آنکه هر شخص مسن یک اسرار برای جهان علم است ما اکثر از فواید هوای تازه کوهستان میشنویم یا از فایده لبنیات و گوشت تازه و یا سبزیجات ، مگر این تنها در کوهستانات تالیش میسر نیست . در سویز رلیند حتی اقلیم بهتر از این است مگر در آنجا مردم چنین از عمر طویل برخوردار نیستند .

هر شخص طویل العمر یک مجموعه از علت ها و شرایط است ، تجربه چندین ساله ام نشان داده است که هیچگاه اشخاص طویل العمر بسه احتضار پر تکلیف دچار نمیشوند . برای مقابله با مرگ زود رس تنها لازم نیست که انسان بداند چه برای وجود مفید است یا عمر را طویل میسازد بلکه دانستن اینکه چه برای صحت انسان مضر است هم ضرور میباشد .

مردم جوان معمولاً به مسایل طول عمر چندان علاقه ندارند اینها خودشان را در مسیر تند باد پیری نمی شمارند و در سنین پیری که بسیار دیر میباشد درباره طولانی زیستن فکر کنند . علمای عمر شناسی هنگامیکه مسایل مربوط عمر زیاد را مطالعه میکنند میکوشند تا آمدنش را کم توجه ترو بیدرد تر سازند .

عمر شناسی یک علم بسیار قدیم است هیو کرات که تصادفاً خودش

آذربایجان یکی از جمهوریت های اتحاد شوروی بنام سر زمین طویل العمر ها خوانده میشود ، از هر ۱۰۰۰۰ نفر تقریباً ۵۰ نفر اضافه از صد سال عمر کرده اند . و اکثریت ایشان در ناحیه لیریک و کوهستان تالیش زیسته اند . شیر علی مسلوف که در سال ۱۹۷۳ بعمر ۱۲۶ سالگی فوت کرد تاجائیکه فهمیده شده مسن ترین شخص در روی زمین شمرده شده و اتفاقاً شیر علی هم در همین محل تولد شده است .

در اینجا میتوان معاصرین فدور داستایوسکی ، لیو تو لستوی چارلز دیکنز و کیست وردی را ملاقات کرد برای مثال مجید اکایوف چوبانی در قریه تاکیا باند در سال ۱۸۳۵ تولد شده امروز باسن ۱۴۰ مسن ترین نفر در اتحاد شوروی شمرده میشود . او بلند قد و قوی و چهار شانه با قوه دید خوب است . تنها خطوط عمیق در چهره والاشه های فرو رفته اش راز عمر درازش را افشا میکند .

داکتر نبضش را ۶۲ بار در دقیقه و فشارش را ۱۴۰ بالای ۷۰ وانمود ساخت . اکایوف طریق خاص زندگی خودش را که به اساس رسم و رواج قدیم استوار است دارا میباشد . او هرگز مشروب الکلی نمینوشد و به صورت اساسی گوشت تازه و لبنیات و سبزیجات غذایی را تشکیل میدهد .

فا میل اکایوف از ۱۵۶ نفر تشکیل شده که عبارت از فرزندان او و نواسه هایش و کواسه هایش و بدوام آن میباشد هفتاد سال قبل زنش مرد و او دوباره از دواج کرد زن تازه اش کنون ۸۳ سال عمر دارد .

بعد از دیدن تاکیا باند ما به یک قریه بلند تر که دهجونی نامیده میشود رفتیم ، در آنجا به دو خواهر مسن

نمایشگاه

رسمی

امیر سیونیزم

هانری مکاری راجع به تابلویش حرف میزند.

لطفا درین باره کمی بیشتر توضیحات بدهید ؟

طرف یکی از تابلو هایش خیره شده و بعد از اندکی میگوید :

این سبک نمونه ایست از زیر برگهای سبک سور ریا لیزم ، از واقعیات و بنا هنده شدن به تفکرات و تصورات .

نقاش امیر سیو نیست رنگها را بهم می ریزد و چیزی (بوجود میاورد که به نظر خودش مجسم کننده افکار و ادراک و احساسات زودگذر است . می پرسم :

با رسم های افغانی و سبک آنان آشنا یی دارید خیر ؟

متأسفانه که تا حال نه توانسته ام با رسم های کشورتان آشنایی پیدا کنم ، اما چندی قبل نما یش گاهی که از طرف معلمین لیسه

استقلال بر گز ار شده بود ، با سمیع حسین و اسلم اگر مرسومان جوان وبا استعداد آشنا شد م .

میر من شکور را نیز می شناسم و امیدوارم در مدت اقامت با رسمان زیاد و سبک هایشان آشنا یی پیدا نمایم .

تا حال چند نما یشگاه ترتیب داده اید ؟

این اولین نمایشگاهی است که در طول عمرم در اینجا برگزار کرده ام .

می پرسم چطور ؟

شانه های خود را بالا انداخته

می گوید : زیرا تا حال هر چند تابلو که بوجود می آورده ام تمام آنها را می فروختم و موفق به جمع کردن آنها نشده بودم . خوشوقم ازینکه توانستم در افغانستان آثارم را جمع و نمایشگاهی ترتیب بدهم .

باز هم میخواهید نمایشگاهی ترتیب دهید ؟

امیدوارم .

اولین تابلو ییکه خلق نمودید چه وقت و چه بود ؟

در دوازده سالگی او لیسن تابلویم را که عبارت از یک منظره بود بوجود آوردم اما آنرا سوزاندم .

افغانستان مملکتی است دارای آب و هوای گوارا که می تواند هر گونه ذوق را در دامان خود پرورش دهد .

هانری در اوایل بارنگ آبی به رسمای می پرداخت ، مگر چندی بعد دریافت که می تواند آناری خوبی با بکار بردن رنگ روغنی بسازد .

او با طبیعت و رنگهایش علاقه فراوان دارد و از همین رو ست که افغانستان و منظره هایش را پسندیده و از آن خوشش آمده است .

می پرسم ، از کدام سبک در رسمای پیروی می نماید ، میگوید : از امپرسیونیزم .

مرتب به خلق تابلو ها پرداخته است .

هانری که سابق کمیسر پولیس فرانسه بوده و فعلاً متقاعد می باشد مدت نه ماه است که در افغانستان همراه با خانمش که در شفا خانه مستورات ایفای وظیفه می نماید ، اقامت دارد .

او اولین بار یست که به افغانستان آمده و می گوید که آرزو دارم تا آخر عمرم در افغانستان باشم ، زیرا

ساعت پنج عصر روز یکشنبه نهم قوس نمایشگاه رسمای امیر

سیو نیزم یکتن از فرانسویان مقیم کابل در سالون نمایشات مرکز کلتوری فرانسه در کابل به نمایش گزارده شد .

هانری مکاری مرتب این نمایشگاه در جواب سوالی اظهار داشت :

از چهل سال به اینطرف ذوق رسمای در او شگوفان شده و

تعدادی از بینندگان درین نمایشگاه

یکی از تابلوهای هانری که گوشه ای از نورستان را نشان میدهد

میدهد؟
من اکثراً به رسا می مشغول
می باشم، و هم کتبی را جمع به
افغانستان مطالعه مینمایم مجلات
خارجی را ورق میزنم.
یعنی اکثر کارها و مشغولیت
های مرا مسایل هنری و ذوقی
تشکیل میدهد.

عصر یکی از روزها از خانه برآمدم و
مصرف تماشا شدیم این منظره
سخت توجه ام را به خود جلب
نمود، خانه آمدم و آنرا ترسیم
نمودم تا حال چند بار این تابلو را
کشیده ام.
میرسم غیر از رسا می دیگر چه
چیز مشغولیت تا آنرا تشکیل

تمامش را دوست دارم، زیرا همه
آنها را خودم بوجود آورده ام، مشکل
است فرقی میان آنها قایل شوم،
اما فکر می کنم تابلو اسپها خوب
ترسیم شده.
این تابلو هم از روی عکس
است یا آن منظره را چشم خود دیده
اید؟

در پهلوی منزل ما در فرانسه
این اسپها که از یکی از دوستانم
می باشد به چرا مشغول می باشند

چرا؟
از پیش خوشم نیا آمده بود.
دو مین اثر تان چطور؟
خودش بدنبود. من به طبیعت
علاقه فراوان دارم و در اکثر آثارم
منظره ها و گلها را ترسیم
مینمایم.

یکی از تابلوهای تان گوشه ای از
وادی نورستان را نشان میدهد، آیا
آنجا را دیده اید؟

میگوید: منظور تا آنرا فهمیدم
من آنرا از روی عکس ساخته ام،
اما آرزو دارم این وادی زیبا را از
نزدیک ببینم تا حال سالنگ و
پغمان را با همه زیبایی و عظمتشان
دیده ام.

شما استادی هم درین راه
دارید؟

خیر، ذوقم استاد م بوده.
از بین این آثار تان که در
نمایشگاه قرار دارد کدام را بیشتر
می پسندید؟
سگرتی آتش زده می گوید:

چند تابلوی دیگر از هانری
که در نمایشگاه اخیر عرضه شده بود

پرتگالیها در انگولا هیچک فابریکه بزرگی
 دارونق نه بخشیده در حالیکه مواد معدنی این
 سرزمین نسبت به کشور های همجوار از قبیل
 کانگا و یارودینز بیشتر وعالیت می باشد وهم
 بهترین بنادریکه با خطوط آهن با افریقای جنوبی
 رودیزیا و کتنگا وصل وامکانات خسوتر و
 سریعتر ترانسپورتی رانیژ مالک می باشد باید
 علاوه کردکه پنجاه فیصد صادرات و واردات
 افریقای جنوبی از طریق بنادر وقطار های
 استعماری پرتگالی صورت میگیرد . پرتگال
 مسوول تهیه يك تعداد معین کارگران برای
 معدن آر. پی. دی می باشد که تعداد آنها
 سالانه به سه هزار کارگر میرسد با آنکه
 قسمتی از کارگران شخصا بکار مراجعه کرده
 ودستمزد خوبی میگیرند ولی با این هم
 مجبوراند قوهی فزینکی زیادی بخرچ دهند .

فابریکات انگولا ضرورت خود را بکارگران
 اطراف و دهات و مردان قوی هیکل آنجا بمقامات
 پرتگالی آنجا پیشنهاد و پیشنهاد شان توسط
 پولیس پرتگالی پذیرفته میشد . آنگاه پولیس
 جوانان قوی هیکل سیاهپوست دهات وقصبات
 انگولا رامحاصره وتعداد ضرورت فابریکات را
 مهیا میساخت و از همین ملحوظ در حدود ۲۳
 ساحه انگولا بر علیه سیستم استعماری پرتگال
 بجنگ ومجادله برخاستند که شروع این عمه
 شورشها در اوایل سال ۱۹۶۱ صورت گرفت
 و ۱۴ سال از آنروز میگذرد که در اثر بوجود
 آمدن جبهه آزادی ملی انگولا جهت بدست
 آوردن استقلال خویش میکوشدند بالاخره در
 سال ۱۹۷۱ انگولا (ایالت دوزابجر) را بدست
 آورد جبهه آزادی ملی انگولا بزودی سراسر
 کشور را فرا گرفته مخصوصا در شمال ونواحی
 شمال شرق کشورانتشار یافت جبههی آزادی
 تحت رهنمایی شاعر ونویسنده ای معروف
 «اوستینو توتو» نه تنها افریقاییهارابه دور خود
 جمع کرد بلکه یکعه پرتگالیها را نیز بخود
 جلب نمود که مجادله علیه سیستم استعماری
 وهمچنین دکتاتوری فاشیسم هادامه میدادند .
 اوضاع داخلی انگولا چندین مراتبه در مجامع
 بین المللی مورد بحث قرار گرفته بود .

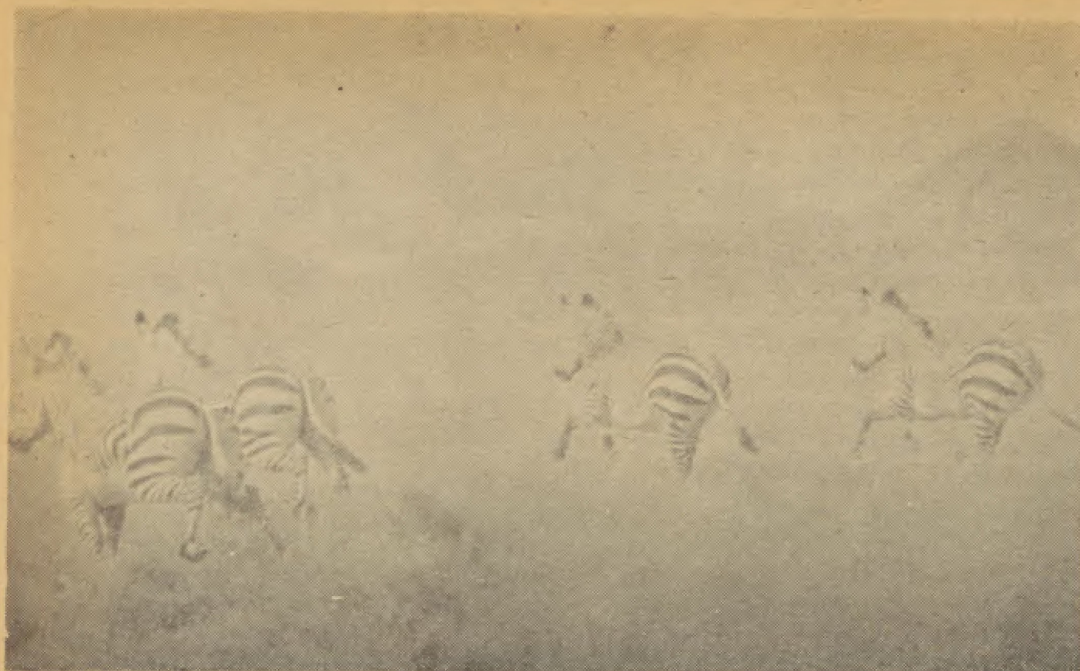
اگر بشهر های ساخته پرتگالی که در قلب
 افریقا بنایافته نظر انداخت مانند نندارتون
 های غنی صنعتی، کلتوری وغیره است که
 با اموال گرانبهای پرتگالی دیده میشود .
 عنعنات تاریخی انگولا داستان غم انگیزی دارد
 چه تاریخ این سرزمین از زمان حکمرای
 پرتگالی شروع نگردیده بلکه از ۱۵۷۵ زمانیکه
 «بولو دبه دونوخی» در جزیره کوچکی لوند
 (امروز بلاژ ریژرف شده ومحل غسل وآبیازی
 اشخاص انتخابی وصاحبان رسوخ) وارد شده
 و از قرن ۱۴ میلادی مملکت مستقل کانگولوندا
 بوجود آمد شروع گردیده است دواتر بوجود
 آمدن حکومت کانگو و درخواست نیمه لوکین
 قبل از ورود پرتگالی ها در یک ساحه بزرگی
 حکومت داشت حکومتی تشکیل گردید که

ساختمان های مدرن امروز زیاد در انگولا دیده میشود.

تازه ترین جمهوری بر اعظم افریقا انگولا

گروه خر از جمله حیوانات است که در انگولا زیاد یافت میشود

نموده تاسفید پستانیکه از انگولا به پرتغال بازگشت میکنند بمشکلات بزرگ مالی مواجه نشوند . مساحت جمهوریت انگولا ۱۲۴۶۷۰۰ کیلو مترمربع ونفوس آن در حدود شش میلیون بالغ میشود پایتخت آن شهرزیا وعصری لونسدا وداری ۶۰۰ هزار جمعیت میا شد انگولا بقیه در صفحه ۶۱

حیات سیاسی وحتی اقتصادی کشور پرتغال را روز بروز مختل وآشفته میسازد در انگولا جنگ داخلی بکلی جانشین نبرد علیه استعمار شده است که احتمال تجزیه انگولا را خواهد داشت زیرا مناطق نفوذ قوای مسلح دسته های سیاسی متخاصم بر روی خاک آنکشور مصیبت زده مشخص میگردد کشور های غربی واضلاع متعده مساعدت های مالی به پرتغال فراهم

یکی از زیبا رؤیان نیگرو که سرو صورت خود را با رشمه وموره های رنگینی آرایش میدهند.

سرحدات آن از طرف شمال مصب دریای کانگو واز طرف شرق تادریای کانگو واز جانب جنوب الی شهر موجوده ای لوندرا دربر میگرفت پایتخت این سلطنت بزرگ مونزا کانگو بود در ۱۴۹۱ تزینگاشاه انگولاشد وبعد از حکومت وی جانشین «الفونسا مبهه» بر سراقته ارا آمد در آنوقت کانگو مناسبات دیپلوماسی خود را با پرتغال بصورت عادی ونورمال ادامه داده بود در قرن ۱۶ میلادی عساکر کانگو شروع بکنجکاوی نموده در نیمه قرن مذکور پایتخت را بدست آوردند کانگویی ها با ترمک پرتگالی های که میخواستند خود شان بر کانگو حکومت کنند بگرفتن انگولا پرداختند .

پرت لیاها بر کانگو شتافته بستر حکمرانی را در آن سرزمین هموار نمودند ولی متاسفانه در اثر جنگ های داخلی کشور مذکور از پا درآمد در عین زمان برای مدت درازی (قرن ۱۵-۱۹) در ساحه مذکور حکومت لوندانکشاف کرد که ساحه موجوده انگولا را در بر میگرفت که از شمال بامتداد کوانگو تا دریای زامبزی وبوالابی ادامه داشت بزرگترین قدرت این کشور با حکومت شاه چمبو تشکیل بخشید بالاخره در قرن ۱۹ کشور مذکور روبه ضعیفی گذاشت . پرتغال از موقع استفاده کرده ازدو طریق داخل این کشور شدند راه اولین مکتشفین پرتگالی که در آن سیرلوانکینرا نیز حمله داشت در ۱۷۹۵ میلادی ساحه دریای کانگو، کونگو وکسای را دشت های بیچی تحقیقات میکردند وعبور دوم آنها که کمتر از شش داشت تجار پرتگالی جهت بدست آوردن غلامان بود .

البته هدف ایشان تحقیقات علمی نبوده بلکه رسیدن به کازیمبی پایتخت سلطنت لوندرا بود که اشتباهات کار توگرافها آنها را براه غلطی رهنمایی وبسوی شمال بکشا نید پرتگالی ها دوائر آن مناسبات خود را بالوندرا محکم وارتباط مستقیمی راقایم کردند .

بهین ترتیب فعالیت پرتگالیها در سرزمین افریقا به بهانه تحقیقات واكتشافات علمی بیشتر گردید وهدف آنها از همه بیشتر بسوی طلا، الماس، مرچ وغلام بود تا توسط کشتی ها بکشور خود نقل بدهند . در تصرف امریکای جنوبی پرتغال یگانه کشور بهانه جوی بود که در ردیف الف قرار گرفته است همچنین اولین کشوری بود که به نقل غلامان از این براعظم پرداخت وهمانطور فروش غلام سیاه پوست را در نواحی امریکای شمالی وهم در کشورهای عربی رواج داد. هنگامیکه از طرف جامعه ملل فروش غلام منع قرارداده شده پرتغال آخرین کشوری بود که ازین پیشه خاتمانسوز دست کشید هنگامیکه این تجارت در انگولا وموزنبیق منعیث يك تجارت داخلی رونق واكتشاف یافت برای سالهای درازی در بین ملل مذکور ادامه داشت . غلامی وکار شاقه پیشه وکار دلپسند پرتغال در قاره افریقا بود که پرتگالیها در میان ملل جهان باین کسب افتخار میکرد

وازمین راه سرمایه سرساری بدست آوردند و آنها آنقدر باین تجارت رونق بخشیدند که توجه ملل ثروتمند وتجار حریص را بخود جلب کرده تقاضا برای این امتعه بیشتر گردید پرتگالی ها مراکز تجارت غلام را در نقاط خیلی حساس چندمیل از آب های شور ساحل تاسیس کرده قلعه های مستحکم ، چوک های عسکری در جاهای مهم آباد کردند که بقایای آن تا امروز بمشاهده میرسد این فکتور ها بیشتر در لوبیتو ، بنگویلا ولوندرا موقعیت داشت بعدها مرکز مهم تجارتی غلامان تنها در یک نقطه (بونگو اندانگو) تمرکز وشهرت پیدا کرد. و امروز که يك قرن از منع قرار دادن رسمی تجارت زنده جان و بشر بیگانه میگردد . دفتر مسافرتی پرتگالی در انگولا بکمال افتخار مارکیت های تجارتی «کنشته» غلامان رابر خ توریست هامی کشانیدند که یکی از این مندوبهای حقیقی انسان فروش پرتگالی هنگام مشاهده آبشار (براگان نالس) که از حیث بزرگی سومین آبشار جهان است برای توریست نمایش میدهند .

بالاخره این همه فجایع، چور وچاپاول حیثیت پرتغال وانزد ملل افریقایی پا یسین آورده بالاخره مردم آن سرزمین به ستوه درآمدند. وجنگلهای چندین ساله را علیه این کشور استعمار گر بوجود آوردند بعد از مجادله و خونریزی های زیاد بالاخره در نیمه شب ۱۹ عقریب سال جاری پرتغال آزادی واستقلال این کشور ستمدید را بعد از ۵۰۰ سال استعمار اعلام کرد ویک کشور دیگری در حلقه کشور های آزاد وجمهوری در اوراق تاریخ بشریت افزوده شد .

در حالیکه آشفتنی های گوناگون و دشواری

پر توی چنداز

زندگانی استاد

خیر محمد

سبک استاد خیرمحمد:

استاد خیرمحمد دروان طفولیت و جوانی علاقه مند سبک کلاسیک بود، اما بعد هاز طرفداران سرسخت ریالیزم گردید، قبل از اینکه به ایتالیا سفر کند، کاش شکل دیگری داشت، اما بعد از بازگشت سیستم کار، طرز رنگ آمیزی و غیره خصوصیات رسمی اش تغییر کرد اولین باریکه اواز ایتالیا بازگشت چهره جاهد پسرش راچنان پروی صفحه تات ترسیم نمود که باتابلو های قدیمه اش از نگاه رنگ، پرداز و غیره قطعاً قابل مقایسه نبود. تاجانیکه بنده ییاد دارم استاد چند تابلو به سیستم ابسترکت نیز کار نموده بودند، استاد باوجودیکه از رنگ های مختلفه کار میگرفت در بسیاری از تابلو هایش رنگ های سرد مخصوصاً آبی بشاهده میرسید، رنگ های درختان را با رنگهای سبز، سر سبز نشان میداد واگر میخواست خزان ترسیم نماید، در آنصورت رنگ واقعی خزان رادر می یافت. پور تریشست:

نمایشی راکه بعد از وفات استاد در مرکز فرهنگی امریکا که از طرف فامیل وی برپا گردیده بود تماشاگران دیدند، همه به هنر پورتريت کاری استاد تحسین ها گفتند. استادان هنر به قدرت پورتريت او مینگریستند و به حیرت فرو میروند.

استاد چندین پورتريت بشاغلی محمد داود رهبر انقلاب افغانستان راو سامی نموده اند که با جرات می توان گفت که قدرت انتقاد هنری آنها را بزرگترین هنرمندان نخواهند داشت و بنده طودیکه از زبان آن مرحوم شنیده بودم، میگفت که این تابلو ها از برجسته ترین آثارم بشمار میروند.

معلم استاد خیر محمد:

اوهر کسی راکه بوی درس راسامی را آموخته بود استاد میدانست، از استادان زیاد نام می برد و به هر کدام آنها اوج و مقامی قابل بود، تا جائیکه از زبان آن مرحوم شنیده ام ماستر عبدالعزیز را یکی از استادان واقعی خود میدانست و میگفت که: (استاد عبدالعزیز گرچه خارجی بود ولی به افغانستان و افغانان علاقه قلبی داشت و به تربیه اولاد افغانستان عشق داشت، حتی میگفت من

نمیخواهم دردهن بهیرم، بلکه میخواهم در افغانستان بهیرم (استاد علاوه امیکرد که ماستر عبدالعزیز آنقدر قدرت رسمی داشت که نظیرش در عصر او پیدا نمی شد، چنانچه وقتیکه مارا به سکچ کردن طبیعت کابل در محلات دورتر از مکتب می برد، بالای دست خود چند خط می کشید و بعداً به راهنمایی های ما خود را مصروف میداشت. اما بعد از چندروز در صنف تابلویی را می آورد که انسان به حیرت فرو میرفت، چنان انعکاسات نورادروی درختان، بته ها، سبزه هانشان میداد. چنان طبیعت را ترسیم میکرد، آنقدر رنگها را باجا استعمال میکرد که گویی عین آنست که دوروز پیشتر با ما رفته بود و ییاد آورده بود، اینجانب یکی از تابلو های بسیار قیمندارو عالی این استاد بزرگ (ماستر عبدالعزیز) رادر خانه نجیب الله خان یکی از نواسه های بروفیسور غلام محمد مصور دیده ام. استاد می فرمود که بروفیسور غلام محمد مصور از فرمانان بزرگ سبک کلاسیک افغانی بشمار میرود و کار های آن ارزش بین المللی دارد.

فامیل هنری:

بی جهت نخواهد بود، زیراین عنوان از بازمندگان این استاد بزرگ یادکنم، استاد خیرمحمد دوبار ازدواج نموده، بار اول در سال ۱۳۱۴ ازدواج اوصوت گرفت که از این ازدواج اولاد نامند و زوجه اش در سال ۱۳۴۰ وفات

یافت، ازدواج دوم استاد در ۱۳۳۴ صورت گرفت که ثمره آن هفت اولاد که از جمله چهار دختر و سه پسر می باشند. استاد فامیلش را بسیار دوست داشت و در داخل خانه خود راسامی میکرد اولاد هایش اجازه داشتند تا در وقت رسمی اش صورت ترکیب رنگ و طرز سکچ و غیره را بیاموزند شاگردان استاد نیز در خانه اومی رفتند و از نزدش درس های خصوصی میگرفتند، در اینجا میخواهم چند نفر از اعضای فامیل استاد راکه هنرمند بار آمده اند ذکر نموده و معرفی بدارم:

اول: بشاغلی عبدالشکور: عضو ریسرچ دافغانستان بانک، علاوه از اینکه در علوم مختلفه مطالعات عمیق دارد، در شق راسامی از سالیان خیلی پیش نزد استاد کار منموده و کارهای او بطرف کار های استاد نزدیکی تام دارد و خواهر زاده استاد می باشد.

دوم: خانم سلطان: یگانه خواهر بزرگ استاد خیرمحمد است که در قسمت دوخت دوبار حایز جایزه شده است. یکی آن از طرف وزارت معارف در سال ۱۳۳۴ و دیگر آن از طرف وزارت اطلاعات و کلتور در سال ۱۳۴۰، البته دوخت های راکه این خانم هنرمند انجام داده، دوخت های فوق العاده هنری بوده، طرز رنگ و غیره موضوعات عمیقانه در نظر گرفته شده است.

سوم: دختران و پسران هنرمند: شهادتخر کلان استاد بحث معلمه رسم دیمرو توله، که در دوخت و بافت مهارت کافی دارد، موزائیک تکه ها را خوب با هم بافت میدهد و تابلو های قیمنداری از آن بدست می آورد. جاهد خورددترین پسر استاد بالاتر از سن وسال خود تابلومی کشد و برادران کلاترش فانز وجود تابلو های بسیار خوب با وجود صفر سن ترسیم میکنند.

رپا، مینا و نوشین دختران استاد در رشته های دیگر دارای استعداد و علاقه می باشند. جای یادآوری خواهد بود که میرمن جورا خانم استاد، علاقه فراوان به هنردار و اولاد ها را در زمینه هنر تشویق مینماید، همچنان به تابلو های استاد علاقه مند است و آنها را اذدل و جیان دوست دارد و نگهبانی خوبی از آنها مینماید. جوایز و نما یشت:

استاد تمام تابلوهای خود را بعیت آثار هنری خود دوست داشت و به هریک از تابلو های خود ارزش خاص قایل بود، تابلوهای خود را بارها بنام رقابت در جوایز گذاشته و جوایزی به آنها بدست آورده است. نمایشات متعدد انجام و در نمایشات خارجی نیز سهم داشته، یکی از آنلایکه استاد آنها را بسیار دوست داشت عبارت از تابلویی (زن مریض) است. این تابلو از روی مادرش در وقت مریضی، ترسیم گردیده و در نمایش مطبوعاتی حایز جایزه ممتاز گردیده است. استاد و تابلو هایش:

استاد تاحد توان کوشیده است مناظر افغانستان را برسم نماید، بهر جا که سفر میکرد از آن محیط سکچ های می آورد آنها ترسیم میکرد،

وضع دهات، شهرها، کوچه ها و غیره را رسم میکرد و معمولاً هریک را برنگ روغنی رسمی می نمود، برنگ آبی گرچه مهارت داشت، اما با کار روغنی علاقه مندی خاص داشت، او مثلیکه از ضعف و کسالت خود میدانست که از جهان خواهد رفت بناء چهره های اطفال خود را یکی بعد دیگری رسمی نموده و در گوشه های خانه خود بیادگار گذاشت برای اینکه از موضوعات آثار استاد معلومات حاصل شود بصورت نمونه اسماء يك تعداد از تابلو هایش را ذکر میدارم: پامیر - چهاردهی کابل - کوچه کهنه کابل - منظره میدان - چلم چی - زن افغان توت تگانی - بزگشی - خانه های فیض آباد - پارک زونگار - چاردهی غسورنبل - سالنگ - چهار آسیاب - کوتوالی قدیم - جبل السراج دره آجر - پیرمرد افغان - برف در مسجد حاجی یعقوب و غیره.

رسمی چندروز قبل از مرگ:

استاد راداکتر هانسبت تکلیف ضیق النفسی اجازه آن رانداه بودند تا برنگ روغنی کار نماید، از این روسد بزرگی در هنر او وارد کرده بودند، وضع روحی استاد نیز در این باره خوب نبود، برای اینکه او عاشق تابلو های خود بود و نمیخواست هریک نیمه و نیمه کار باقی بماند، دیرینی خود تل های کاغذی می نشاند و آنها بدور می پوست سپس به تکمیل آنها میرداخت.

بعضی از مشخصات استاد:

استاد مردانك باریک اندام، دارای قد بسیار و ساو زیبا، شکل گندهی داشت، چشمایش بسیار تیز و کشنده بود. قبل از گرفتاری به مرض ضیق النفس مجا لس سهم میگرفت و گفتار و مزاح های طنز آمیز میگفت، اما در اواخر حیات به تکلیف حرف میزد و احساس ناراحتی میکرد.

استاد يك شخص با اعتماد بنفس خود بود و هرگز ضعیف النفسی رادر وجود خود راه نمیداد، گویا که اشعار بیدل را خوانده بود و بیدل چنین میگفت:

پادشاهی بجنون جمع نگردد بیدل تاج گیرند اگر آبله پا بگشند و یا: شوروشر بسا را دارد با تعلق زیستن

کم زبیدل نیستید این فتنه از سر و اکنید هرچه که او میگفت نظرواقعی او بود، او به اصطلاح عامیانه (شخص کاملاً یک روی بود) یکی از خواص خاص او چنین بود که شاگردان راه نتوانست بزدی از نظریات خود واقف سازد و از تدریس آن بزدی آموزش صورت میگرفت. او بخاتم خود قبل از مرگش فهمانده بود که: (شاید من باشم و شاید بهیرم، هر وقتیکه شاگردانم بعد از مرگ من بخانه می آیند آنها را بمثل اولاد تصور کن و به آنها از میراثی کار بگیر).

او با هنرمندان خود اذدر تشویق پیش می آمد و تاحد توان به گسائیکه دارای استعداد هنری بودند کمک های شایانی نمود.

نظر مردم بر استاد خیرمحمد:

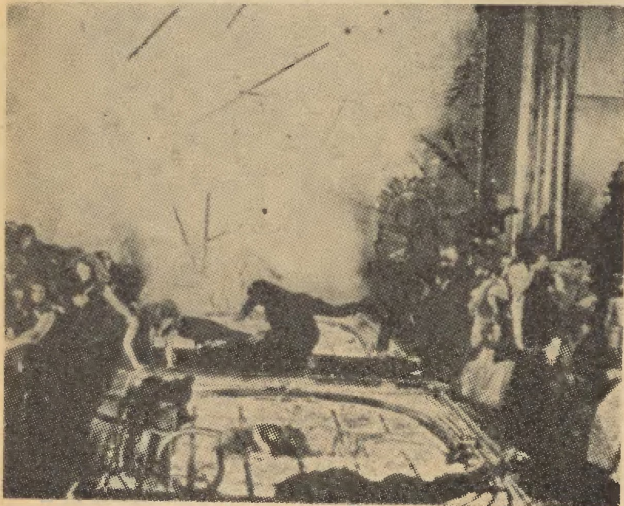
بقیه در صفحه ۶۲

ويروونكي فلمونه بيازور اخلي

څرنگه چه نړی په خورا لوړو ماڼیو کښی اور له کنترول څخه ووځی دنجات ډلی دهغو خلکو سرمړستی ته ځی چه به یو جشن کښی دگډون په ترڅ کښی په دی اور لگیدنه کښی بند یا تی شوی دی ددی فلم اچو وونکی ایروین آلن ته یی دوخت پاچا لقب ور کړی دی.

د«پوزیدون ماجرا» په فلم کښی دیو ستر تو فان په اثر او به بیړی ته ننو ځی اتر اوسه پوری ددی فلم له پلورلو څخه دیو سلو پنځو س میلیو نو ډالرو معا دل پیسی لاس ته را غلی دی.

اودنوموړی ودانی یو شمیر اوسیدونکی په حیرانو ونکی اور کښی گیر شویدی د فلم ننداره چه دکریمسمن نه مخکښی پیل شوه دانتقاد کونکو دتود هر کلی سره مخامخ شوه اود کریمسمن درسخنیو په اوردو کښی څه دیاسه دریو نورو فلمونو څرځلا ودرلود. په دغو فلمو نو کښی چه کوم شی زیاته با ملر نه ځانته اړوی هغه په یوه خورا خطر نا که پیښه کښی پاتی په ۴۱ مخکی

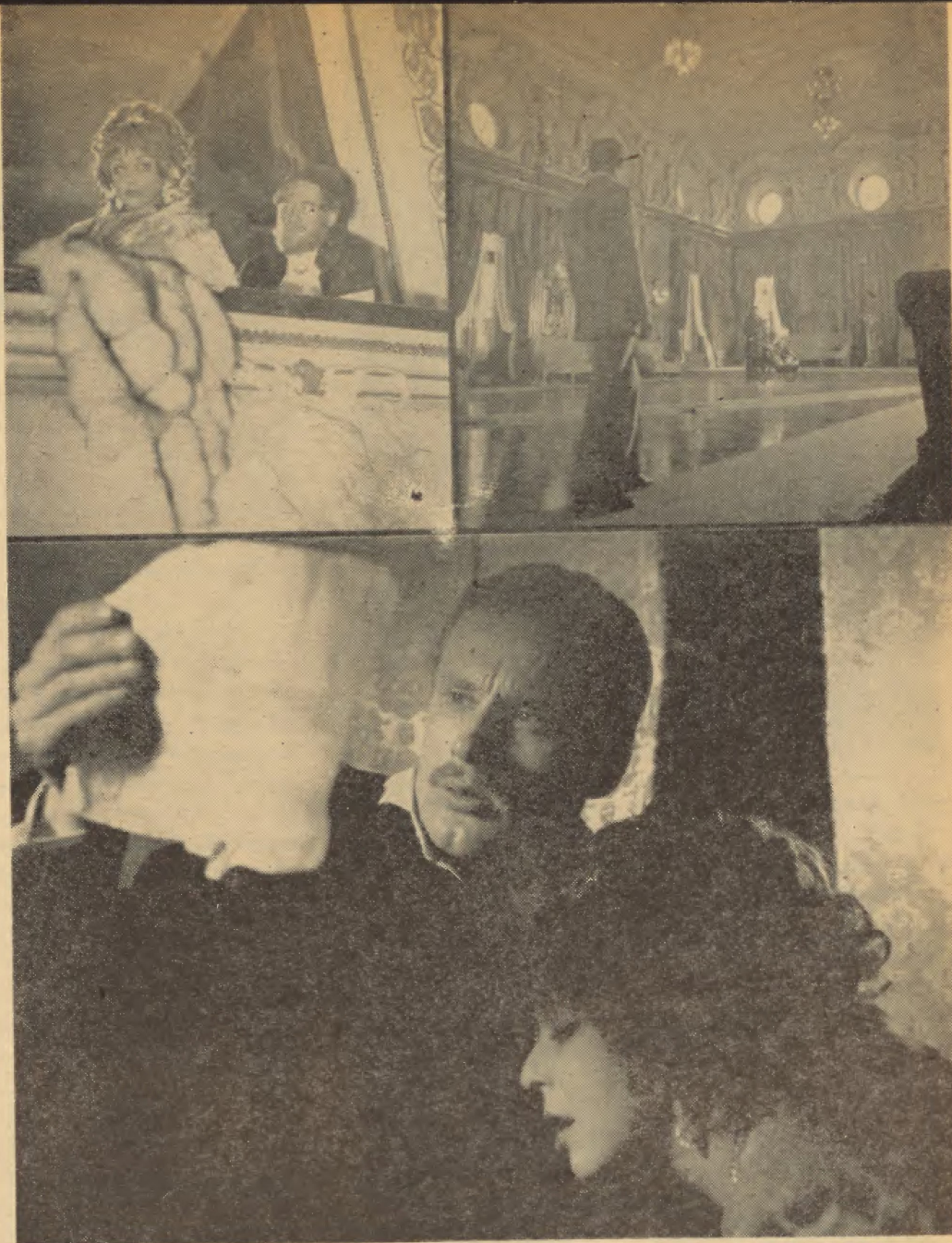
په زرگونو تنه امریکاییان دخپل وخت څو سا عتونه دهغو فلمونو په لید لو اوننداری تیروی چه په هغو کښی دزلزلو، سیندو نو اور لکیدو او هوایی ټکرونو ویروونکی صحنی ښودلی کپری اوددغو فلمونو له ننداری څخه خو ند اخلي.

له دغو فلمونو څخه لاس ته راتلو نکی گټی او عواید ډیر زیات دی اوله همدی امله دهغو تو لید دامریکی په متحده ایالاتو کښی زیات زور موند لی دی. په یو داسی صنعت کښی چه کارو نه د تقلید په بنسټ ولاړ وی دهغو فلمو نو بری چه به هغو کښی باید دسترو مصیبت خپلو پیښو اوخطرو نو سره سپری مخامخ شی پهرا تلو نکی کښی هم حتمی او ضروری دی.

البته باید ووايو چه دیو شومی او حیرانوونکی پیښی په باره کښی هر فلم ته ویروونکی فلم نه شو ویلی، په حقیقت کښی دغه ډول ویروونکی فلمونه د سینما د صنعت له لومړیو زمانو څخه راپه دیخوا جوړیږی خو هغه ډاروونکی فلمونه چه په هغو کښی یو شمیر خلک په سترو مصیبتو اخته کپری تقریباً نوی وا لی لری اودامریکایی ننداره کونکو اوسینما ته تلونکو دخو ښی عوامل یی برابر کړیدی شک نشته چه دیو فلم دزلزلی هوایی ټکرونو او په لوړو ماڼیو کښی داور لکیدو په څیر پیښی دبل فلم سره توپیر کوی او یوازې سم تقلید او صحنی جوړول دی چه د زیاتو سیلا نیانو اوننداره کونکو ټولگی جذبوی په حقیقت کښی دویروونکو پیښو دصحنو څخه دخلکو تیښته اود ځان دخلاصون دپاره دهغوی چمتوباده چه ننداره کونکی دڅو ساعتونو دپاره مشغول او مصروف ساتی.

دانتقاد کونکو اوننداره کونکو ترمنځ داخلا ف سره سره دری ویروونکی فلمونه د فلمونو د فصولد

«کالینا بندر وشیک» و «پی زی ناوک» در صحنه ای از فیلم «سر زمین موعود»

ترجمه: دکتر جیلانی فرهمند

سر زمین موعود

فلاد سووف ریمانت اسم نویسنده ۱۹۲۴ میلادی به دریا فت جا یزه است که در ذهن مطالعه کنندگان داستانهای مخصوصاً داستان حماسی «دهاقین» اثری بارزی کرده و نام کاملاً آشنا است. آثار دیگر این نویسنده که در

تاسا لهای اخیر به چنین سر نوشتی مبتلا شد سر زمین موعود یک سر گذشت دلخراش از جنبه عملی میکانیزم جامعه یو لیند است که این چنین یک موضوع ندرتاً از طرف نویسندگان یو لیندی نوشته شده بود.

موضوعی که از طرف ریمانت درین داستان تحلیل و تجزیه می شود در حقیقت بوجود آمدن شکل یک مرحله جدید را در شهر نامقبول

ریمانت نشان میدهد که حیات دهاتی و شجایای اخلاقی که در بین مردم آنوقت پولیند موجود بود با تغییراتی که در آنجا رونما شده بود کاملاً مغایرت داشت انهدام حیات دهاتی و ملکی راز ریمانت به حیث یک زندگی روبرو ال نمایان میساخت که موجب امحای قدرت اجتماعی و اخلاقی شده آینده آن مملکت را با اساس رویکار شدن این صنعت در خطر می انداخت. کلید این کار بدست مفکوره ملی بود که آنها را محکوم میکرد که خود

ووج نشان میدهد که در اخیر قرن ۱۹ و بسرعت سرسام آوری در آن شهر توسعه می یابد شهر ووج که در اصل جایگاه کارگران فقیر و نادار این ناحیه بوده وجود دارایی هایی بزرگ به سهولت تشخیص شده و موجب تعجب مردم قرار میگرفت.

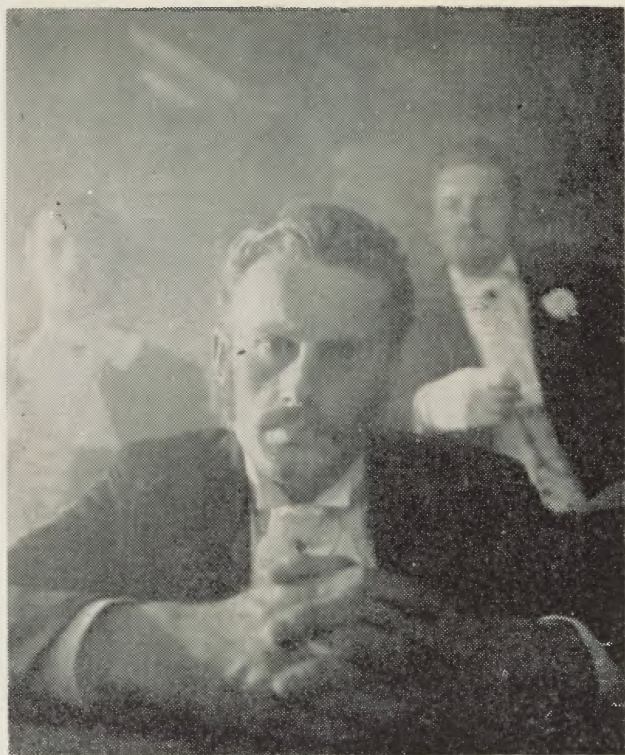
ووج که جرمن ها آنرا بنام «لوچ» یاد میکنند از قدیم تا امروز مرکز صنعت نساجی پولیند بوده است چنانچه تولیدات آن در قرن ۱۹ تمام بازارهای تجارتنی آنوقت را پر کرده بود و بازار وسیع و پر توقع امپراطوری روسیه آن وقت انحصار تولیدات شهر ووج بود.

ووج شهری که در آن همه چیز باسای پول ارزش داشت بیمه ضد حریق در فابریکه های نساجی و خانه ها، کار هزاران کارگر بیچاره، موقعیت مهم مارکیت جهانی و وضع تراژیدی انسان همه و همه به پول ارتباط داشت.

ریمانت ووج را در (سر زمین موعود) به قسم یک موشی وحشی و همسک تمثیل میکند که شوق جمع آوری طلا را می نماید.

منظره که او از شهر ووج ترسیم کرده فجیع و ظالمانه بوده که از یک سو انسان را تکان میدهد و از سوی دیگر قابل درک و احساس است.

دانیل آلبر یخسکی در فیلم «سرزمین موعود»

اینهم صحنه دیگری از «سرزمین موعود»

پولیندی ها در آثار زمین داران و ملاک در گذشته سهیم بودند بنا بر آن وقتی آنها اداره صنعت را بدست گرفتند سر مایه های خارجی آنقدر قوی شده بودند که آنها رابه زوراز سکتور مهم حیات مملکت خارج خواهند کرد صنعتی را که پولیندی هاید ست گرفتند در حقیقت قطره ای بود از دریای سر مایه خارجی- مخصوصاً سر مایه جرمنی. «سر زمین موعود» داستان مجادله یک سر مایه دار صنعتی جوان پولیندی را علیه قدرت های بزرگ خارجی بیان میدارد.

این فیلم داستان یک غرور و- همت بلند و شکست یا فتن را تمثیل می کند طبیعت در اماتیک ایسن «دویل» ویرایلم های بزرگ و قوی که در ناول مذکور مطرح شده موجب ترغیب و تشویق اثر ژئی وایسده گردید تا از کتاب مذکور فلمی بسازد.

چه ندرتا این برازندگی را دایرکتر فلم «کانال» و خاکستر الماس و عروسی داشته اند که از لحاظ مواد غنی بوده و دارای جزئیات ریالستیک و پر معلومات و نمایش اوضاع اجتماعی روشن و واضح باشد. درعین زمان سر زمین موعود به انرژی و ایده مو قف جدیدی در اجتماع بخشید.

بارعایت تخنیک فیلم، و ایده یکروما نیتیک معتدل به حساب می رود که نه تنها به پرابلم های شدید دراماتیک عادت کرده بلکه به موضوعات شعری، منظره دار و در عین زمان تصویری و خیالی علاقه مند است چنانچه اینچنین یک نمایش هنری را در فلم عروسی و سر زمین موعود بوجود آورد از طرف دیگر در این دو فلم اخیر تبارز حقایق پرهنه و- تشدد آمیز هم لازمی بود.

وایسده مجبور بود برای نشان دادن جاده های سیاه و وحشتناک کار فابریکه و عمارات مجلل آن شهر- به طریقه جدیدی فلم گیری بردارد که بیشتر ساده و ظالمانه باشد. اگر از من پرسیده میشد که سر-

زندگی در خانواده

همچنان محققان دریافته اند که معمولاً خانواده سعادت مند مرکب از زن و مردیست که دوره کودکی شان را در محیط خانوادگی سالمی گذرانده باشند. و خانواده متزلزل نمیتواند کودکان سالم و سازگار به بار آورد.

مادر و پدر باید به مهر از طفل شان مراقبت کنند. کودک که از مهر و مراقبت کافی برخوردار نشود احساس بی کسی و ناامنی میکند.

تحقیقات متعدد به اثبات رسانده که در میان فرزندان خانواده های ناپایدار از لحاظ علاقه و لطف والدین کمبود دارند به راه های بسد کشانیده میشوند.

پدر و مادر باید عصبی و خورده گیر نباشند و باید دیگر خود را کودک اعتماد داشته باشند و استراحت مساعی کنند و به طرز مقتدر کودک را مورد نوازش قرار بدهند.

زندگی خانوادگی همیشه بر یک منوال نیست و پستی و بلندی های دارد. و اصولاً باید دید که زندگی سرشار از خوشی و شادمانی و لذت نیست ناراحتی ها و ابر های کدورت که در آسمان افق روشن خانواده پدید می آید زودگذر است.

زندگی زناشویی قبل از هر چیز بر مبنای گذشت، فداکاری و ایثار تمام شده است، اگر قرار باشد که زن و شوهر به کوچکترین ناراحتی داد و فغان شان به آسمان بلند شود مطمئناً تاکنون یک زندگی زناشویی و کانون خانوادگی باقی نمی ماند. در زندگی همه نوع ناملایمات وجود دارد اما شما سعی کنید که بالاخره به کمک همسران همه را رفع نماید. و خودتان برای خود و همسران زندگی شیرین و خوش بوجود آورید.

نگاهی به تاریخ عکاسی

اولین بار تاثیر نور به روی صفحه حساس کلرور نقره که اساس کار عکس برداری است در ۱۷۵۸ و تاثیر هیوسولفیت به روی املاح نقره بی دوسال ۱۷۹۹ کیفیت ایجاد عکس به روی کاغذ در سال ۱۸۲۲ میلادی کشف شد.

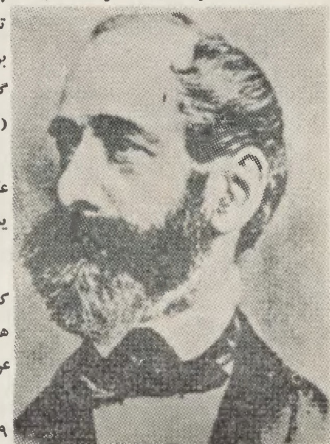
در ۱۸۳۹ یک روزنامه فرانسوی بنام (گازت دو فرانس) خبری را منتشر کرد که: (کشف مهمی توسط آقای (داگر) نقاش معروف (دیوراسا) انجام شده است. این کشف شگفت انگیز و تکان دهنده تمام تئوریهای مربوط به نور را تغییر میدهد. اگر این کشف به نتیجه برسد سبب بروز انقلاب در هنر طراحی خواهد بود همانگونه که روزنامه فرانسوی میگوید: انقلاب آقای داگر می رود تا هنر نقاشی و طراحی را دیگر گونه کند. و برای مدتی، دوسر آغاز این کشف عکاس واقعاً هنری در زمینه هنرهای زیبا خواهد بود. به این ترتیب عکاس متولد شد.

در سال ۱۸۴۶ توسط یک فاکولته مکانیک بنام (کارل زایس) در شهر کوچک آلمان تاسیسات کارگاههای کوچک زایس یا عدسیه بوجود آمد. یکی از کسانی که نقش مهمی در گسترش تحقیقات علمی زایس داشت پروفسور (ارنست اپ) بود.

در سال ۱۸۸۴ فیلم را جانشین شیشه عکاسی کردند و کار عکاسی اماتور رواج یافت.

جورج استیمن امریکایی در سال ۱۸۸۸ اولین کسی بود که استفاده از کمره عکاسی را برای همه میسر ساخت. و کمره کودک را به بازار عرضه کرد.

نامگفته نماند اولین کمره رولفلکس در سال ۱۹۲۹ و کمره لیکا در سال ۱۹۱۳ و کمره رفلکس در سال ۱۹۹۵ ساخته شده است.

داگر

آیا میدانید؟

آیا میدانید که نود و پنج فیصد از موسیقیدانان و هنرمندان بزرگ به امراض روانی و قلبی در گذشته اند. مثلاً:

بتوفی دوسن ۲۶ سالگی مبتلا به گری شد. در او یک حالت التهاب و هیجان بود مخصوصاً هنگام ساختن سمفونی، و سمفونی سرود مذهبی در سال ۱۸۲۶ به بستر افتاد او تا آخر عمر از مریضی اعصاب رنج میبرد.

ولفانگ آماتوس: گاه و بیگاه دچار تشنجهائی میشد و مبتلا به مرض رقص بود او بیماریهای روانی زیاد داشت.

فردریک هندل باخ: نابینا و کور شد. شوپن: در ۳۹ سالگی مسلول شد.

هاردی: هنرپیشه سگته کرد. ژوا فیلیپ: هنر پیشه فرانسوی در ۳۷

صفحه ۳۴

سالکی در اثر سگته قلبی در گذشت. استحق موصلی: موسیقیدان خلفای عباسی عاقبت گور شد و به مریضی اعصاب در گذشت. لئوناردو داوینچی: در برابر چهار هزار نفر تماشاچی در اپرای متروپولیتین افتاد و سگته مغزی کرد.

چایکوفسکی: بیماری های زیاد داشت. دیتمتری متروپولوس: آهنگ ساز یونانی در حال اجرای سمفونی در اپرای لاسکالا به سگته قلبی در گذشت.

انجیلین گرینل در کنار خواستگارش، جیک میلان

ملکه زیبایی که از شر مزاحمت‌ها فرار میکند و بادنیای عشق و محبت وداع میگوید

و زیبایی من، آن روزها و ماه‌هایی بود که در لندن، هاوایی و هابی تی، بسر بردم. روزهای متوالی که من بیعت یک دختر جوان و زیبا درین شهر ها بودم، همه‌اش شادی آفرین، همه‌اش غرور و افزای بود و خاطرات جاویدان زندگی من نیز از همین روزها و ماه‌هاست ... برای مدت کوتاهی مهربان تازه وارد پارسی هانیز بودم و در آنجا هم مثل آن شهرهای دیگر، زندگی برای من امید بخش و نشاط آور بود ... آنچه بیش از هر چیز دیگر، برای من شادی آفرین بود، این بود که من احساس نمی‌کردم یک دختر زیبا و ملکه زیبایی هستم ... برآستی این احساس در من بیدار شده بود که من زیبا هستم ... بخاطر اینکه مردم همه بمن نگاه محترمانه داشتند، ایشان بمن بیعت یک ملکه زیبایی نگاه میکردند، نه بنام یک معشوقه ... آنها مانند آدم‌های شهر خودم، مرا مزاحمت نمی‌کردند، مرا معشوقه طناز خویش نمی‌خواندند. آنها در پارکها و کنار خیابان‌ها، سر راه من قد نمی‌کشیدند، و آنها عاشق نا خواسته و بازاری من نبودند، بلی فقط همین چیزها سبب شده بود که من در آنجا زندگی سرشار از خاطره‌های شیرین و گوارا، داشته باشم ... زندگی ای که مردم نامزاحم و محیط‌ها و شرایط مساعد و نگاه‌های با انصاف، بمن می‌پاساخته بود ...

در شهر من، در شهری که من در آنجا بدنیا چشم گشودم، نو کردم و رشد نمودم و بالاخره شهری که من خودم را برای جهانیان، از آنجا ملکه زیبایی ساختم، بلی در شهر خودم، هر چه بودیدم ... نادیده‌ها را دیدم ... خیابان‌گردان آن همه‌اش عاشق بودند، عاشق من بودند ... بشمار درخت‌های پارک‌هایش، عشاق هرزه و ولگرد داشت ... اگر هرزه و ولگرد نگویم، چه اطلاعی دیگر، روی سروکله آنها در دست خواهد آمد؟

در میان شهر من پارک زیبایی ساخته بودند، پرازدختان زیبا و گل‌های قشنگ، این پارک بود؟ از هر گونه زیبایی و قشنگی برخوردار بود ... مردم شهر ما گاه و بیگاه در آنجا سری می‌زدند و از مناظر زیبا و رویا آفرین آن محظوظ میشدند.

بلی همه محظوظ میشدند، ولی تنها من ... تنها بودم که از آنجا رنج می‌بردم و آنهمه زیبایی و قشنگی گل‌های پارک را فراموش می‌کردم ... دلیلش واضح است و دلیلش همین نمایان شدن سروکله عشاق من بودند ... عشاقی که همه‌اش بانگ‌هایش، با حرف‌هایش و با حرکاتش، از آتش سوزان عشق من که در همان یک ثانیه در دل شان، کار کرده است، چیزها داشتند و آرزو ها ... من که دیگر حساسیت عجیبی در مقابل نگاه این عشاق و زناکار بوداشته بودم، همینکه حرکت و نگاه عاشقانه‌ای از ایشان میدیدم، دیگر کارم ساخته بود، دیگر همه خیابان‌های زیبای پارک که دل‌گشا و چمن‌ها را پاره میکرد، همه گل‌های قشنگ و درختان زیبا، برایم لطفی نداشت و بلکه همه‌اش مرا می‌آزار و رنج میداد ...

ماه‌ها و هفته‌ها، شهر خودم را ترک کردم و به شهرهای کشورهای دیگر رفتم و در آنجا معنی هر چیزی را فهمیدم و ارزش‌های انسانی را یافتم و چشم دیدم ... دیدم که در آن شهرها من یک زیبا بودم، نه یک معشوقه همه ... دانستم که انسان‌های روی زمین، همه‌اش یکسان و در یک سویه نیستند و در جهان ما محیط‌ها، اجتماع‌ها و آدم‌های خوبی هستند که معانی زندگی و آدمیت در آنجا به بهتری و شایستگی اوزایی درک شده است ... با این دیدها و درک‌ها و آموخته‌ها و امید و اطمینان، در سراپایم می‌پیچید و امیدوار میشدم ...

اخیرا آتش حساسیت من در برابر مزاحمین بنام عاشق، بعدی شعله ور شده بود که با هیچ نوع دلیل و منطق ممکن نبود باز هم خویشتن را قناعت بدهم و او را به تحمل سازم ... ناگزیر شدم و همه معانی عالی عشق و زیبایی را قربان مطامع هوس آلود عشاق بوالهوس و مزاحم نمودم و بر سر عشق و دنیای پرشورش، بانگاه پوشیده، پا گذاشتم و گدشتم و از دوستان صمیمی خویش نیز بریدم و به 11 عقیقه رسیدم که هرگاه مردان، همه زیبا و رویان را معشوق پندارند و فکر کنند که چون زیبایی وجود دارد، بایست عاشق او باشند، دیگر چه در دسری بزرگتر از زیبایی خواهد بود؟

«پایان»

صفحه ۳۵

زیادی که می‌خواستند و یا خوش داشتند من زیبای آنها باشم، ایجاد شده بود و روز بروز بازار آن را گرمی و تازگی می‌بخشیدند ... شمار این گونه آدم‌ها که تاحال نمیدانم چه نامی روی سروکله ایشان بگذارم، خیلی‌ها زیاد است ... هر یک مرابه لپچه عاشقانه مخصوص بخودش، مورد خطاب قرار میدهند و مزایای خودش می‌خوانند و چنان گرمی و سوز نشان میدهند که گویی او برای من و من برای او آفریده شده ایم ...

هر چند من یک زیبایی سیاه اندیش و کوتاه نظر نبودم، تا آنجا که من ملکه زیبایی شدم بودم ... اما چه میکردم که این طرز روش آدم‌های عاشق نمابوه عبارتی دیگر آدم‌های خود پسند و مزاحم، مرا سیاه اندیش و متغیر بار آورده بود ... سیاه اندیش درباره خود شان و متغیر هم از خود شان ... و حتی متغیر از عشق و همه چیزش ...

من در محیط‌هایی هم بسر بردم که آدم‌های ماحول من همه، بلی همه‌اش عاشق من بودند ... آنها خودشان میگفتند که عاشق من شده‌اند و من دل ایشان را روده‌ام ... و دیگر آنها بخاطر من دیوانه شده‌اند ... من نیز با ایشان هم عقیده بودم که آنها دیوانه شده‌اند ... گاه‌گاهی که وارد تفرجگاهی میشدم و یا اینکه روی خیابان پارکی حرکت میکردم، میدیدم که عشاق زیادی با حرف‌های مخصوص بخود شان بمن ابراز عشق و دلپختگی میکردند، اما چه دلپختگان کم شعور و کم تفکر! اکنون من باین عقیده رسیده‌ام که هرگاه همه زیبا و رویان و همه ملکه‌های زیبایی جهان، به مشکلی مواجه شوند که من شده‌ام، دیگر این زیبایی و این سروصداهای جهانیان، جز درد سری نخواهد بود ... شاید این پیشامد هادر زندگی من روی تصادف بوده و زیبا و رویان دیگر، باین وضع روبرو نشده باشند و یانشوند ... اما این پیشامد‌ها و ولگردی تصادف هم صورت بگیرد، برای یک دختر زیبا و یک ملکه زیبایی، دشوار و تحمل فرسا میباشد ...

از ماه و روز غرور آفرین ولدت بخش جوانی

یکی از ملکه‌های زیبایی جهان، با عشق و سرگرمی‌های عاشقانه، وداع میگوید، این ملکه زیبایی جهان که بواقع، از زیبایی و لطافت کم نظیری برخوردار است (انجیلین گرینل) نام دارد و در نود و هفتمین بهار زندگی، بسر می‌برد و به گل‌ها لبخند می‌زند ...

این ملکه زیبایی که منسوب به اهالی جنوب افریقا میباشد، چندی قبل، قبول خواستگاری یکی از دوستان و سر سپرده خیال عشق و محبتش را بنام (جیک میلان) فسخ کرد و از تأیید آن، سر باز زد و بدین وسیله، اعلان کرد که او دیگر عشق را با همه رویا انگیزی و احساس آفرینی‌اش، ترک داده بادی‌های عاشقان و افسانه‌های گرم و کبرای ایشان وداع کرده است ...

از وی پرسیدند که زیبا رویی باین قشنگی و شهرت، روی چه عاملی، از دنیای عشق یعنی دنیای خودش، دنیایی که در آن زیست میکرد، و بر آن سرمی‌سپرد، پایبند می‌گشت و احساس تنفر خود را از این دنیا، آشکار می‌سازد؟ در نهایت صراحت پاسخ میداد که من نیز مانند هر ملکه زیبایی دیگر از همه گونه احساسی و شور و عشق و محبت، برخوردار استم و حتی فکری که من این احساس در من که زیبا و مفروزی شمرده میشوم، گرم تر و چینه‌تر است و نیز این اطمینان در وجود من قوی است که من زیبایی هستم دل انگیز و شادی آفرین، اما باتلخی و تاسف باید افشا کنم که من بآداشتن همه این مزایا که بر شمر دیم، باز هم بخاطر دخالت عوامل بیرون از من و عوامل دور از احساس و اندیشه خودم، نمیتوانستم برای همیشه خود را باین دنیای پر شور، و دنیای زندگی بخش عشق و محبت بمانم، چه زیبا بودن و مخصوصا ملکه زیبایی بودن، برای تنها من، جهان دیگری ایجاد کرده بود، جهان ناقابل قبول و خسته کننده جهانی که احیانا خاطره و یاد زیبایی‌ام را از مغیله‌ام بیرون میکرد، و بالاخره جهانی که از درد دیوارش رنج و نفرت، می‌یابید ...

این جهان ناخوشایند، بدست‌های عده

شماره ۳۸

ترجمه انجنیر صدیقی

معالجه مریضان ذریعه طبیعت و طرق تداوی با آب

طرفداران تداوی و معالجه مریضی های مژمن و دوا مدار ذریعه طبیعت روز بروز افزایش میابد و طرفداران این مفکوره به حقیقتی متصل میشوند که در طبیعت قدرت معالجه مریضی های گوناگون نهفته است . البته از انکشاف طبابت و بوجود آمدن ادویه جات که در معالجه مریضی ها موثریت تام دارد اغماض شده نمی تواند . مگر عجله در تجویز ادویه جات بمضام تجربه بوجود آوردن بیماری های دیگر میگردد . بطور مثال تداوی ذریعه (کانترگان) وقایع ناگواری را با خود آورد . علمای طب در گذشته زیادتر از طبیعت

از طبیعت رابه مریضی های خود توصیه میکردند . علما عقیده دارند که چون کثافت در آب هوا و محیط روبه افزایش است و نتایج رقتبار این نوع انکشافات بیماری هایی را با خود می آورد که طبابت مدرن از تداوی آن عاجز است . بیماری های مژمن از بیماری های عاجل سطحی متمایز است . لہذا تجویز دوا ها که مریضی های سطحی را تداوی میکند در معالجه همه بیماری ها موثر واقع نمیشود و واقعات مریضی های مژمن که طبابت مدرن اوکادمیک از معالجه آن عاجز است . بیش از پیش زیادتر میشود . عجز علمای طب در مقابل تداوی بعضی از امراض مفکوره استفاده از طبابت ذریعه طبیعت و حکمت و راتقویه بخشیده است .

درین اواخر هوا خواهان تداوی حکمت یونانی زیاد شده است . چنانچه یکی از پروفیسوران مشهور اتانزونی بنام داویدسین که از جمله دو کتوران معالج و سر شناس نیویارک بشمار میروند میگوید که مریضی های مژمن ذریعه ادویه جات روزمره تداوی شده نمی تواند استفاده از طبیعت را امید بخواند . یکی از دانشمندان نامدار آلمان به نام پروفیسور دکتور یودش مریض های راکه ناجوری مژمن دانستگیشان است از پروبلم های لاینحل طبابت مدرن میداند و میگوید که

در طبابت امروزه تداوی مریضان مژمن دامنہ دار هیچ توجه نمی شود و این امر باعث آن شده است که هفتاد و پنج فیصد مریضان تحت تداوی همیشگی قرار دارند و علاج قطعی شان درین زودی ناممکن نیست . وی عقیده دارد که طرق تداوی با ادویه جات موثریت تام ندارد . زیرا در آنصورت معالجه و تداوی سطحی صورت میگیرد و مریضی تسکین میشود علل و سبب مریضی تداوی نمیشود . برای تداوی بهتر و قاطع مریضی های دوا مدار چه باید کرد ؟ سوالیست که اخیرا علمای طب به آن متوجه شده اند ، عده از علمای طب در پهلوی طرق تداوی اکادمیک و مدرن تداوی عامیانه و یونانی را توصیه میکنند . البته طبابت یونانی و عامیانه در پوهنتون ها تدریس نمی گردد مگر فوائد آن دوا دهان مردم نقش است . زیرا نتایج مشمریکه ذریعه تجارب همیشگی از آن نوع تداوی گرفته شده علمارا مجبور به قبول نمودن مفکوره ترویج زیادتر تداوی یونانی نموده است . دکتوران تداوی و حکمت طبابت یونانی رادر پهلوی تداوی علمی و اکادمیک توصیه میکنند . این نوع تداوی دوجزء مهم دارد تداوی ذریعه آب ، هوا ، آفتاب ، خاگ و غیره را طرز تداوی بیولوژیک میخوانند و جزء دیگر حکمت یونانی همانا استعمال گیاه ، عناصر و غیره در حالت طبیعی آنها ست .

تعداد دکتورانی که مشغول مطالعه اینچنین تدای میباشند روزبه روز زیادت می شود و هم عده کثیری از دکتوران معالج المان غرب در پهلوی تجویز ادویه استعمال یکنوع تدای بیولوژیکی را توصیه میکنند .

مثلا تجویز ادویه گیاهها، مساز، غسل، وغیره .

تدای ذریعه منابع طبیعی امروز در طبابت اغماض شده نمی تواند. احصائیه که در زمینه بدسترس است نشان میدهد که تاهشتاد فیصد دکتوران معالج از طبابت طبیعی کار میگیرند و علت عمده این امر همانا تجارب خوب آنهاست و نتایج فناخت بخش در صحت مندی مریضان میباشد .

هفتاد و چار فیصد مریض ها از طبابت ذریعه طبیعت رضایت دارند در حالیکه چار فیصد مریض ها موثریت این نوع تدای را منفی میدانند . و این سوال در بین مردم مطرح است که آیا تدای بیولوژیکی موثر تر است یا تدای اکادمیک .

طرق استعمال آب:

عسل ها مکمل ، غسل های حصص بدن غسل ها توام با بر سر نمودن، مسازها، مساز های که در زیر آب صورت بگیرد ، تربند ها وغیره در جمله تدای های معمول حساب میشود همه انواع تدای ذریعه آب بالای يك مفکوره استوار است یعنی تغییر حرارت در بدن و اعضای بدن پس در وقت استعمال آب باید دقت شود تا حرارت بصورت صحیح انتخاب گردد، فشار آب معین باشد در آن صورت تدای فناخت بخش است ، چون این نوع معالجه همیشه بی خطر بوده نمی تواند زیرا شوک که از یاتسین آب سرد بالای بدن عاید میگردد قلب دوران خون سیستم عصبی وغیره را تکان میدهد، و بعضی اوقات تاثیرات نا گوار دارد لهذا در وقت غسل گرفتن با آب سرد محتاط باید بود یعنی غسل از دورترین نقطه بدن به قلب شروع گردد، تا اینکه شوک اول بدون تاثیر ناگوار باشد و بعد از چند دقیقه تمام بدن تحت جریان آب قرار داده شود . مثلا باید اول پای راست زیر آب گرفته شود و بعدا دست راست و بعدا دیگر حصص بدن غسل داده شود .

از تدای ذریعه آب نه تنها در وقت مریضی استفاده شود بلکه در اوقات صحت مندی برای تولید مقاومت زیادت بدن در مقابل دفع امراض و مقاومت به مقابل تغییر حرارت اوضاع جوی بر علاوه میتوان مقاومت بدن را در مقابل سرما خوردگی و ریزش های موسمی بلند برد . اگر وجود در مقابل همچو حملات استحکام ندارد و علالت مریض ها بالای بدن زیادت میباشد و وجود در مقابل همچو حملات استحکام ندارد و علامت در مزاج رخ میدهد لهذا اگر بخواهیم سالم بمانیم از این نوع غسل ها باید استفاده زیادتر کنیم .

(کریستیان کنایپ) که یکی از علمای مجرب در امور غسل ها و تدای بیولوژیکی میباشد غسل را با آب های مختلف مثلا آب سرد، آب گرم، آبهای معدنی مثل آب شور، آب محلول با یود و گل ها را خیلی توصیه کرده میفرماید که در استعمال آب باید فشار ریزش آب تسوام با حرارت منتخب بالای وجود تاثیر کند در آن

لطفا ورق بزنید

تعداد دکتورانی که مشغول مطالعه اینچنین تدای میباشند روزبه روز زیادت می شود و هم عده کثیری از دکتوران معالج المان غرب در پهلوی تجویز ادویه استعمال یکنوع تدای بیولوژیکی را توصیه میکنند .

مثلا تجویز ادویه گیاهها، مساز، غسل، وغیره .

تدای ذریعه منابع طبیعی امروز در طبابت اغماض شده نمی تواند. احصائیه که در زمینه بدسترس است نشان میدهد که تاهشتاد فیصد دکتوران معالج از طبابت طبیعی کار میگیرند و علت عمده این امر همانا تجارب خوب آنهاست و نتایج فناخت بخش در صحت مندی مریضان میباشد .

هفتاد و چار فیصد مریض ها از طبابت ذریعه طبیعت رضایت دارند در حالیکه چار فیصد مریض ها موثریت این نوع تدای را منفی میدانند . و این سوال در بین مردم مطرح است که آیا تدای بیولوژیکی موثر تر است یا تدای اکادمیک .

یکی از محصلین علوم دینی در قرن گذشته در موسم زمستان بآبدن برهنه بالای سر کهای یکی از شهرهای بزرگ اروپایی میدوید مردم آن زمان او را منجون و دیوانه میخواندند . در حالیکه محصل موصوف فواید تقویه ذریعه هوا ، و آب را فهمیده بود و میدانست که قدرت دفع امراض در وجود وقتی میسر است که وجود انسان استحکام و مقاومت در مقابل آفات داشته باشد .

چون این محصل هر هفته یکبار از اکادمی خارج شده بآبدن برهنه بدویدن شروع مینمود و بعد از یکین ساعت دویدن خود را به آب مینداخت و بعد از چند دقیقه شنالپاس های خود را پوشیده بدویدن بطرف اکادمی میرداخت و این عمل دو بار در هفته تکرار میشد . لهذا این محصل خیلی سالم و صحت مند بود .

در قرن گذشته شخصی بنام کنایپ در شهر کلن به مریضی شش مبتلابود و از این ناحیه خیلی ناراحتی داشت روزی به مطالعه کتب طبابت یونانی پرداخت و حسب تصادف به کتابی برخورد که بالای طرق تدای ذریعه آب نگاشته شده بود چون این مریض متوجه مریضی خود بود کتاب را بدقت مطالعه کرده هدایات و رهنمایی که در تدای مریض های شش بکار برده میشد بالای شخص خود عملی نمود و صحت مند شد و این موضوع انگیزه کمک به مردم را در شخص موصوف تولید نمود و طرق تدای مختلف را به مردم توصیه کرد که تا الحال مروج است . شخص مذکور مخترع تدای ذریعه آب و هوا نیست مگر درین راه خدمات سودمند نموده زیرا موصوف موفق به جمع آوری تجارب دیگران درین زمینه گردید و برای انسجام طرق مختلفه تدای بیولوژیکی يك چو کات علمی تر طرح نمود. البته تدای بیولوژیکی مثل تدای اکادمیک انکشاف نموده اما با آنها طرفداران زیاد دارد . علما میگویند که تدای ذریعه آب یا هوا تدای روی جلد

آب‌زدن برای مریضی های مختلف مؤثر است

صورت صحت‌مندی بعید نیست . باید کوشش شود که در هر غسل چه غسل مکمل و یا حصص بدن قسمتی تحت جریان آب گرفته شود که یک جادرآبی روی جلد تشکیل گردد .

بهترین و آسانترین طریقه استعمال آب از تل و یک پاپ رابری و یا یک آب پاش باغی میباشد . اگر از آب پاش استفاده شود باید این ظرف کمی بلندتر جاده شود تا آب داخل آن در وقت جریان و استفاده شدت داشته باشد . حرارت داخل اتاق باید کمتر از ۲۰ درجه نباشد .

از تاثیرات مثبت آب بالای دوران خون ، سیستم اعصاب ، از بین بردن زهریات از خون و غیره اغماض شده نمی تواند . بعضی از مریض ها بعد از چند غسل مصاب به (آبسی ، بخار ، پت) و غیره شده اند گز آنهم واضح میسازد که وجود عکس العمل مثبت در مقابل آب نشان داده و تزکیه زهریات در وجود شروع شده و بقوی از سمومیت هادفع صورت میگیرد . چون این نوع آبسی هاو بخار بزودی معالجه میشود و وجود مقاومت پیدا میکند .

بعضی از مریضی هادر مقابل سردی حساس میباشند در آنصورت باید غسل آب گرم گرفته شود مثلا آبهای که درجه حرارت ۳۰-۴۰ درجه سانتیگراد باشند بعد از غسل آب گرم غسل به آب سرد ادامه پیدا کند در آنصورت نه به وجود ضرر میرسد و هم از غسل استفاده میشود . همیشه باید وجود گرم با آب سرد غسل داده شود و یا وجود سرد با آب گرم وجود آنوقت گرم است که حرارت اتاق کافی باشد . در صورت که حرارت اتاق کافی باشد خشک نمودن وجود ضروری نیست بعد از غسل لباس

گرم ضروری است و درجه حرارت اتاق باید کمتر از ۲۲ نباشد . شدت آب آنوقت کافی است که اگر تل و یا پاپ عمودی بطرف بالا گرفته شود ده سانتی فواره نماید

دوام غسل از سه دقیقه زیادترباشد اشخاص قوی تر میتوانند که از سه دقیقه زیادتربا آب بجایند یک فورعول باید همیشه مراعات گردد یعنی در وقت که آب وجود را ناراحت ساخت دوام غسل قطع گردد و در وقتیکه وجود قرمزی شده یک علامه ایست که پوست عکس العملی نشان داده و انقطاع غسل ضروری است .

غسل های که از طرف کریستیان کنایسپ توصیه شده غسل مکمل ، غسل حصص بدن مثلا غسل بازوان ، غسل تخته پشت ، ستون فقرات ، پاها ، زانو ها ، سینه و غیره .

غسل دستان و بازو:

این نوع غسل آسانترین طریقه تدای اعصاب و دوران خون است خستگی و درد بازوان و صندوق سینه را مرفوع میسازد . در صورت داشتن احساس سردی در دست ها و یا روماتیسم ، سردردی ، عصبانیت های قلبی ، تشوشات جهاز تنفسی و غیره غسل بازوان را خیلی مفید خوانده اند .

غسل صدر:

جهت تدای برای مریضی های مزمن ریزش برانشید ، مریضی های جهاز تنفسی خیلی مفید است مقاومت وجود رادر مقابل ریزش های موسمی بلند میبرد اگر بخاطر بیاوریم در وقت که تحت جریان آب سرد واقع شده ایم یک نوع نفس تنگی و تکان در جهاز تنفسی احساس نموده ایم لهدا در وقت غسل صدر انسان مجبور به نفس کشیدن عمیق میشود و این عمل واضح میسازد که جریان آب بالای جهاز تنفسی ، قلب تاثیر دارد این غسل تکان های قلبی را مرفوع میسازد ، اشخاصی که به مریضی قلبی مصاب اند باید تحت نظر دوکتوران معالجه از غسل صدر استفاده نمایند . طریقه غسل صدر خیلی ساده است یعنی مریض دودست را به دیوار میدهد و تخته سینه خود را قسمتی زیر آب بگیرد که جریان آب از طرف راست بدن شروع شود و جریان آب بصورت مدور در تخته سینه قرار گیرد بعد از طرف راست بدن باید طرف چپ بدن تحت جریان آب گرفته شود جریان آب بطور دایره هاز پایان بطرف بالا به بدن اصابت کند قبل از شروع غسل صدر باید دوست تابازوان زیر جریان آب گرفته شود در آخر باید نواحی قلب بصورت مکمل غسل داده شود و سرگردن تر نشود .

غسل تخته پشت:

در غسل تخته پشت باید زیاد تر ستون فقرات زیر آب گرفته شود اشخاص که درد فتر اجرای وظیفه میدارند ازین غسل باید همیشه استفاده کنند ، که خستگی های ستون فقرات و عضلات پشت رفع گردد .

غسل تخته پشت برای قلب ، شش و غیره خیلی مفید است مریضی های قلنج ، روماتیسم و تحریک جهاز تولید خون ذریعه غسل تخته پشت تدای میشود . بعضی از انواع قبضیت ذریعه غسل تخته پشت تدای میشود .

طریقه غسل تخته پشت :

مریض مستقیم زیر جریان آب قرار داده میشود بعد از غسل دست ها قلب و شش زیر جریان آب گرفته میشود اگر غسل مذکور از پاشروع شود و بطرف کمر بلند برود و بعد از غسل تخته پشت صورت بگیرد خیلی مفید است . در آنصورت بعد از اینکه پاها تا کمر و دست ، آلی شانه غسل داده شد بعد از جریان آب بطور دایره به تخته پشت اصابت کند . بعد از احساس ناراحتی در جلد تخته پشت به غسل مذکور خاتمه داده شود و ستون فقرات باید زیادتربا آب گرفته شود مریضی هاییکه مستقیما مصاب به مریضی ستون فقرات اند . از غسل تخته پشت تحت نظر داکتر موظف استفاده کرده میتواند .

غسل مکمل:

راجع به غسل مکمل و فواید آن همیشه حرف زده شده است بازم کسانی که به مریضی زیادی وزن مصاب اند ، و یا مقابل ریزش های موسمی مقاومت ندارند ، مریضی ها مثل

غسل زانو:

از پاها شروع شده زیر زانوان مستقیما زیر آب گرفته شود چون مرکز تجمع تعداد زیادی از اعصاب ، پی ها ، شراین و غیره در زیر زانوان است غسل مذکور برای بهبودی دوران خون ، بقیه در صفحه ۶۱

غسل آب سرد تاثیر عمیق در بهبود وضع مریض دارد.

د ژوند بيمه

د مټ بار ژباړه

د بيمه برخه

د عملي کولو دپاره د همدغې شپې نه کار واخلې ماد خپل همکار مارتينو سره هغې خواته حرکت وکړي مخکې مود هر شپې په برخه کېنې معلومات راکړي وو او په خاصه توګه مودغه وران کور دخپلې نقشې دپاره په نظر کېنې نيولې و او پدې هم پوهيدلو چه پدغه راز ګو ښه ځای کېنې به څوک مونږ ته تکليف نه راکوي زده خپل همکار سره يوځای دغه خراب تعمير ته ورننوټم په يوه خونه کې يې دورځنی ضرورت وړ شيان ليدل کيده او په چپر کت کېنې چه په کوټه کېنې پروت و داسې معلوميد چه څوک پکېنې ويده شوی وو.

زه دخپل همکار سره يو ځای په يوه ګوښه کېنې غلې شوم اوراز راز بويونو به راته ازار راکاوه له نيکه مرغه زمونږ انتظار زيات وخت ونه نيو او دېښو اواز مو تر غونډ غونډی شو دقدمو داواز نه داسې معلوميد چه ارو مړوبه وار خطاسېری وی دغه شک اوترديد دخو لحظو نه زيات وخت ونه نيو او ډير ژر راته معلومه شوه چه نوی کوټی ته دراتلو په حال کېنې دی دلږ څنډ نه وروسته دکوټی دروازه خلاصه شوه او ما هم دشارل خبری واوریدی چه په ګونګوسی به یې ویل:

هلن ته دلته یی؟

د پردی شاته جهزه او هلن پټ شوی و خپل نفس موهم په ډیر احتیاط سره ایست او نه مو غوښتل چه څوک دی راباندی وبو هیږی شارل جبر کټ ته نږدی شو او بیا یی ویل: هلن خبری وکړه زه يم ستا

خلاصی کړی زما خو ډیر بوی نه زړه وچاودید شارل چه دویږی نه دخپرو کولو واک اوتوان نه درلوده حیوان پاتی و او د شونډو لاندی یی وویل: لکه چه دا زما ښځه نه وی! ورته می وویل،

نه ښاغلی شارل، ستاسی ښځه ډیره مخکینی مړه شوی ده یعنی باید ووايم چه تاسی په خپل لاس هغه وژلی ده ترڅو تاسی دهغی دیمي ټولی پیسی ترلاسه کړی. ماد دا کترا نو په مشوره دغه راز نقشه جوړه کړی وه چه ستاسی دخپری نه نقاب لیری کړم وروسته هغه ځوانه نجلی چه په چپر کت کېنې ناسته وه مسکی غونډی شوه او شارل ته می وویل: اجازه راکړی چه زه خپل یو دایمی همکار چه تاسی دخپلې ښځی په ځای دهغی دقتل نقشه سنجو لی وه تاسی تدر معرفی کړم.

ستاسی شهادت به په عمومی توګه پوره ثابت کړی. شارل هر راز مقاومت اوقدرت له لاسه ورکړی و اوداسی اوتونکی مرغی ته ورته ولکه چه چا په لومه کېنې بنده کړی وی او د تېښتی ټولی لیاری یی وربا ندی تړلی وی.

ورته می وویل:

هغه جنایت چه تاسی سر ته رسولی دی تقریباً یو مکمل جنایت و چه هیڅ شک پکېنې ځای نه شی نیولی. تاسی په اول وخت کېنې د ښځی په سر سخت سوک وار کړی و هغه مو بی هوښه کړی وه او بیا مو تر بوی کندی ته غورځولی و او په دی ډاډه وی چه هیچا به نه وی لیدلی وروسته تاسی په مو تر کېنې سپاره شوی او په غولوونکی توګه موځان دبی هوشی په ناروغی باندی وهلی و چه دهغی له مخی مو خوشی ورځی په روغتون کېنې هم تیږی کړی او په داسی توګه مو خپل پلان سر نه ورساوه چه طبیبانو اوداکترانو ته مو هم دوګه ورکړی وه.

ستاسی به یاد وی چه تاسی زما نه دخپلې ښځی دمړینی په برخه کېنې پوښتنی کړی وی او ما درته ویلی وو چه هغه نه دمړه شوی او ژوندی ده ددی کار لوی اهمیت په دی کېنې و چه زه تاسی په دی برخه کېنې ډاډه کړم اوستاسی نه په دی برخه کېنې زیات معلومات ترلاسه کړم. که څه هم تاسی به په دی پوره پوهیدلی چه هغه مو په خپل لاس وژلی ده او کله چه مو دهغی دپاره دزیات ټینګار نه

هنرمندی با قایلوهایش

دیگران متفاوت باشد بازهم تابلوهای دارم بنام، چهار فصل و دست غیب که نمایانگر عنعنات وکلچر محیط وپیانگر شباهت مردم ماست بیشتر دوستش دارم وگرانترین اثرم تابلوی است که به دوهزار دالر به فروش رسیده است ودرمورد اینکه چند اثر دارم، پرسشی است مشکل چون از کودکی باگرفت هرابهائی حالت هارا به تصویر درمی آوردم تاکنون ممکن شهادش زیاد شده باشد که درست نمیتوانم حسابی داشته باشم.

— اتعداد شاگردان تان وآنهایی که به نظر شما میتوانند این مکتب را بازهم زنده نگهدارند چیزی بگویند؟

برخی از خوشی و نشاط درچشمانش میچید وچنین پاسخ میدهد:

— تاکنون شاگردان زیادی را به هنر میناتور آشنا ساخته ام هم ازولایت هرات وهم ازولایات کابل، میمنه، مزارشرف، غور، فراه، تخار ووردک وجاهای دیگر وهریک هم توانستند استعداد خودرا درین هنر خوب تبارز دهند وآناری ازخودبه نمایش گذارند وبه همین سلسله چندن ازشاگردانم جوازی راوریافتند.

واینکه آیشاگردانم میتوانند این مکتب را زنده نگهدارند یاخیر؟ بایدبگویم که من یقین دارم که شاگردانم درهنرمیناتورپرازندگی خوبی دارند که ازآنچمله، فضل احمد مقصودی معلم تجربوی دارالمعلمین عالی، عبدالکریم رحیمی، شریفه نیازی و طاهره عطایی کسانی اند که برآستی در احیا ونگهداشت این هنر میتوانند مفید یئی داشته باشند. درهمین جاست که باپروورش وشفوفایی استعداد هر کدام احساس رضایت وخنشودی میکنم وراحت می مانم.

— تاکنون چند نمایشگاه از آثار شما دایر شده است ودرکجا؟

— باید متذکر شوم که از آثار تابلو هایم درچندین نمایشگاه درکابل، هرات، لشکرگاه ودرخارج کشور درسفارت امریکا ودرتاسکند درموزه امیرعلی شیرنواپی به نمایش گذارده شده وجوازی را هم نصیب گردیده است.

— نقشه کارتان برای آینده چیست؟

— قسمی که از مدتها آرزو داشتم وهمواره تلاش کرده ام تا فکستی رازنده نگه دارم و گسترش بخشم، حال هم فقط میخواهم چوکات فشرده این مکتب را وسیع سازم وگسترش دهم

گوشه ای از نقوش کوزه معروف استاد مشعل

وبادایر نمودن کورسهای میناتوری و آشنایی یک تعداد نونهالان دیگر همت مگارم تا باشد که این مکتب باهمان نام نامی اش زنده و جاوید بماند.

— آخرین طرح شما کدام است؟

— بخاطر اینکه بتوانم دیالیزم را بادینامیزم زنده اش درنقش و نگار میناتور پیاده نمایم واین هنر را باعنیت زندگی وخصوصیات تاریخ دریک رده خاص آنتی دهم بخاطر اینکه میناتور نودر قالب فورم خالی معبود نماند وگشالهی آن تا امتداد زندگی معاصر دوانده شود کاری سردست دارم، کاری بزرگ، پراوج و غنی از یک محتوای اجتماعی.

هرات تاریخ درخشانی دارد، هنردوین شهر، زنده به مفهوم واقعی اش بوده وپسر تحرك درهه عمر هاو قرنهای که باز می شناسمش.

انعکاس این هنر روی خطوط میناتور ازیک هنر خفه شده درچوکات رومانیتیزم، هنر مردمی می سازد که زندگی امروز را باز زندگی دیروز واندیشه انسان امروز را با برداشت ذهنی انسان دیروز آشتی دهد.

طرح من ساده است، ترسیم هرات دریک

به پنبته ادب کشی دتاریخی پینو

دوره اود خونپو پینو چکه ده. ددی دوره به نظم اوتش کی به زره پوری بارزنبسته آثار ایجاد شوییدی چه ددغو آثارو بیان دراو روسته زمانو به ادبیاتو هم انرکی یدی مگر خرنکه چه پرو سن کال دیو بین المللی سیمینار به ترخ کینی هر خه روینان شوی دی زه به هم دی خیرو اکثفاء کوم اود پنبنتو ادب یوی بلی حماسی مر حلی ته خان رسوم.

داد خو شحال خان ختک اودهغه دکورنی دادبی آثارو مر حله ده. خو شحال خان دبایزید رو بنیان دوفات ۹۸۰ ه نه ۴۲ کاله وروسته به ۱۰۲۲ ه ق ۱۶۱۳ کی زبیدلی دی.

به دی وخت کینی بایزید روینان به خاورو کینی بنخ و خو دزمکی به سر درو بنیانوملی مبارزی اویردو حکو متونو سره ددوی جنگو نه او جگری روانی وی دغو حکو متو نو ورخ به ورخ دخانخانی جا گیرداری او فیو دالیزم نظام قوی کاوه.

خوشحال خان دشهباز خان زوی و. شهباز خان دختکو خان اودوخت دحکو مت منصبدار ودهغه دغه دمنصب له خیل پلار یحیا خان نه وهغه ته د خیل پلار ملک اکوپی نه به میراث پاتی و.

«نوریا» ژوندون

طفل ومادر

و پیش طفل روی لته طفل بعضی از املاح رسوب می نماید که معمولا در ادرار اطفال به شکل حل شده ای موجود می باشد .

مواد غایطه :

باید متوجه مواد غایطه نوزادان هم بود
چره طفل : مواد غایطه نوزادان درابتدا و همچنان دقت شود که آیا بصورت عمومی این حاجت طفل رفع شده است یاخیر .
چسپناك بوده دارای رنگ سبز و یا تیره می باشد . این مواد را به اصطلاح چره می گویند و اگر طفل بصورت منظم از شیر مادرش استفاده کند رنگ آن به طلائی زرد رنگ مبدل می شود .
«باقیاد»

در هنگام شستشوی نوزاد باید دقت شود.

کبنی ۱۹۷۳ کال دجاودنی به باره سويس دآلپ له غرونو څخه تيرېږي بند باتي کيږي او بل فلم دغومبسو ډله دی چه دهغه به ترخ کبنسي وژونکي غو مبسي به لاتينه امر پکا کبنسي له خپل ځای نه به متحده ايال لاتو هجوم راوړي او ورسره اوډار ايجادوي ديو نيور سال کمپني بد ۱۹۷۵ کال به ورو ستيو وختو نو

واضح است که اگر طفل دير زمانی ادرار نمی کند متوجه می شویم، دلیل آن اینست که وجود طفل بیشتر به مایعات محتاج است و یا خود در سیستم اطراح او نقصی موجود شده است .

درها باید اینرا هم بدانند که لته لالینی اطفال شان ممکن است از همان مقدار ادراری که طفل روی لته های سختتر می نمایند و آنرا شت ویت می کنند فقط کمی نم خواهد بر داشت .

بعضی اوقات ادرار اطفال نوزاد نرنگ دارد و نه بو، ولی در روی لته از ادرار آنها لکه سرخ رنگی باقی ماند این یک حادثه پتا لوزیکي نیست در اثر حرارت محیط دور

ویروونکی فلمونه...

یو عادی هنر مندو دهوایی قواو ویره جپ الو تکه ددانا اندروز دهوا یی جپ الو تکی سره پکر کوی . هغه څوک چه دغه ډار ووونکی فلمونه جوړ وی یو اووه خلوینست کلن سپری دی چه ایروین الن نومیري چه پوزیدون دماجرا اوپه لوړو مانیو کبنی داور لگیدو دفلمو نو په تولید سره یی په یوه ډیره لسه موده کبنی زیات شهرت پیدا کړی دی .

الن دخپلو فلمو نو دبریا لینوب دپاره یوه ډیره ساده تو ضیح ورکوي اووایی : زه له عادی خلکو څخه استفاده کوم مثلا له یو قصاص ب ډوړی بخوونکی یا یوداسی ما مور څخه داور لگیدو درک لکولی شی او هغه به خورا حیرا نوونکی پینه کبنی گیر ساتم تر څو دخپل ځان دخ لاصو ن دپاره له خپل ټول جسمی او فکری قدرت څخه استفاده وکړي اود قهر مانی په کارونو سره به حوادثو بری ومومي ننداره کوونکی دسینما دپردی په مخ دیسوعا دی سپری قدرت وینی او کله چه لسه سینما څخه ووځی په خپل ځان کبنی داقدرت احساسوی چه هغه هم کولی شی همدا کار وکړي اوپه نتیجه کبنی خوښیږم . زده کار میکی پیلو ټانو او یاد مغز دجرا حانو په باره کبنی فلم نه جوړوم ځکه چه دهغوی شمیر دومره نه دی چه د سینما سالون ډک کړی خو زمونږ به هیواد کبنی دهغو کسانو شمیر زیات دی چه داور لگیدو په پینسو کبنی کار کوي او هغوی هم میرمنی دوستان او ملگری لری او ټول یی زمانه فلمو نو ننداری ته راځی .

آلن چه په څر گنده توگه وایی چه فلم دیسود لاس ته راوړلو دپاره جوړوي ایانور دفلم له جوړولو څخه بل هدف لری ؟ ضمنا وایی چه انسان ددی سره علاقه لری چه د مرگد نځاننداره وکړي اودا احساس لږ او ډیر زمونږ ټولو په طبیعت کی دی خلک کله چه داور وژلو یو موثر وینی دهغه به تعقیب روانیږي او یا هم داخبره لټوی چه څوک په امبو لانس کبنی اخلي ، داکار څه تعریف نه لری خو سینما ته زیات پیسی راوړلای شی دآلن دراتلو نکوفلمونو څخه یوهم ډیر زیدون دماجرا نه وروسته فلم دی چه په هغه کبنی

دیو شمیر خلکو لویدل او هر ډول څار جی مرستی ته دهغوی لاس ته رسیدل دی اوهر څومره چه هغوی مرستی ته دلاس رسو لسه نه لیری وی هماغسو مره د ننداره کوونکی هیجان زیات تیری دتا تیا یک بیری ډویدو په حال یاد پوزیدون د لاهو شوی بیری ماجرا یا په هوایی ډگر کبنی ستره چاودنه یاد ۱۹۷۵ هوایی ډگر چه په هغه کبنی الو تکی پکر کوی یا لپ زنده ځمکه دځمکی دخیرونوونکی او ویروونکی آواز سره لوی پی مانی چه اور پکی لگیدلی وی یاد سرو زرو په کان کبنی ستر سیلا و یاد جاگرات او هوایی ډگر په فلم کبنی ویروونکی صحنی خوښی په څنگ کبنی یو ډول ویره او لږه دسینما یی فلمو نو او ستیو ننداره کوونکو نه ورکوي .

انتقاد کوونکی ډیر لږ ویروونکی فلمونه جدی نیسی سره له دی چه دهغوی یو شمیر په لوړو مانسو کبنی اوسیدل په خپل ذات کبنی دخورا سبو فلمو نو او یا د ۱۹۷۴ کال یو ښه فلم گبی ددغو فلمو نو دبری یو دلیل ښایی دنوی لاری څخه دفلم دلوبغاړو استفاده وی ، مثلا دسینما له یو دوستورو ، د دوو زړو هنر مندانو او کله کله دسینما په نړی کبی دزوال په حال کبنی ځینو څیرو اود ځوانانو دخوښی حاصل دودپاره دیو دوه ځوانو هنرمندانو دیوتور پوستکی هنر منداود آلو یزیون دیو شخصیت څخه استفاده کوي اود دغو شخصیتو ټوله یو ځای کیدو څخه داسی فلم جوړیږی چه دټولو دسلیقی سره برابر وی .

کله کله به یو ډول فام کبنی دیو سینما یی لوبغاړی له وجود څخه تکراری استفاده کیری لکه د لپ زنده ځمکی اود ۱۹۷۵ هوایی ډگر په دوو نویو فلمو نو کبنی دچار لټن هستون گپون او یا هم هغه څوک چه انارند روزی دیو سیکي الوتکی پیلو مټ وټاکه چه د ۱۹۷۵ هوا یی ډگر په فلم کبنی ۷۴۵ بو ټینگد پیلو مټ د افرم زیمبا لیست سره پکر کوي اودا خبره یی هیره کړی وه چه دغو دواوو تنو به ۱۹۶۰ کلو نو کبنی دی ته ورته به یو فلم کبنی کار کړی چه په هغه کبنی د افرم زیمبا لیست په پیلو تپی چه هغه وخت

شعر

ادبی پونه :

دمینی خبری

هغه ورځ ، چې زوکړم ، ستا دمینی ږغ بی په غوږو کی راوکی !
 زه په هڅ نه پوهیدم ، کوچنۍ وم ، هلته تادلر په روڼو وړانگو او د سپوږمۍ په وړمکی
 کی قدرت راښکاره کړ ، دکوو څنگه می دنوپه منځ کی یو تود چنچۍ ؤ دشپۍ بی خوبی
 ناری وهلی ، ماده په نارو او شپیلکی کی ستا دمینی ږغ اوريد ...
 ورځی پرشینکی آسمان مرغی ، تالندی غوږی وهی ، برېښناوی خلیږی دلویو غرو
 څخه څرخې مانونه راځی ، دلته ... هلته ؤ ، چی مځکه اوبوی ، داتوله لسه تادی ... بل
 څښتن نشته .
 «حبیبي»

دور که

پدر پیر من : مردیست سفید پوست
 ومادر پیرم : زنی سیاه پوست .
 اگر گاهی به پدر پیر سفید پوستم دشنام
 گفته ام .
 همه دشنام هارا پس می گیرم .
 اگر به مادر پیر سیاه پوستم دشنام گفته ام

واژو کرده ام که به دوزخ بروم ،
 اذین آذوی زشت پشیمانم
 و اکنون برای او خیر می خواهم .
 پدر پیر سفید پوستم در خانه بزرگ زیبایی مرد
 ومادر در گلیه ای .
 نمی دانم من در کجا خواهم مرد
 من که نه سفیدم ، نه سیاه .
 لنگستون هیوز شاعر امریکایی

لکهن
 هیکس حدیث لکهن نگفته ام
 در کوش خویش گفته ام ومن نگفتم
 ران بودی روال کرد بریده دست
 با افتاب آنهمه روشن نگفتم
 این دشت و دریا و دوق چرخها میگشت
 بر جهان جیب به دامن نگفتم
 گلها نه خنده هرزه گریان در پناه اند
 من حرفی از لب تو بگفتم نگفتم
 افشای بی نیازی مطلع ممکن است
 برگفتم ولی نه شنیدن نگفتم
 افسانه رموز محبت جنون نواست
 هر چند بی لباس نهفتن نگفتم
 این مایه کدش حجت ازفتد اشیر است
 بیدل ، تو گفته باشی اگر من نگفتم ام

بیدل
 ۵۵

بیدل

قفل تصویر

چو قفل تصویر ماند پنهان :
به کلک نقاشی من

کلیدم .

یقین :

به نیرنگ کرد مستم
نداد جام یقین به دستم
کلی در اندیشه رنگ بستم
شهود :

گم شد

- خیال چیدم .

در انجمن :

سیر ناز کردم

به خلوت :

آهنگ ساز کردم

به هر کجا چشم باز کردم :

ترا ندیدم !

- اگر چه دیدم -

نه چاره یی دارم و نه درمان
تشنه ام :

ناامید و حیران

چو قفل تصویر ماند پنهان :

به کلک نقاشی من

کلیدم .

خیال از شوق رقص بسمل ،

کشید آئینه در مقابل :

نه خنجر یی یافتم نه قاتل

- نفس به حسرت زدم -

طییدم .

به راه تحقیق پانهادم :

عنان طاقت ز دست دادم ،

چو آشک ، آخر ، به سرفشادم ،

چنانکه پنداشتم ...

دویدم .

چو قفل تصویر ماند پنهان :

به کلک نقاشی من

کلیدم .

ابوالعزیزی پیدل

زمره

پیری یوسم دایم / او نافراره زمره
دار زو به کلبه سوی گرفتاره زمره
زمره می خواهد یی چیده زمره سر هم از شی
خدایه و نشیه دی زمره نه یو بیدار زمره
سلیمان لایق

سفر

زمانی بوی کلفامه صفامخ به سفر خی
سری وینی می توسترگو پسی تل دختر خی
باته درومی دلداره له ماخواره به مزلو
باروح می مرور شو له کالیوته به برخی
رخسار چندی خرکند شی زهونه واپه به رویشان
شغلی دی له تندی خغه به شان دقمر خی
کل هم چه به مانی که له عبدالعلی مخ پت
پرشانه وهرلوپته پسی هم ونظر خی
عبدالعلی آخند زاده

تباه

- رنگ چشم های تو ،
درانزوی لحظه های شب ،
شناور است -

ومن ،

چو خسته از کویر خشک روز ها

ز راه می رسم

واژه جوم غصه عابه لحظه های شب پناه

می برم :

یاد چشم های تو ،

مرا تباه می کند .

حیدر لیب

دوب

الهی دحقیقت مسته پیاله را
دوانگین شراب دتشق به میخانه را
خرابات لره چه تلم دناچار به
اوس وماته اقامت به صومعه را
مدام دوب یم دغمونو به دریاب کنی
ستا مدد لویه عطایه هریده را
جهمی نوشگر اول جام زهره می خوستود و
دوهم جام ساقی لذیذ مکیده را
تل دغم ترغبار لاندی (شیرمحمد) یم
دوحت ابر پر سر زما سایه را
(ملا شیر محمد)

لهر

لهر داهسی شان خلیری که ستامخ
دافهر راته نیکادیری که ستامخ ؟
چه یی عقل و صبر و خواب را خغه بیوهر
دغه نوردی چه تاویری که ستامخ ؟
چه راهسی دلبری دلربایی گری

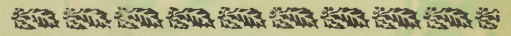
دا اوس نوی گل غوییری که ستامخ ؟
به شغلو چه یی رویشان تمام عالم گم
نه یو بهیرم لهر را خیری که ستامخ ؟
دغه گل ، سنبل ، نوگس سره یوخی دی
چه (احرار) تری قربانیری که ستامخ ؟
(خوجه احرار)

سرا

هزارا فرین بری سر را
که از روی ما رنگ یی پیر
بناریم دسی که آنکو چید
سر زار پای که دهم فشر
سروا اهدا خرد برما املیر
الک کار خدی نه کار یست خرد
حافظ

دمینې به لور

هغه چه می اوریدل په سختی سره می پری باور کولی شو داد نا ترور می هېڅکله نه وه لیدلی چه داسی خبری وکړی دغی دخبرو لهجی زه ناآرامه کړم هغی ویل: باید وپو هیرې چه زه زیا ته اجوره نه شم ور کولی، بلکه دغوی خوړو او کوټی له امله چه تاته یی درکوم باید ډیر خو ښ او سبی، پوهیرم چه دا شیان زیات نه دی خو امید لرم چه زما سره لږ مرسته وکولی شی.

وروسته غلی شوه آه یی وکینن او دوام یی ورکړ: دلته یوه ستره کرونده شته او دکال په دی وخت کینی زیات کارونه شته چه باید سرته ورسیږی.

«برو نو تیلور» یو بد قواره اوبد اندامه سپی وهغه به داسی حال کی چه لاسونه یی په جیب کینی کړی و دادنا ترور ته چه په کر خسته خو کی ناسته وه خیر خیر کتل، د هغه له دغه حالت څخه سپی په دی ښه پوهیده چه دادنا ترور له پېشنهاد څخه دومره خو ښ نه دی کله چه دادنا د ترور خبری خلاصی شوی نو هغه خو له خلاصه کړه اووی ویل:

په دی دومره ښه نه پوهیرم چه آیا کولای شم ددی ځای دکارونوله عهدی څخه ووځم او که نه، دلته ډیر کارونه شته.

داسی معلو میده چه دادنا ترور خبری نه وی خلاصی شوی څکله یی وویل:

زه پخپله په دی پوهیرم له همدی امله لکه ستا په خیر دیو تکره سپی مرستو ته اړه یم لکه چه ته یی گوری زه باید دغوی کارونو دسره رسولو دپاره چه په خپله یی نه شم اجرا کولی نورو ته لاس اوږد کړم.

هر چا چه دادنا ترور په دی حالت لیدله زړه یی پری سو زیده خو زه پوهیدم چه هغه یوه ډیره هو ښیاره و، څه هم بد جنسه ښځه دهاته کاله کیدل چه د هغی سره می ژوند کاوه یعنی له هغه وخت نه چه زما مور او پلار د گاز د کیسول د جاونی په پېښه کینی مړه شول او هره ورځ می د بلی ورځی په نسبت له هغی څخه کرکه کوله، په دی ډول له هغی څخه ویریدم او د هغی په وړاندی می په هېڅ وجهه ټینگار نه شوای کولی.

دادنا ترور خپلو خبرو ته دوام ورکړ:

پوهیرې، زه دکور په غاړه ولاړ یم.

وروسته مو سکی شوه او په داسی حال کینی چه خپل سر یی زما خواته را اړاوه ویی ویل:

البته زما دمې ینی نه وروسته دغه کرونده او هغه ټول شیان چه په ما پوری اړه لری زما ور پری ژنویو ته رسیږی، له همدی امله زه ډیره اندېښمنه یم زړه می نه غواړی چه سل جریبه حا صلخیزه ځمکه او ټول خاوری او مرغان له منځه لاړ شی او یوه ږنگه او کنه وایسی ته ورته کرونده ژنو یوته ورسیږی. په دی خبرو دپرونو پاملرنه ورواوبښته کله چه یی سر واپاره او په خپلو آبی رنگه سترگو یی ما ته وکتل وپوهیدم چه د هغی په زړه کینی څه تیر پری حرص او تمی د هغی په سترگو کینی څپي وهلی په دی تصور چه گوا کی کولای شی یوه ورځ دکروندی او په همدی ډول زما خاونده شی په هیجان را غلی وه.

دادنا ترور په دی خبرو په یوی وسیلی زه بدل کړی و او دی کار زما قهر زیاتاو ته اوسه لا کارونه ډیر پاتی

و باید لومړی کرونده شودپاره شوی وه او وروسته بیاد پسرلی دکر نسی وخت رارسیده دادنا ترور ددی کار دپاره دپرونو وجود ته او په همدی ډول هلته دپرونو دسانلو دپاره زما وجود ته اړتیا در لوده په دی اساس هغی کولی شول چه لږه اجوره ورکړی.

کله چه په یو ولس کلنی کینی د ژوند دپاره دی ځای تارا غلی وم اصلا می دادنا مور نه پیژنده، البته کله کله می د خپل مور او پلار له خولی د هغی په باره کینی پوښی خبری اوریدلای و او پوهیدم چه د خپل میړه سره په یوه کرونده کینی په ختیځ کینی ژوند کوی او هېڅکله چاته لیک نه لیکي اودا یوازینی شی وچه د هغی په باره کینی پری پوهیدم زما مور او پلار له دی نه خبر نه و چه دادنا ترور دپام نه لویدلی او شله شویده او په دی هم نه و خبر چه یو کال وروسته یی میړه مړه شویده.

ظاهرا هغی اود هغی میړه په کوچنی نری کینی ژوند کاوه چه هیجا لاره پری نه درلوده په هر حال د هغی دمیر له مې ینی وروسته اوضاع بدله شوه، هغی په یوازی توب سره دکروندی جاری به منځ نه شوای بیولی او متوجه شوه چه ددی کار دپاره دبل جا مرستی ته سره له دی چه له دی کار نه سخته بېزاره وه اړتیا لری اوس اوس پوهیدم چه دا یوازی زما د ملودلیل و په دی ترتیب هغه تردی وروسته مجبوره نه وه چه څوک دکور دکارونو دسره رسو لو دپاره استخدام کړی هغی یو وړیا خدمت کار پیدا کړی و.

تراوسه می لاهغه ورځ له یاده نه ده وتلی چه دادنا ترور می دلو مړی ځل دپاره ولیده، ما په خپل ذهن کینی یوه مهربانه او باوقاره ښځه مجسم کړی وه چه زما د لیدو دپاره هر کلی کوی خوددی په ځای دداسی ښځی سره مخامخ شوم چه په یوه گرځنده څوکی ناسته وه او د ډبرې د یوی مجسمی په خیر سره اوبی حاله ترسترگو کیده، هغی به هماغه ساړه نظر اوسری لهجی ویل:

نوژنویو ته یی؟ ډیر روغ او قوی راته ښکاری، او ترکوم وخت پوری چه دلته یی باید دکور په کارونو کی زما سره مرسته وکړی په دی کورکی زیات کاردی کله چه دی د سفر بکس خلاص کړی کولای شی چه د ما ښام د ډوډی خوړلو دپاره میز ترتیب کړی

اولاس پری ووهی، مون هره ورځ د ما ښام په شپږو بجو ډوډی خوړو. نه شم کولی چه دغه سوپا حالت چه پس له هفتو او کلونو څخه ورو سره مخامخ شوی وم وستایم د ادنا ترور لکه دیو مستخدم په څیر زما سره چلند کاوه، سره له دی چه ټول وجود می غو ښتل له هغه ځایه وتښتم په دی پوهیدم چه هېڅ چیری تللی نه شم، کرونده یوازینی ځای وچه پکینی کیروم او مجبور وم چه هلته پاتی شم.

د خپلی زیری دنی په نو لسمه کالیزه کینی می کله چه می داد و کلنی کڅوړه چه ماته یی راکړی وه خلاصو له یو ځل بیا یی دهما غو لومړی ورځو په نظر راته وکتل او ویی ویل:

ته ورو، ورو غټیری ژنویو، ته تردی وروسته یوه میرمن شوی یی ته په دی پوهیری؟

یوه هفته وروسته د هغی ددی خبرو په دلیل وپوهیدم، هغی دا خبره درک کړی وه چه په نورو لازو هم کولای شی زمانه استفا ده وکړی او هماغه ورځ وه چه پرونو تیلو هلته راغی له هماغو لو مړیو شیبو نه متوجه شوم چه دا سپی هم لکه دادنا ترور په څیر بد جنسه او له شر نه ډک دی که هغه دی ته متوجه کیده چه دادنا ترور لاس ور اچولی شک نشته چه انتقام یی اخیست له دی تصور نه و کړ زیدم.

هغه شپه کله چه په بستر کینی غزیدم دومره نه آرامه او ځه وم چه خوب نه راته.

دادنا ترور په پوره توگه دپرونو خارنه کوله او ډیر ژر څر گنده شوه چه هغوی دومره نه خو ښیری تقریبا هره ورځ هغه مجبوره وه چه پرونو په چیغو او غالمغال سره له خوب نه راوبښه کړی او حتی کله چه له خوب نه هم راوبښیده او په کسار بوختیده، لکه څنگه چه دادنا ترور آرزوه دومره کار یی نه کاوه ددی سره سره وخت او ناوخت کور ته رانه او قهوه یی خښله تر څو خپله ستریا لیری کړی لکه دا چه دخپلو کارونو د نیمکړو پر ښودلو څخه هم په هېڅ وجهه نه ناآرامه کیده فکر می کاوه چه دادنا ترور د هغه دلاسه تنکری او وباسی یی خو هغی داکار ونه کړی هغی دپرونو د ټولوتیلیو او بیکاریو سره چوپ ښت کاوه ځکه چه په هر حال له هېڅ نه ښه و.

دادنا ترور پوهیده چه کولای په دی وخت کینی چه ټولی کروندی کار گرته اړتیا لری نه شی کولی

چه په دومره لږه اجوره څوك پيدا كړي.

هر چيري چه نلم او هر كار مي چه كاوه برونو دتل دپاره په ماپسي روانو او تل يي له شوخي او حرص نه ډكه مو سكا دشونډو دپا سسه برينبيده.

يوه ورځ مازيگر مي چه كيك د- ميز دپاسه ايښوده هغه ته يي وكتل اوويي ويل:

-ظا هر څو يي ډير ښه دي. بيا يي زما مټه ونيوه اوويي- ويل:

-زما دغه ډول كيك چه په كوركي پوخ شوي وي ډير څو ښيري او همدا سي مي ښځه هم څو ښيري. ځان مي گوښه كړي او ومي ويل: -لاس دي ليري كړه.

خپره يي بدله شوه اوويي ويل: -لكه چه غواړي ټينكار وښيي، ښه به داوي چه خپله عقیده بدله كړي ځكه دهغو بلا نونو له مخي چه زه يي لرم ښايي ټول شيان ډير ژر بدل شي بيا مو سكي شو اوويي ويل: -كه چلند دي دوستانه وي، نو زمونږ دواړو دپاره به ښه وي زما په مطلب څو پو هيري؟

-لطفا مي يوازي پريږده خواهش كوم.

له ښه مرغه په دي وخت كښي دادنا ترور راغله او برو نو ته يي په ساپه نظر وكتل اوويي ويل:

-نن دي خپل كارونه ژر پريښي دي، برونو اوس څو ساعت پنځه بجي دي، ولي دي ټول كارونه سرته نه دي رسولي؟ برو نو خپلي اوږي پورته كړي او ويي ويل: -زه كولي شم چه خپل كارونه سبا سرته ورسوم.

-اوس نو زما خبروته غور ونيسه برونو.

څو برونو په غو سي سره چيغه كړه چه:

-نه، نه زما خبروته غور ونيسه زه نه غواړم دهغو لږو پيسو په بدل كښي چه له نا څخه يي اخلم خپل ځان له ستر يا څخه مې كړم كه ستا دكارنه څو ښيري زما گناه نه ده تردی زيات ستا له امرونو څخه سترې شوي يم، پوهه شوي؟

دادنا ترور ښه سره واوښته، پوهيدم چه ډيره هڅه كوي خپل ځان كنترول كړي تر اوسه پوري هيچا دهغي سره داسي خبري نهوي كړي څو هغي نه شوای كولي داخبره ومنی چه برونو له هغه ځايه لاړ شي په همدی دليل يي په پوره غو سي مخ ماته را واړاوه اوويي ويل:

-ښه ژنويو، ولي هلته بي كاره ولاړه يي؟ ژر شه خوراك تيار كړه غواړم چه د ماښام ډوډي وخورم.

په وروستيو ورځو كښي مي څخه څخه ځان ليري وساتم، خودا كار وكړه چه د امکان تر حده پوري برونو

هم اسانه نه وه، هغه په پر له پسې ډول وخت ته انتظار ايست تر څو مايوازي گيري كړي.

يوه ورځ مازيگر كله چه دچرگانو په ځاي كښي دچر گو دهگيو په ټولولو لگيا وم، ددروازي آواز مې واوريده چه په پوره آرا مې سره پوري شوه كله مې چه سر پورته كړي سترگي مې په برونو ولگيدي چه هلته ولاړدي او په يونسبتا تياره ځاي كښي ما ته خاندی هغه وويل:

-فكر كوم چه اوس به ښه وخت وي چه يودبل سره خبري وكړو ژنويو او س ددي وخت دي چه خپل تكليف رو ښا نه كړو.

-نه، څه او مايوازي پريږده. ولي؟ بايد دكار وكړم.

وروسته راوپاندي شو، زما مټه يي ونيوه اود ځان خواته يي كښ كړم، خپل لاسو نه يي رانه تاو كړل او په حيرانوونكي تو گه يي زور كړم.

په پوره قدرت مي خپل يو لاس خلاص كړ اود برونو به مري مې خپل نو كان زور كړل، برونو له ډيره درده چيغه كړه اوزه يي خوشي كړم، په داسي حال كښي چه بدردبي رانه ويل، په خپل ټول قوت سره دكور خواته وتښتيدم.

نه پوهيدم كله چه په ژړا ژړا او منډو منډو كورته ننوتم دادنا ترور څه فكر وكړ، څو ارزښت مې ور نه

مخا مخ خپلي كو ټي ته لاړم په بستر اوږد وغزيدم او په سختي ژړا مي پيل وكړ.

څو دقيقې وروسته مې كور ته د برونو دراننو تلو آواز واوريده، د- هغه دراننو تلو سره سم چيغې او غالمغال پورته شو دادنا ترور په پوره عصبا نيت پري غالمغال وكړ. برونو غوښتل چه هغه ځاي څو ش كړي خوله تللو نه دمخه يي دوه سوه ډالره اجوره غو ښته، دادنا ترور هم په سختي سره ټينكار كاوه چه په پای كښي يي ديو څوپيسو دور كولو سره موافقه وكړه او برو نو له كور څخه ووت.

كله چه مې ددروازي دپوري كولو غږ واوريده نو دعصبي آرا مې سره مخامخ شوم، ځكه پو هيدم چه تر دي وروسته به برونو ونه وينم. په دي وخت كښي كله چه دادنا ترور زما كوټي ته راننوته ډيره زيا نه په غوسه وه اوويي ويل:

-دا ټوله ستا گناه ده ته ددي سبب شوي چه برونو له دي ځا په لاپ شي اوس نوزه هيڅوك نه لرم چه زما سره مرسته وكړي.

يوه هفته وروسته دادنا ترور زما سره خپل چلند بدكړ، ورځي اوږدي اوله پای نه پرته ترستر گو كيدي مجبوره وم چه د برونو دكار يوه برخه مې هم كړي واي.

(نور بيا)

به ادامه گذشته :

زیباتر از پیش

درآرایش چشمها :

برای اینکه چشم های چتر برجسته تر بنظر آیند از ریمل فقط برای مژه های بالایی چشم استفاده کرد و یک خط چشم بسیارنازك تنها روی پلك بالا کشید واز سایه سفید بالای پلك و بالای چشم استفاده کرد .

اگر چشمهای کوچکی دارید، فقط مژه بالاریمل بزنید و یک خط چشم نازك روی پلك بالا بکشید و بالای پلك را سایه سفید بمالید .

برای مژه های که کوتاه و کم هستند مصرف بودر روی مژه ها قبل از استفاده ریمل سبب غلوشدن مژه ها میشود . روی مژه بالا راوبعد پائین را ریمل بزنید . وقتی که باراول خشك شد باز آنرا تکرار کنید .

برای دور جلوه دادن چشمهای نزدیک بهم، باید موهای اضافی بین دوپرواز بین برد (البته به فاصله نسبتا زیادت) در موقع آرایش چشم باید خط چشم را بلند کشید و آنرا سایه زنید.

آرایش گونه هایا رخسار :

برای صورت یاروی چارگوش سرخی رااز بالای گونه تا پائین ادامه دهید .

برای صورت گرد، سرخی را باید از پائین گونه شروع کرد و به طرف بالا برد .

اگر صورت شما دراز است سرخی را باید بالای گونه از وسط چشم تا انتهای شقیقه بکار برد .

شده ودر نتیجه تعداد این دانه ها افزایش میابد .

بعضی ازمختصان امور عقیده دارند که یکی ازساده ترین راههای مبارزه با این دانه های صورت، استفاده از نوعی آنتی بیوتیک ضعیف است که بعضا مفید واقع میشود واما چون بروز جوانی دانه اکثر در اثر چربی پوست است . بنابراین باید چنین پوست را همیشه تمیز نگذاشت .

داکتر (باور) متخصص پوست میگوید : (اگر پوست چربی دارید ، باید حداقل روز دو بار آنرا با آب گرم و کف صابون بشوئید . قسمیکه بانوک انگشتان کف صابون را بمدت ۲-۵ دقیقه بر روی پوست ماساژ دهید و بعد از آن با آب سرد آبکش کنید واز کریمی که مخصوص پوست های چرب است استفاده کنید . بااینکار قشر چربی که پوست را پوشانده است از بین میرود واز تعداد دانه هایا جوانی دانه صورت کاسته میشود .

بغاطر باید داشت که هرگز این دانه هارا دست نزده و فشار ندهید، چه اینکار باعث میگردد تا مجرای بیشتری برای داخل شدن میکروب بازگردد و به ازدیاد و بروز دانه های جدید در اطراف و نقاط دیگر کمک نماید . از طرفی هم این عمل باعث میگردد تا لکه و داغ روی جلد و صورت باقی بماند .

بعضا گرفتن رژیم غذایی خوب و صحتی نیز در از بین رفتن این گونه دانه ها و جوانی دانه خیلی موثر و مفید واقع میگردد . خوردن سبزیجات ، آب میوه ، لبنیات و پرهیز از مواد نشایسته یی ، شیرینی، غذاهای سرخ شده و امثال اینها در بهبود جوانی دانه و حاصل پوست خوب و جلد شفاف معجزه میکند .

زندگی امروز

باسلاح مصرفیت به

جنگ تنهایی و بیکاری روید!

ساخته از تنهایی و دلتنگی روز های دلگیر زمستان میرهاند، باعث میگردد تا ازدیدن لوازم دست ساخته خود لذت ببرد و اطرافیان را نیز خشنود سازید .

مثلا، هرگاه گلدوزی بلدید خود را با آن مصروف سازید، پارچه هارا گلدوزی کنید واز آنها به هر آنچه خواسته باشید استفاده کنید. اگر گلدوزی نمیدانید و یا نمی خواهید گل بدوزید، میتوانید با دوختن پارچه های اضافی خوش رنگ پهلوی هم استفاده مژید بريد و رواجی ها، متکاها و امثال آنها را بسازید اما متوجه باشید که از پارچه هایی که با هم هم آهنگی دارند چه از نگاه رنگ و چه از جنس استفاده کنید .

باآخر رسیدن امتحانات ، شاگردان رخصت میشوند . این رخصتی در ظاهر برای استراحت است . ولی باید متوجه بود که استراحت به معنی خوردن و خوابیدن نیست . رخصتی زمستان بهترین فرصتی است که میتواند حداکثر استفاده را ببرد، با مادر کمک کنید، در کارهای خانه سهم بگیرید، مطالعه نمائید و به معلومات تان بیافزایید، خیاطی کنید و وبالاخره کپنه هارا نو سازید .

شما اگر دختر با ذوق و مبتکری باشید میتوانید با کمترین تغییر در لباس های تان آنها را نو سازید و به مود روز درآورید و یا از اشیای فرسوده و پراکنده، وسایل کارآمد و قابل استفاده سازید . این روش گذشته از آنکه شما را مصروف

با این دانه های صورت چه کنم؟

جوانی دانه چیست ؟ عوامل پیدایش آن کدام است و برای رفع آن چه باید کرد؟ جواب این سوالات مشکل است بعضی از دکتوران را عقیده براینست که این دانه ها بنا بر هیجانات و ناراحتی های روحی و عصبی میتوانند در هر سنی بروز کنند . اما داکتر توماس اشترنبرگ که در زمینه مطالعات زیادی دارد میگوید که هیجان ها و نگرانی ها ممکن است از مسئولیت شخص در برابر عفت ها

بکاهد که درین صورت هیجان عامل اصلی بروز جوانی دانه بحساب می آید و عامل موثر هورمون هاند . وی میافزاید : گرچه شیرینی ها و چربی ها بخودی خود عامل بوجود آورنده جوانی دانه نیستند ولی هرگاه زمینه نامساعدی از نظر عصبی و هورمونی وجود داشته باشد، مصرف بیش از حد این مواد وضع را بدتر میکند و هر قدر ناراحتی و عصبانیت بیشتر گردد مقاومت بدن کمتر

بخش آشپزی

تخم مرغ گذشته از آنکه حاوی مقداری زیادی مواد مورد لزوم بدن و سرشار از ویتامین ها، مواد معدنی و مفیدی است، پختن آن نیز آسان است و در مدت کمی میشود آنرا پزید. از اینرو طریق پختن دونوع املت را که هم آسان است و هم خوش مزه، برایتان شرح میدهم و آرزو دارم مقبول واقع گردد.

املیت فرانسوی

مواد لازم:

چهار عدد تخم مرغ، دو قاشق نان خودی شیر، ۳-۴ قاشق نان روغن، مرچ و نمک بقدر ضرورت.

طرز تهیه:

تخم هارادر ظرفی ریخته بایک قاشق ویک پنجه خوب بزنید تا کف کند، شیر، مرچ و نمک را با آن علاوه کرده باز هم خوب بزنید. روغن را در ظرفی بالای آتش بگذارید تا داغ گردد.

مخلوط تخم را بالای آن ریخته بگذارید یک روی آن بلند، بعد روی دیگرش را گردانیده و مواظب باشید تا آنکه ته نشده، درست از ظرف

کرمک های اولیه

در مواقع بحرانی چه می‌کنید؟

کرمک های اولیه عبارت از مجموعه اقدامات و نگهداری های مجروحین و آسیب دیدگان در حادثات گوناگون میباشد. این اقدامات اگر صحیح انجام شود مریض تا رسیدن به دکتور تلف نگردیده و از درد ورنج وی میکاهد، عر فردی بایست کم و بیش درباره کرمک های اولیه اطلاعاتی داشته باشد. فرضا روزی شما و برادر کوچکتان یا دختر و پسر تان تنهادر منزل هستید. برادر تان بسیار شوخ است. ناگهان درائی جست و خیز زیاد از زینه به پائین میافتد، سرش دیوار میخورد و از آن خون جاری میشود و یک پایش میشکند. و یا

کرمک های اولیه عبارت از مجموعه اقدامات و نگهداری های مجروحین و آسیب دیدگان در حادثات گوناگون میباشد. این اقدامات اگر صحیح انجام شود مریض تا رسیدن به دکتور تلف نگردیده و از درد ورنج وی میکاهد، عر فردی بایست کم و بیش درباره کرمک های اولیه اطلاعاتی داشته باشد. فرضا روزی شما و برادر کوچکتان یا دختر و پسر تان تنهادر منزل هستید. برادر تان بسیار شوخ است. ناگهان درائی جست و خیز زیاد از زینه به پائین میافتد، سرش دیوار میخورد و از آن خون جاری میشود و یک پایش میشکند. و یا

اثرات معجزه آفرین آب و استحمام

استحمام و شستشوی بدن در نظافت طراوت و حتی کرکتر انسان تاثیر بارز و غیر قابل انکاری دارد. نظافت بدین معنی که در اولین برخورد و نگاه این ظاهر پاکیزه و نظیف انسان است که انتظار را بخود جلب میکند.

از طرفی جلد دارای مساماتی است برای نفس و دفع مضرات بدن و عرق بدن که شستشوی همیشگی آن باعث جلوگیری از مسدود شدن مسامات گردیده نمیگذارد پوست طراوت و تازگی اش را از دست دهد. در صور تیکه اگر شستشو پیهم صورت نگیرد و یا دیر ترا از حد معمول انجام شود، گرد و خاک و چرک از آن مسامات را پوشانده سبب میگردند تا پوست سادابی اش را از دست بدهد و چین و چروک یابد.

گذشته ازین نظافت در کرکتر و شخصیت انسان نیز اثر میگذارد. شخصی که کمتر به سروض و مخصوصا نظافتش برسد، کسیکه استحمام و شستشو را دست کم گرفته به آن توجه نکنند و آنی که کمتر به حمام رود و زود بژود خودش را نشوید، نمیتواند شخص قابل احترام باشد.

اگر بدن مدتی نشسته باقی بماند، چرک تولید شده بالای پوست با عرق متر شحه بدن یکجا گردیده متعفن میگردد. این تعفن گذشته از آنکه برای خود شخص مضر است باعث اذیت و آزار اطرافیان نیز میگردد و از وقار شخص میکاهد.

بدن در هوای گرم به شستن زیادتری نیاز دارد ولی برای حفظ پاکیزگی بدن و نظافت در هوای سرد، کافی است هفته دو روز و یا حد اقل یکبار حمام کرد.

نکاتی که در حمام گرفتن باید مراعات نمود.

۱- هرگز نباید بلافاصله بعد از خوردن غذایه حمام رفت. حمام باید یا قبل از غذا باشد و یا دو ساعت بعد از خوردن.

۲- قبل از رفتن به حمام باید لوازم آنرا مهیا کرد تا مجبور نگردید برای بر داشتن شی ای از حمام بیرون آئید.

۳- هر مرتبه حمام گرفتن نباید از نیم ساعت تا یک ساعت بیشتر وقت را در بر گیرد.

۴- حمام نباید زیاده از حد داغ باشد.

۵- از گذاشتن بغاری و آبجوشی برقی در داخل حمام جدا خود داری کنید.

شونکتک فلم در خانه خود کشور در کوری گنج صورت گرفته در کنج خلوت و تنهایی ها .

امیت که از یو گیتا بالی يك سال بزرگتر بوده از این ازدواج پدرش راضی به نظر نمی رسید اگر اینطور نبود پس او چرا به محفل خوشی پدرش اشتراك نکرد .

ازدواج پسر و مادر یعنی یو گیتا بالی وامیت در فلم شما باش دیدی صورت گرفته است .

خبر نگار ها قبل از ازدواج کشور بایو گیتا بالی راجع به ازدواج آندو بعضی سوال ها نموده بود که کشور در جواب شان گفته بود که این عروسی شدنی است یا امروز یافردا یا پس فردا یا شش ماه بعد اما یو گیتا بالی انکار کرده در جواب

بقیه در صفحه ۵۹

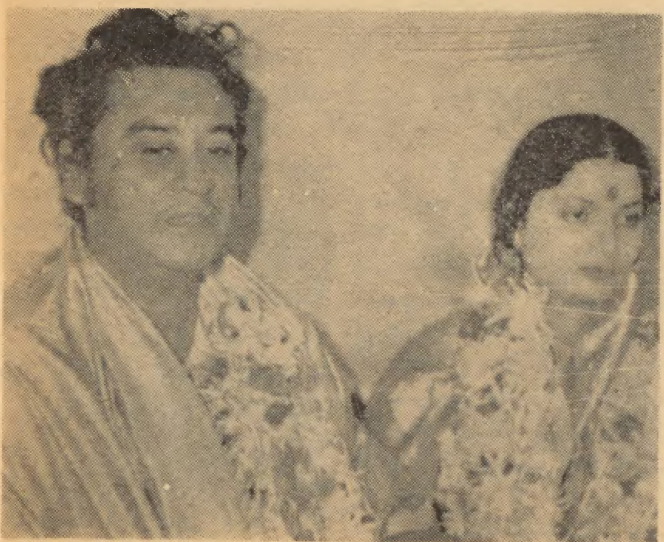
کشور کمار و یو گیتا بالی در حال اجرای مراسم ازدواج

مترجم نریمان

کشور کمار خواننده مشهور هند ازدواج کرد آیا این اولین ازدواج کشور است؟ آیا یو گیتا بالی می خواهد بعد ازدواج هم در فلم بازی شد؟

کمار و یو گیتا بالی حین اجرای مراسم

یو گیتا بالی با کشور کمار

کشور کمار که چهل و شش بهار زندگی را گذرانده و از جمله آواز خوان های برجسته و خنجره ط لائی سینمای هند به شمار میسرود بایو گیتا بالی که یکی از ستاره های برجسته سینمای هند و بیست و یک بهار زندگی را سپری نموده بتاريخ ۱۷ اگست رسماً با هم ازدواج کردند .

اولین ازدواج کشور با « روما » صورت گرفته بود اما به ناکامی انجامید به این معنی که از هم جدا شدند .

بعد از چندی او عاشق مدهوبالا شد و عشق مدهو بالا او را مجبور ساخت که دین اسلام را قبول کند او مسلمان شد اسلام را قبول کرد و نام خود را قاسم عبدالله گذاشت. بعد از مرگ مدهوبالا او مدت زیا دی بدون همسر باقی ماند . بعد از آن او اقدام به ساختن فلم ها یی بنام « دور کا راهی » برهتی کا نام دارهی نمود . تا اینکه او دریکی از نمایش نامه ها یو گیتا بالی را ملاقات نمود . قبل از ملاقات او می خواست فلمی بسازد بنام « جمنکی تیر » و هیروئن فلم ریکها را انتخاب نموده بود . اما بایک نگاه يك نگاه عاشقانه یو گیتا بالی چنین تیری به قلب اش خورد که بجای ریکها یو گیتا بالی را انتخاب کرد . ماه ها گذشت و قصه عشق بازی یو گیتا بالی با کمر کمار و ونود مره سر زبان های مردم بود او مدت زیادی انتظار کشید بلی يك انتظار طولانی و طاقت فرسامدت زیادی گذشت روز بروز یو گیتا بالی جوان تر و معقول تر از گذشته هامی شد بعد از آن کشور به ساختن فلم بنام « شاباش دیدی » به اشتراك میرش امیت اقدام کرد که زیاد تر

از دوستداران

از: فرید دهناد طهماس

فریب

یکی دختر طناز ،
چو آهوی و میده ، زهرم تندگذر کرد .
اگر راست بگویم ،
اژان تندی رفتار ، مرا شور بسر کرد .
ز گرمی نگاهش چه بگویم که چسان آبشدم؟
سنگ شدم ،
جای بجا ماندم و آخر ،
دلتنگ شدم ،
ودویم زپیش ،
مثل صیدی که ز صیاد گریزد
آنقدر دویدم که شتیدم میگفت :
(مرگ ! ای الهه هستی !
بشتاب ! بشتاب !)
همی گفت و همی رفت ،
که من نقره کشیدم ،
هان ! هان !
چرا مرگ ؟ چرا مرگ ؟
ایستاد بجا :
نگهی کرد بمن داغ چو آتش ،
ولی در نگهش بود غنوده ،
بسی رمز و بسی راز
رمزی که یکی ذره اش آبتن صد درد
وازی که نشان بود ز یک مردخیانگر تارمرد .

پاک دلان

مراسم تجربه ای دوست از زمان شباب
خدای پاک بنا کرده خانه دل را
هر آنکه در دل خود جای داده است کینه
بچشم مردم دیگر اگر رسد دو دی
گرفته روی شود ، کینه دل بدان گو نه
عنان دل چوبه جنگال کینه می افتد
خدای وصف نموده است کاظمین القیظه
به غیظ و کینه هران کس که مبتلا باشد
چو کینه جای بگیرد بدل نشان دارد
ز سوز آتش کین خانه هاشده و یران
بدون شک بود همواره کینه دل غمگین
برای کینه دلان این جهان بود دوزخ
نشانه ایست از آن دل که هست بی کینه
چو دل ز کینه بود پاک چهره خندان است
بچشم پاک دلان این جهان بود جویشت
بگفت چند سخن (نقطه) اندرین موضوع

قسم

مرا به چهره ات ای دختر قشنگ قسم
به کعبه و به کلیسا و معبد و مسجد
مبئی که ساز غم انگیز را کند آغاز
به بیوائی عشاقی بیقرار و حزین
بناز عشوه ات ای یارشوخ و شنگ قسم
به هر چه داری عقیده تو ای قشنگ قسم
به سوز تار و باب و به صوت چنگ قسم
به اشک و آه بیتیان سینه تنگ قسم

که تا جهان و تویی و منم ترا خواهم
به آبرو به شرافت به نام و تنگ قسم

بیا

فکر میکردم که عشق سر چشمه ، رنج ها
و بی صبری های طاقت فرسا و فرجام زندگی ها
است . اما منی دانم که چرا قلبم این فلکوره را
رد نمود ؟ من عشق را سرچشمه تمام بدبختی
هامی دانستم ولی قلبم عشق را سرچشمه تمام
خوشبختی ها و سعادت زندگی میداند .
بعد از کشاکش زیاد قلبم مرا مغلوب خود کرد
و مرا متوجه عشق سوزنده تو ساخت .
ای بهار رخسند و ماه درخشان ! حالا بیا

و همد تنهایی طاقت فرسای من باش ...
بیالطه ای کنارم بنشین تاراز کنار قلبم
را برای تو باز گویم ...
بیا تا مبارزه خود را با قلبم برای تو زیبا
حکایت کنم ....
بیا تماشا کن که عشق تو در قلبم چه ها کرد
و چه آفتی در زندگی ام برپا نمود ....
بیا از دستم بگیر و ازین جاهل و ذوق و عمیق
و تاریک حرمان نجاتم ده ....
بیا که چشمانم محتاج دیدار توست و تارو بود

وجودم ترا میخواهد ....
بیا مرا با مهر و عاطفه عاشقانه خود نوازش
کن تا زوحم را در حریم خیال انگیز آرزو ها
تماشا نمایم و جیش قلبم را در صحرای فروخته
عشق مشاهده کنی .
بیا که آواخ خروشان آرزوهایم در انتظار
توست و ....
بیا و بگیر ، پر نغمه تخیل را در افق لایتنامی
زیبایی های غیره کننده ات تماشا کن ، تا
قلبم تسکین شود و ازین شعله های فروخته
جدایی نجات یابد ...
فیروز دردمل

بمدیریت محترم مجله ژوندون !
از همه اولتر خوشی و سلامتی تمام کارکنان
این اداره را خواها نیم .

محترم ما - درمجله ژوندون در صفحه
سرگرمی ها جدول مقاطع را که مر تب
صفحه شما طرح میکند . در پائین این جدول
هم نوشته شده که حل این جدول را به
اداره مجله بفرستید و یا ما همیشه همکار
باشید . بسیار خوب .

این جدول را که به بسیار کوشش و زحمت
حل کنند ه حل میکند و به اداره مو صوف
ارسال میدارد فایده حل کنندگان این جدول
چیست !

و حتی اسم یا فوتوی ایشان هم به صفحه
مذکور چاپ نمیکردد . که سبب دلسردی حل
کننده می گردد .

شما می گوئید که صفحه سرگرمی ها
یعنی مانعی توانیم که وقت خود را در مطالعه
دیگر چیزی بگذرانیم . آمانمی تو ا نیم
که کتاب های گوناگون را مطالعه کنیم .

خواهش بنده این است که شما باید
زحمت کشی حل کنند رادر نظر گرفته
یک چیزی به قسم جایزه باید برای کسانی که
به حل جدول ضحج مو فق گردند
فرهنگی کنید تا از یک طرف همکاران شما
تشویق گردد . و از طرف دیگر فروش مجله
زیاد تر شود در ضمن از وقتی مرتب صفحه
ما لح محمد (کسار) گردیده

صفحه سرگرمی ها جالب تر شده
است . اگر شما جایزه به این
صفحه قابل شوید اطمینان داریم که صفحه
مذکور با توجه زیاد تر جالب و جالب تر
خواهد گردید معذرت میخواهم چیزی را که
شما به قسم جایزه انتخاب میکنید شاید یک
سیت جراب اسپ نشان و یا چند جوره چیک
بلا سیتیکی خواهد بود . که آنهم چیزی
قیمت ندارد . اما حل کنند آنرا طو ر
بخشش و یا تحفه نصیب می شود که آن
جایزه با تحفه سبب بسیار خوشی حل
کننده می گردد . و باشما همیشه همکار
می باشد .

اگر میخواهید که همکاری ماهیچه دو ام
داشته باشد و همیشه باشما همکار با شیم
این خواهش بنده را پند یرتة معشون
سازید .

دو غیر آن جواب بنده را تهر یر بدارید .
لدامحمد (بابری) از مگرو ربان

پرده خیال

«کاترین منسفیلد» در سال ۱۸۸۸ در نیو زیلند به جهان آمد. در سال ۱۹۰۸، هنگامی که بیست سال داشت، گذارش به لندن افتاد. در لندن با «جان میدلتون موری» آشنا شد و در سال ۱۹۱۳، یعنی یک سال پیش از جنگ جهانی اول با او ازدواج کرد. کارهای ادبی او همه داستانهای کوتاه است، به اضافه یادداشتهایی که در دو جلد منتشر شده است. در داستانهایش بیشتر بر فضا اتکاء دارد تا بر طرح ووی در سال ۱۹۲۳ درگذشت.

به نظر ناممکن می‌رسید که کسی در چنین روز قشنگی اندو هناك باشد. به نظر «ایدنا» آمد که هیچکسی اندو هناك نیست، بغیر از خودش ارسیمهای خانه هاباز بود. از درون اتاق ها آواز پیانو به گوس می‌رسید. دستهای کوچکی دنبال هم می‌دویدند و پیانو تمرین می‌کردند درختها، دریا غهای پراز آفتاب، باشکوه هایشان میدرخشیدند. بچه‌های کوچک اشیا را می‌زدند. سگ کوچکی غوغا می‌کرد. رهگذران آهسته و باری می‌گام بر میداشتند و چنان معلوم میشد که میخواهند ناگهان به دوش بپردازند. حالا در فاصله‌ی، چتری شفتالو یی رنگی رامیشد دید. نخستین چتری آفتابی امسال بود.

شاید حتی «ایدنا» آنقدر که احساس میکرد، اندو هکین نبود. خیلی دشوار است که آدم در هژده سالگی در کمال زیبایی، باللب و رخسار و چشمهای درخشان صحتمند غم‌آلوده به نظر آید. بالاتر از همه، وقتی که آدم پیراهن آبی فرا نسوی و کلاه تازه بهاری خودش را که با گلهای قشنگ شقایق آرایش یافته است، پوشیده باشد. درست است که «ایدنا» زیر بغلش کتابی را که پوش چرمی سیاه داشت، حمل میکرد. شاید همین کتاب ظاهر تیره یی داشت. ولی این کار تصادفی بود،

زیرا «ایدنا» رفتن به کتابخانه را بهانه قرار داده بود تا از خانه براید و فکر کند که حالا دیگر چه کار باید کرد. چیز وحشتناکی اتفاق افتاده بود. به‌طور ناگهانی شب گذشته، در تیاتر هنگامی که کنار «جیمی» نشسته بود، بدون هیچگونه مقدمه یی، همینکه شیرینی پادا مداری را خورد و قطی آن را به دست جیمی داد، احساس کرد که عاشق یکی از بازیگران شده است. ولی عاشق... چنین احساسی، پیش ازین هرگز در خیالش هم نگنجیده بود. از همه چیز گذشته، احساس خوشایندی هم نبود. هیچانی هم نداشت، مگر اینکه بشود ترسناک ترین احساس ناتوانی، بیچارگی، نومیدی، اضطراب و افسون زدگی را هیچان نامید. اطمینان داشت که اگر این بازیگرا را در پیاده‌روی ببیند بایک اشاره، بایک تکان سر، وی را تا آخرین کرانه های جهان دنبال میکرد. بدون آنکه لحظه یی هم به جیمی، به پدر و مادرش، به منزل پر از شادمانی و دوستان بیشمارش فکر کند.

نمایش نسبت به با خوشی آغاز شده بود. این وقتی بود که او شیرینی پادا را می‌خورد. بعد، قهرمان نمایشنامه کور شده بود. لحظه وحشتناکی بود. «ایدنا» گریسته بود. آنقدر گریسته بود که ناگزیر شده بود دستمال جیب قات شده «جیمی» را بگیرد. گریستن مهم نبود. در همه قطارها مردم می‌گریستند. حتی مردان با آوازهای بلند در دستمالهایشان بینی فین می‌کردند و به جای تماشای صحنه، کاغذهای حاوی پرنامه نمایش را می‌نگریستند. «جیمی» که درین فکر بود که بدون دستمال او «ایدنا» چه کار میکرد با ترحم دست و پا می‌زد و با لحن نجوا مآندی گفت: عزیزم، خوشحال باش!

در همین وقت، برای اینکه «جیمی» را خرسند بسازد شیرینی دیگری

گرفت و قطی رادو باره به «جیمی» داد. بعد، آن لحظه ترسناک فرا رسیده بود که قهرمان به تنهایی در اتاقی پراز سایه روشن دیده میشد گروهی در بیرون ساز مینواختند و صداهای شادمانه از خیابان به گوش میرسید. بازیگر نابینا با وضع دردناک و ترحم انگیزی کوشیده بود تا کور مال کور مال راهش را به سوی ارسو پیدا کند. کنار ارسو، در حالیکه پرده را محکم گرفته بود، ایستاد.

درین حال، یک رشته نور، تنها یک رشته نور، بر سیمای نابینایش میتابید و آواز گرسنه نوازنده گان آرام آرام محو میشد. در همین لحظه بود. واقعا و مطلقا در همین لحظه بود که «ایدنا» دریافت زندگی نمیتواند اینطور باشد. دستش را از پشت به جلو خمیده «جیمی» دور کرد و سر قطی شیرینی پادا را برای همیشه بست. سر انجام عشق را شناخته بود.

«ایدنا» و «جیمی» نامزد بودند. یک سال میشد که نامزدی شان اعلام شده بود و او از یک و نیم سال به اینسو موهایش را به شکل بلند تیار میکرد.

آندو زمانی دریافت بودند که با هم ازدواج خواهند کرد که بادایه های شان به باغ عمومی می‌رفتند، روی سبزه حامی نشستند و بسکوت و شیرینی می‌خوردند.

ازدواج در نظر شان چنان مساله قبول شده یی بود که «ایدنا» در سراسر دوران مکتب حلقه قشنگی، شبیه حلقه نامزدی، به دست داشت تاکنون خیلی بهمدگر عزیز بودند.

ولی حالا دیگر همه چیز به پایان رسیده بود همه چیز چنان کاملاً به پایان رسیده بود که «ایدنا» به سختی میتوانست باور کند که «جیمی» به این نکته یی نبرده است.

هنگامی که داخل باغ شد و راهی را که بسوی «هل استریت» میرفت، در پیش گرفت، عاقلانه و عضه ناگ لبخند میزد، چه خوب شد که حقیقت را حالا دریافته است تا اینکه بعد از عروسی درمیافتد! حالا امکان داشت که «جیمی» آندوه این واقعه را فراموش کند. نی، نباید خودش را فریب دهد، «جیمی» هرگز این آندوه را فراموش نخواهد کرد. زندگی او در هم شکسته و بر باد رفته است. این حادثه اجتناب ناپذیر است. ولی او جوان است... زمان، مردم می‌گویند که زمان اندکی، فقط اندکی، تغییر به

بار می‌آورد. چهل سال بعد، هنگامی که جیمی به مرد سالخورده یی مبدل شود، شاید بتواند با آرامش درباره او فکر کند شاید! و اما خودش چه؟ آینده برای او چه ارمقانی خواهد داشت؟

«ایدنا» به پایان راه رسیده بود. در آنجا، زیر درختی پر از برگهای تازه که خوشه های شکوفه های سپید از آن آویزان بود، روی چوکی سبز رنگی نشست و به کرد های گل باغ چشم دوخت. در نزد یکتا یی کرد گلهای ظریفی روییده بود. یک کنار آن پراز بنفشه های صد فکون بود و کنار دیگر گلهای قیماقی رنگی به چشم می‌خورد که برگهای سبزش به کرد گلها حلقه زده بود. کبوتران باغ در هوا پرواز میکردند و «ایدنا» آواز خواهر «اگنس» را می‌شنید که آواز خوانی تعلیم میداد. را هبه با آواز عمیقش میخواند:

— آه، من...
و شاگردان به دنبالش می‌خواندند!

— آه، من...

البته اگر با جیمی ازدواج نکند با هیچکسی نخواهد کرد. ولی در مورد مردی که عاشقش بود، آن بازیگر معروف چه؟ «ایدنا» آنقدر از عقل سلیم برخوردار بود که بدانند این کار هرگز امکان ندارد. خیلی عجیب بود. و حتی نمیخواست که این کار امکان داشته باشد. عشقش بزرگتر ازینها بود. این عشق را باید با خاموشی تحمل میکرد. این عشق بایست رنجش بد هد فکر کرد که این عشق، عشقیست که باید همینطور باشد.

به نظرش آمد که «جیمی» فریاد می‌زند:

— ولی «ایدنا»... تو هرگز نمیتوانی تغییر کنی؟ من نمیتوانم امید وار باشم؟

چه تلخ است که جواب بدهد! اما باید جواب بدهد و بگوید!

— نی «جیمی»، من هرگز تغییر نخواهم کرد!

سرش را خم کرد، گل کو چکی برداشتش افتاد. آواز خواهر «اگنس» ناگهانی شنیده شد:

— آوه، نی...

و انعکاس آن به گوش رسید:

— آوه، نی...

درین لحظه، آندوه در نظرش نمایان گشت. او همه چیز را دید. شکفتی زده بود. در آغاز نفسش بند آمد. ولی بالاخر چه چیز می‌توانست بیشتر طبیعی باشد؟ آوه

دیگری. راهبه بیخواب بر میخیزد. لباسش همه سپید است. میلرزد. ولی نمیترسد، می رود و حیوا نک رابه درون میاورد. فردا صبح هنگامی بقیه در صفحه ۵۸

حالا زمستان است. شبی که در حجره سردش خوابیده است، فریادی می شنود. جا نور سرگردانی در بیرون، در باغچه است. گریه یی، بره یی یا حیوان

گل همچنان در هوا میچنبید. انگار که بخندد. چه گل با نشاط و بی پروایی! خواهر انجیلا به گل نگر است و گفت:

دیری خواهد رفت. پدر و مادرش بیپوده به هر کاری دست خواهند زد که وی را ازین تصمیم باز دارند. و در مورد «جیمی» حالت او را نیش به سختی میتواند این حادثه را تحمل کند. آخر چرا نمیفهمند؟ جهان سنگدل است! به نحو وحشتناکی سنگدل است!

پس از آخرین صحنه، که جواهرات و چیزهای دیگرش را به نزدیکترین دوستانش بدهد، به دیر می رود. از چه آرام به نظر خواهد آمد و دوستانش چه دلشکسته خواهند بود! نی، صبر کنید. آخرین شب، قبل از رفتن به دیر آخرین شب نمایشش خواهد بود. درین شب، بازیگر معروف از دست يك پیام آور نا شناس بسته یی دریافت میکند. بسته پر از گلهای سپید است.

ولی در میان گلهای نامی وجود دارد و نی کارتی. هیچ چیز نباشد؟ نی، در زیر گلهای، آخرین عکس ایدنا که در دستمال سپیدی پیچیده شده است، خواهد بود. با این کلمه ها! «جهان فراموش شدنی، از طرف جهان فراموش شده.»

«ایدنا» زیر درخت خاموش نشسته بود. کتاب سیاه رنگ را در میان انگشتهایش میفشرد انگار کتاب دعایش باشد. بعد نام «خواهر انجیلا» را خواهد گرفت. گز... گز... موهای قشنگش کوتاه خواهد شد آیا به او اجازه خواهند داد که طره اش را به «جیمی» بفرستد؟ این کار تا اندازه یی ناروا خواهد بود. و خواهر انجیلا با جامه دراز آبی و دستمال سر سپید از دیر به نماز خانه خواهد رفت و از نماز خانه به دیر. درین حال در نگاهش در چشمهای غم آلودش، و در لبخند ملایمش، که با آن کود کانی را که سویش میدوند، استقبال خواهد کرد چیزی آسمانی وجود خواهد داشت. يك زن مقدس! وقتی از دهلیز هایی که بوی موم میدهد، بگذرد، این کلمه هازمه خواهد شد.

يك زن مقدس! و کسانی که به نماز خانه بیایند، در باره راهبه یی که آوازش بلند تر از آواز دیگران است، درباره جوانی او، در باره زیبای او، درباره عشق غم انگیز، بسیار غم انگیز او، چیز ها خواهند شنید. و خواهند شنید.

درین شهر مردی وجود دارد که زندگیش بر باد رفته! يك زن بور بزرگ طلا یی و بشمالود میان گلی خزید. گل ظریف خمید و شروع کرد به تکان خوردن. هنگامی که زن بور پرید و دور شد،

عزیزم! احتیاط کن که تمام خانه را با دست های خود شسته ام ورنه بوت های تو آنرا کثیف می سازد

مشوره باشاوا!

يك روز نویسنده جوان نزد پر-
نارد شاوا نویسنده انگلیسی رفت
و گفت:

آقای شاوا، شغل من نویسندگی
و قصد ازدواج دارم، به عقیده
شما این کار را بکنم یا نه؟
پرنارد شاوا ریشش راخا راند، و
گفت: به نظر من، نه جوان برسید،
چرا آقای شاوا، مگر شما هم زن
گرفتن را احماقت میدانید!

شاوا جواب داد، زن مگر فتن
حماقت نیست، اما زنی که آنقدر
احماق باشد که حاضر شود همسری
ترا قبول کند لایق زنا شو یی
نیست.

داوطلب زندان

شخصی را به جرم دزدی به محاکمه
بردند، رئیس محاکمه او را به سه
ماه زندان محکوم کرد. وقتی او را
از اطاق محاکمه می خواستند بیرون
برند، از رئیس پرسید:
- قربان، در زندان غذا برا یم
میدهند!

رئیس محاکمه گفت:
- البته، نمی گذارند که گرسنه
بمانی!
گفت:

بسیار خوب، پس بنویسید سه
سال.

انگشتی زرین

توانگر واعظمی خوش طبع را انگشتی زرین داد که نگین نداشت
والتماس نمود که مرا بر سر منبر دعاکن.
وا عظم او را بر این وجه دعا کرد که بارخدا یا او را در دنیا قصیر یده
که سقف نداشته باشد، بعداً آنکه از منبر پایان شد، توانگر پیش رفت
و مصافحه نمود و گفت: ای مخدوم این چه نوع دعا بود که در
حق من کردی؟ گفت: اگر انگشتی تو نگین میداشت، قصر تو نیز
سقف میداشت.

بدون شرح

عتیقه فروشی

شروشنده يك مغازه عتیقه فروشی
در باره يك تفنگ قدیمی برای مشتری
توضیحاتی می داد.

- این تفنگ جالبترین عتیقه این
موزه است و نمودار ظرافت هنر
و اولین سازندگان تفنگ است. قدیم
برای آتش کردن این تفنگ چخماق
را در جای مخصوص آن تفنگ جا
می دادند، آنوقت مقداری بارو ترا
بر میداشتند و همراه بایک ساچمه
در لوله تفنگ می گذاشتند، و یک
تکه پارچه هم روی آن قرار میدادند.
وقتی این کار تمام می شد، آن
وقت يك میله بلند را داخل لوله می
جسمانند و ذریعه سیخ بین آن را
خوب فشار میدادند تا با روت، و
پارچه های ساچمه خوب محکم شود
بعد میله را نزدیک میکردند و تفنگ
را برای آتشی کردن آماده میساختند.
مشتری پرسید:

خوب آنوقت تفنگ را بصدا کردند
آماده می کردند!
فروشنده گفت:

- نه، تاملی آمدند این کار هارا
بکنند، جنگ تمام می شد.

مادر. دختر ناخال هرچه کردی گذشت حالا که پارچه ناکامی تو را
برایم آوردن من می دانم و تو؟!

بدون شرح

مهما نان خوانده

خا نمی - که از دست مهما ن
ناخوانده سخت دچار تکلیف شده
بود، برای فهماندن مهما ن پلان
خوبی طرح کرد . یکروز که او را دم
دروازه مشایعت میکرد ، گفت
- دوست عزیز ، دفعه بعد که
مارا مفتخر می کنید، باهم تلویزیون
تماشاخواهم کرد .
مهما ن ناخوانده ، که به خوددعده
غذای لذیذی دیگر را می دادگفت ،
بسیار خوشی و قتم ، اما تلو یزیون
شمارا کی خواهد آورد .
- پنج شش ماه بعد آقای عزیز .

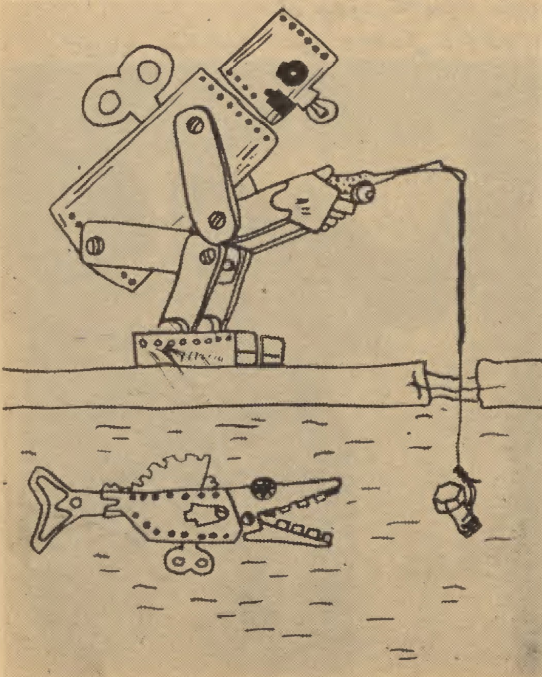
مغز نویسنده

مارك توين نویسنده شهیر جهان مدتی مدیر يكروز نامه بود يكروز
جوانی نزد اوآمد ومقاله ای داد وجندنز بعد که برای گرفتن جواب
مراجعه کرد ازنویسنده شوخ طبع پرسید، بعقیده شما برای يك نفر
نویسنده خوردن ماهی لازم است.

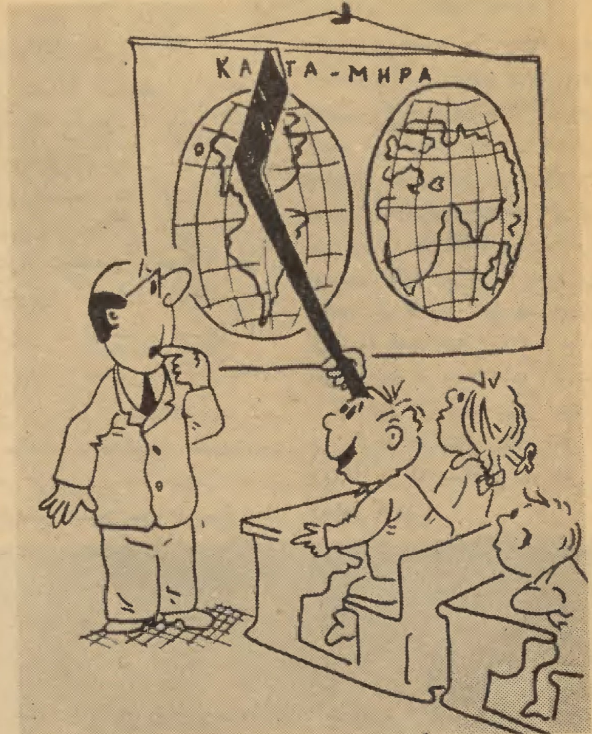
بلی، چون ماهی فاسفور ، دا رد فاسفور برای تقویت مغز خیلی مؤثر
است .

بنظر شما منم ماهی بخورم .

شما باین مقاله که نوشته اید باید يك نهنگ نوش جان کنید .

بدون شرح

شاگرد! معلم صاحب در درس گذشته بروی نقشه امریکا را به این
قسمت نقشه نشان دادید اما حالا به پائین نقشه نشان میدید پس
کدام آنرا قبول کنیم !!

فایده سکوت!

دروسر خوان کودکی باو جودی که به او گفته بودند درس غذا نباید
حرف نزنند ناگهان شروع به صحبت کرد وفریاد زد .

پدرجان !... پدر جان !

پدرش بی آنکه جواب بد همدگفت :

ساکت باش ، سردستر خوان ، نباید حرف زد !

دودقیقه نگذشته بود، دو با ره طفل به فریاد بلند گفت :

پدرجان !... پدر جان !

باز پدرش با حالت عصبانسی گفت :

خاموش باشی ، مگر نگفتم که سرخوان نشسته ای ساکت باش...

بچه دیگر خاموش شد ، و تا آخر غذا صحبتی نکرد . بعد از جمع شدن

دسترسر خوان پدرش از او پرسید .

خوب ، چه کارداشتی ؟ حالا

حرفت را بزن !

کودک گفت :

- حالا دیگر حرف تمام شده

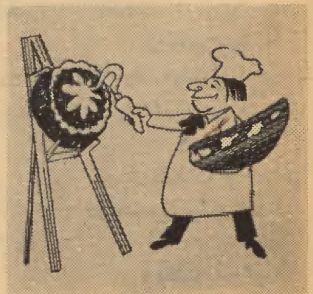
زیرا آنوقت درآن اطاق رو برو يك

نفر رادیدم که شمعی روشن کرده

بود وتمام الاثیه روبروی اطاق را

جمع کرده و به جوال انداخت، و

رفت .

نقاش كيك ساز

خواب راحت ضامن زیبایی

و تندرستی شماست

معینی از خواب بر خیزید . چوب همانطوریکه نا منظم بودن پروگرام غذایی باعث اختلال و ناراحتی در معده می گردد ، نا مرتب بودن ساعات خواب نیز بروی اعصاب و عضلات عوارض نا مطلوبی بوجود می آورد و به شدادی و طراوت پوست لطمه میزند . بعضی ها معتقدند که یک ساعت خواب قبل از نیمه شب بهتر از دو ساعت خواب بعد از نیمه شب است .

به این ترتیب بهتر است در پروگرام خوابتان دقت نمائید و نگذارید که سنگینی در این مورد رونما گردد .

چند نکته قابل توجه اگر شما از آن دسته اشخاص هستید که باوجود رعایت همه نکات مربوط به درست خوابیدن باز شب تا صبح ستارگان آسمان را می شمارید ، هرگز بدون اجازه دو کتور متخصص قرص های خواب آور نخورید زیرا زیان های بعدی این قرص ها از منافع موقتی آنها خیلی بیشتر است : توجه داشته باشید این مهم نیست که شما شب چند ساعت می خوابید ، مهم اینست که هر شب در یک ساعت معین بخوابید و صبح نیز در ساعت

روان شناسی

معاشرت باعث رابطه

صمیمانه میگردد

چون قسمت اعظم زندگی مادر معاشرت با دیگران میگذرد بنابراین برای حفظ صیانت نفس و سعادت لازم است روابط دو ستانه با دیگران داشته باشیم . ما احتیاج به محبت داریم ، ما طالب مصاحبت با دیگران هستیم ، ما بدوست احتیاج داریم بالاخره نیازمند معاشرت با همکاران بطور صمیمانه می باشیم . همچنین ما نیازمندیم که عشق بورزیم و مصاحب خوبی داشته باشیم . خلاصه این اموریاد جنبه متقابل

داشته باشد زیرا دوستی یکطرفه شده نمی تواند و اگر هم میشود خیلی زود گذر و موقتی خواهد بود این نکته را در مورد عشق و محبت باید در نظر داشت که از این عاطفه ودوستی نباید سوء استفاده کرد . ما عشق را از آن جهت میخواهیم که سعادت برای ما می آورد و یک نوع شغف درونی برای ما ایجاد میکند که بما احساس ارزش شخصی میدهد و بدنبال این احساس مهربانی را بوجود می آورد و بالاخره موجب آن میشود که با دیگر دو دوست شویم و دوستی دیگران را بپذیریم .

بزرگان گفته اند!

- هر روز برای اشخاص عاقل حیات نوینی است . « هوراس شاعرومی »
- خداوند ممکن است از گناهان ما بگذرد اما سلسله اعصاب و وجدان هرگز از سر ما دست برنمی دارد . « ویلیام جیمز »
- سعادت مند کسی است که امروز را روز خود بداند و با فراغ خاطر بگوید ، ای فردا هر چه از دستت برمی آید کو تاهی میکنم زیرا امروز را بخوبی گذرانده ام . (. . . .)
- سخنان یک انسان از لحاظ فکر و روح بسیار عجیب و قابل تأمل است . گاه بسان یک پلنگ خونخوار و درنده میشود و گاه نیز مانند کبوتری آرام و بی آزار میگردد . « ویکتور هوگو »
- انسان برای احراز فضائل و اجراء عدالت بوجود آمده است و همانگونه که هستی از خواص انسان است ، همانگونه عدالت خاص نوع بشر می باشد . « نیتیکه »

اندیشه‌های جوانان

جوانان عزیز و وطن پرست !

بیانید تادرستور تاریخ از خود نام نیک بیاد گار گذاریم و آن چنان که نیاکان ما در راه وطن د و ستنی جان خود را فدا کرده و وطن خود را از علم و فضل آن طور آراسته بودند که مهد تمدن بود ، در راهی مترقی گردانیدن زمین عزیز خود ، از خود بگذریم و شا هد پیروزی را در آغوش کشیم و باشد که فقر و بد بختی و همه انواع پسمانی‌های که نصیب ما شده به بیش روی و تکامل مبدل گردیده و اجتماع ما بیک اجتماع سالم و متکا مل سوق داده شود .

عبدالحی اعتصام

• • •

هر گا هیکه باخود فکر می‌کنم . و یا به کلمه جوان بر خورد می‌کنم . در ذهنم سوالی می‌گردد که جوان کیست ؟ و چه صفتی دارد ؟ جوان شخصی را گویند که مصداق خدمت ب مردم و کشور خود شده و در راه پیشرفت و اعتلای کشور خود عرقریزی نموده و شب و روز خود را بکار و فعالیت گذراند . و هیچگاه در پی مود های بی جاه نرفته و از تقلید کور کو را نه خود داری نموده و از بیکاری و تنبلی گریز نموده همیشه در فکر تحصیل و فن باشد ، و در راه خدمت ب مردم و کشور خود از صداقت و راستی کاه گرفته از خیانت قرا نماند . بلی : اینست صفت جوان که بسیاری از جوانان بادرک و با احساس که پی کسب این صفت ، شب و روز عرق ریزی می نمایند . محمد همایون آصفی فارغ التحصیل لیسه میر بچه خان

• • •

همزمان باروی کار آمدن دولت جمهوری در وطن عزیز پیشرفت های قابل ملاحظه در ساحت مختلف رونما گردیده و روز بروز دامنه این فعالیتها گسترش می یابد . البته برای بهدرف رسیدن به بعضی مشکلات و موانع بر می خوریم اما در مقابل همکاری و سعی عمل همه جانبه مردم موانع از هم شکسته و راه ترقی و رسیدن به حرمانهای ملی هموار می گردد . اینک جوانان در مقابل مسئولیت پس بزرگی قرار گرفته اند و بر آنها لازم است تا دست بدست همد یگر داده و به اتحاد نظر و جد جهد بی پایان و خستگی نا پذیر ملت را به سر منزل مقصود رسانند تا باشد وظیفه و جدانی و ایمانی خود را در مقابل خدا و ملت خود انجام داده باشند .

فر ستنده : « مشتاق حسین اسلم زاده » از بانك لشكر گاه

محبت و سلیقه

اکنون که تصمیم دارید بمناسبت روز های عید برای عزیزان و دوستان نزدیک هدایای در خور امكانات مادی خویش تهیه کنید و با این یاد آوری بموقع بار دیگر آنها را از محبت و علاقه خود تان آگاه سازید ، چه بهتر که این ابراز محبت ، همراه با توجه و سلیقه و احساسات ظریف باشد ... زیرا تنها پول دادن و هدیه خریدن کافی نیست ... انتخاب این هدیه بصورتی که مطابق میل و ذوق گیرنده باشد خود هنر بزرگیست که نمایندگی از ذوق ، سلیقه و ابتکار شما می نماید . و شما را در نزد دوستان عزیز و محترم می نمایاند .

تربیت کودک

شرح مید هیم :

شما که جو یای تو فیق و سعادت فرزند تان هستید ، بهتر است او را بخاطر خود تان و بخاطر لذتها و شادیهایی که برایتان تولید میکند دوست نداشته باشید ، بلکه فرزندان تان را بخاطر او و برای وجود او دوست بدارید و سعادت شخص وی را بر خوشی و شادی خود تان ترجیح بد هید . هر گز او را فریب ند هید . درست است که باید با او جدی باشید ، اما در عین حال بچه با ید اطمینان داشته باشد که می تواند هر مشکلی را با شما در میان بگذارد و سوال او هر چه باشد بدون اینکه مورد تمسخر و استهزا قرار گیرد از طرف شما پاسخی مثبت خواهد گرفت .

از آوان کودکی او را با مسئولیت آشنا سازید و تشویق کنید تا تنها و خود بخود گلیمش را از آب بیرون بکشد و در کاری که مسئول است بدون اتکاء بدیگران عمل کند ... و بالاخره یاد تان باشد که اصل بر این نیست که بچه هارا با روش های تربیتی خودتان تطبیق دهید ، بلکه روش هارا با تربیت بچه ها جور کنید .

هر مادر و پدری که بچه های متعدد دارند بعنوان درد دل بشما میگویند : شما نمی توانید دو بچه نشان د هید که از لحاظ خلق و طبیعت شبیه هم باشند . اگر فلان روش تربیتی در مورد يك كودك موفقیت آمیز باشد ، حتما در مورد آن دیگری باشکست رو برو میشود . با بعضی از بچه ها ز بان خوش موثر است و با محبت و مهربانی و ملایمت چنان رام میشوند که هر نصیحتی را می پذیرند و هر قرا و قانونی را رعایت میکنند . بر عکس ، در حتمه دیگری از نر مش و ملایمت سوء استفاده میکنند . لوس می شو ند و بنای نافر مانی و خود سری می گذارند و با اینگونه بچه ها جز توسل به خشونت و زور چاره ای نیست ...

مابدون اینکه بخواهیم این نظر را از پایه بکو بیم و بکلی آنرا رد کنیم اضافه میکنیم که با وجود این اختلافات طبایع ، در تعلیم و تربیت اصولی وجود دارند که در تماس با هر کودکی باید آنها را رعایت کرد و پایمال نمودن این اصول جز روبرو شدن با عدم موفقیت و ایجاد دشواری ها و موانع نتیجه دیگری ندارد . برخی از این اصول را برای شما

شخصیت زن در آئینه مطبوعات کشور

تهیه و ترتیب از: دود

نوشته داکتر شریفه فرزان

تکامل صنایع دستی و رول زنان

مادر صنایع غول آسای امروز همانا صنایع و هنر اصیل دستی دیروز و نیروی پرتوان زحمت کش امروز است .

ما که نام از دیروز بردیم این نیست که هنر دستی نابود شده و ماهیت خود را از دست داده است بلکه اصیلانه راه رشد خود را در پیش داشته و در پهلوی صنایع ماشینی امروز منجبت بهترین هنر و طیفه خود را در راه تکامل پدیده های بشر انجام داده است ، هنری که از سینه اجتماع از مغز و بازوی اکثریت نیرو های مؤلف برخاسته و بخدمت اجتماع میباشد .

بصورت مثال صنایع استهلاکی صنایع نساجی حاصل تکامل یافته های دستی زنان زحمت کش دیروز و مهمترین تکه های نخ ، ابریشمی و امثال آن حاصل زحمت و دسترنج هنر مندان صنایع دستی امروزی است .

پس صاحبان صنایع دستی واهل حرفه نه تنها صنایع عظیم امروزی جهان را بنیاد نهادند بلکه هنر

صنایع دستی را بسوی توسعه و تکامل بخشیده منجبت نیرو های مؤلف و بهترین محرك رو بجلو تکامل هنری بشر بوده اند . مغز اندیشمند و انگشتان پربركت که دیروز ماکو و ماشین دستی را انكشاف میداد و صنایع اجتماعی جهان را به وجود میآورد امروز هنر ظریف و صنایع عظیم ماشینی را تکامل می بخشند و باین تکامل خود متکاملتر و متشکلاتر شده بشریت را استقامت و یاری میبخشد .

می بینیم صنایع اصیل دستی و حاصل رنج زنان در سرنوشت کشور و اقتصاد اجتماع چه نقش داشته و دارد .

در کشور عزیز ما زنان زحمتکش تولید فراوان از قبیل کرباس ، تکه های ابریشمی ، قالین ، گلیم ، خامک دوزی و وجود می آورند .

هدف از این همه رنج ها در گوشه های ترك شده رفع نیاز مندی مردم کشور و تامین اسعار بخاطر اقتصاد نسبتا سالمتر وطن است .

بد بختانه در گذشته از نگاه تکامل

صنایع اصیل دستی و حاصل رنج زنان در سر نوشت کشور و اقتصاد ملی نقش بارز و مهمی دارد

بهتر صنایع دستی و حمایت صحت و عدل انسانی بصاحبان هنر واهل حرفه هیچنوع توجه بعمل نیا مده بود و اسعار بدست آمده برخلاف بنیاد يك اقتصاد سالم اجتماعی مصرف میشد .

ما امید داریم مردم ما مدومشوق نیرو و توان و قدرت و خلاقیت و استعداد زنان گردیده از صحت و سلامت هنر مندان و صنایع دستی شان در راه تکامل عالیتر این صنعت و هنر عظیم گامهای عملی بر داشته و بجهت کار و رفاه همگانی طبق خواست انسان عصر ما طرح های عملی بریزند .

ما میتوانیم با حمایت از این هنر عظیم و تکامل آن رقم تو لیدات خود را بلند تر ببریم ، ما میتوانیم با افزایش این تولیدات بسوی جهانی بازار هایی برای فروش این تو لیدات پیدا کنیم و در نهایت هنر مندان خوب ما با اینهمه استعداد و نیرو میتوانند وظیفه عظیم و تاریخی خود را در بنیاد گذاری يك اقتصاد سالم اجتماعی بجهت صنایع ثقیله و زراعت ماشینی ادا نمایند .

پس نقش صنایع دستی میتوانند در اقتصاد و وضع اجتماعی و زندگی مردم ما و ارتقای کشور عزیز و در شنا سایی هنر ارزشمند افغانی بجهانیان مؤثر واقع گردد و در خور توجه باشد باید با طرح های عملی درین راه گام های مثبت بر داشته شود .

نوشته معصومه (دو نده)

بتوای مادر

جلوه واقعی تابلوی زندگی را در چشمه سار زلال مادران می توان مشاهده کرد ما در ارمغانیکه طبیعتش لطیف تر از گلبر گهای بهاری موجودیتش روشن تر از حقیقت هستی و آغو شش گرمتر از بستر زندگی است بلی ! مادر چه نام مقدس است . کاش من می توانستم جلوه حقیقی شخصیت سترگ ترا در تابلوی حقیقت زندگی نمایش میدادم . کاش قدرت آنرا داشتم تا عکس نگاه پر عفوقت را که به فرزند می افگنی روشنتر از شعاع آفتاب منعکس میساختم کاش جملات و کلماتی پیدا میشد تا نام پر تقدس ترا و شخصیت پر معنی ترا با آن می ستودم .

ای کاش موجودیت جا ودانسی وابد می داشتی تا این عمر کوتاه خودم را در پای تو بفرجام میرسانیدم کاش ترتیب زندگی چنان کار گذاشته میشد که من میتوانستم تا پایان زندگی ات در کنارت می بودم مادر تو زیبایی ، تو فرشته آرای ، هستی که به فرزندت عذوفت و انسانیت را می آهوزی تو بفرزندت یاد میدهی که در مقابل حوادث زندگی رزمنده و توفنده باشد . تو بانروی شگرف عواطف تو انستی فرزندت را چنان بار بیاوری که بتواند روزی نام نامی ترا زنده و جاودان نگاه دارند . اندیشه عمیق تو بود که روح فرزندت را از چشمه ساران زلال عفت و راستی

سیر آب ساخته است . مادر ! به درد هایت سوگند یاد میکنم و به نام پر جلال و افتخارات قسم میخورم که تا زنده ام عواطف انسانی ای را که از تو فرا گرفته ام مشعل راه زندگی ام خواهم ساخت وهر و قتی که در بیراهه میان تاریکی ها و حوادث زندگی را هم راگم کنم توسط این روشنی را دو باره تعقیب خواهم کرد .

مادر ! موجودیت تو و سایر مادران بود که دنیای یخ بسته گذشته را به جهانی شگوفان امروز تبدیل نموده است .

امروزه نسل جوان از مادر نشان خود شناسی فرا گرفته اند و در پرتو این شناخت طبیعت انسانی حالا ما می توانیم در مسیر حیات و در کوره راه زندگی بدون وسواس به پیش برویم و ما هرگز از مسیر اصلی زندگی یرت نخواهیم شد همانگونه که دوست خوب و رفیق صمیمی و مادر دلسوزی هستی لا اقل کوشش میکنیم تا ما نیز در آینده مادر با عاطفه و فدا کاری باشیم که فرزندان شجاعی را به جامعه خود تقدیم کنیم .

مادر ! يك عمر شرافت کلیه مادران بود که فرزند نامی بهار آوردند و این فرزندان توجه کارهای شگفتی نبود که نکردند .

فرزندانت بودند که مسیر زندگی و فلسفه حیات را تغیر دادند این فرزندان تو بودند که بهمت و پشت کاری که تو در عمق روح آنها خلق

نیاز به فرزندان وطنپرست

انکشاف صنایع دستی

ملت هایی که بسوی تجدید حیات ملی قدم های وسیعی بر میدارند بیش از همه نیاز دارند تا ملت خود را چنانچه آرزوست تربیه کنند . ملت يك نیروی عظیم است این نیرو اگر در طریق نفع و خیر خود قدم بر میدارد زود تر میتواند به هدف های ملی واصل شود و از مزایای زندگی بهتر و رسیدن بمدارج اعتلا و سر بلندی بهره مند گردد . ملت هایی که در صحنه نزاع البقا نتوانسته اند با موفقیت ها رو برو شوند به مرور زمان طریق انحطاط و اعمال را پیموده اند . موفقیت يك ملت در وصول به ارمان ها و آرزو ها با تربیه ملت از تباط استوار و محکم دارد .

حس شریف را همانطوریکه از بردن خود به میراث گرفته ایم زنده نگه داریم و آنرا به اولاد آینده وطن منتقل سازیم . نام افغان مرادف با وطن پرستی در میشود زیرا فرد فرد این خاک در طول تاریخ پرتنطنه خود داد و وطنپرستی داده اند و کسانی که با کشور ما و خصوصیات ملی ما آشنایی دارند بمجریکه نام افغان را می شنوند فوراً وطنپرستی به حیث یکی از صفات پرازنده افغان ها در پرا بر شان قرار میگیرد . وطنپرستی را با تربیه میتوان حفظ کرد و پرورش داد . فامیل یکی از کانون های تربیه است باید این کانون را يك مرکز تربیه فرزندان مذهب بیدار و صاحب احساسات عالی وطنپرستی ساخت .

در فامیل زن بحیث شخص مسئول در همه امور خصوصاً فراهم شدن شرایط تربیه ایدالی اولاد و طن نقش تعیین کننده دارد از اینجاست که در این فرصتیکه وطن در آستان يك حیات جدید پا گذاشته است همه کس در همه جا و در تحت هر گونه شرایطی باید معاون هم دیگر در وصول به آرزو هایی باشد که کشور ما از دیری آنرا در دل پرورانیده . زنان وطن که همیشه چون مردان علمبردار احساسات ملی وطن پرستی بوده اند در این دوره باید بیش از پیش به این وظیفه دشوار خود منتهک شوند و فامیل ها را کانون تربیه ملی گردانند تا فرزندان صالح وطن بار آیند و بتوانند با خدمت بوطن و جایی خود رابجا آورند .

این است وظیفه بزرگی که زن امروز وطن مثل همیشه در پیش دارد و اینست نقش بزرگی که فامیل میتواند در تربیه ملی عهده دار شود . گار کودکی ام . ای کسیکه مرا بخون دلت پرورده ای ! اکنون وجود من آکنده از ذرات وجود تست و من ترا در وجود خودم همیشه احساس کرده ام . من نیمی از خودم ونیمی از تو هستم . پس اگر دست تقدیر ترا از من دور میسازد لا اقل میتوانم با نیمی که از تو بیاد گار دارم دلخوش نمایم و به آن نیم بتوانم سر نوشت دنیا را عوض بکنم . سر نوشت دنیا را بسوی شگوفائی و روشنائی . بسوی بهار و زیبایی بسوی کار و عمل و بسوی پیشتازی و قهرمانی و بالاخره بسوی افق نافر جام زندگی به پیش برانم .

دریغ اگر ملتی در این راه مرتکب اشتباه شود و راهی پیش گیرد که منتها الیه آن ناکامی و یاس و حرمان خواهد بود يك ملت دا رای رشد مدنی و سیاسی به هیچ صورت نمی تواند تحمل کند که این حس شریف در نهاد افراد ضعیف شود و جای آنرا حس جلب منفعت و دفع ضرر شخصی بگیرد . ملت افغانستان که باینجا نهادن نظام جمهوری بيك جهش فوق العاده بسوی هدف های ملی توفیق یافته اکنون در آستانه يك زندگی نو قرار دارد . زندگی ای که ضامن پیشرفت و اعتلا و موفقیت های روز افزون ملت افغان باشد .

چنانچه وصول به آرمان نظام جمهوری در بر تو وطن پرستی رئیس وطنپرست دولت ما میسر گردید . تکامل و انکشاف این نظام و بهره برداری لازم از مزایای این نظام با زهم مستلزم جد و جهد و فداکاری و جان نثاری در بر تو حس وطنپرستی اولاد این سر زمین است . آری ما باید این

کرده بودی زنجیر های خشن اسارت و کنیزی را شکستند و با اراده که از چشمه ساران و اراده تو آب خورده است . امروز با تمام موانع زندگی مبارزه میکنند و پیروز از آن بدر آمده اند . و بخاطر این خصلت عظیم است که نسل امروز را فرزندان اجتناب ناپذیر زمان نام می گذارند . مادر ! فرزندان نام آور تو در راه میهن جان سپاریدند و به یقین این ایثار و فدا کاری رابجز تو که می توانست در نهاد شان پرورش دهد . مادر ! ای مادر ای رفیق درد ها ورنج هایم ! ای یار جاودانی اندیشه های جوانی ام ! - ای بزرگترین یاد

موقعیت جغرافیایی کشور ما چنانست که : در نقطه اتصال آسیای شرقی و غربی افتاده است . عظمت و مقام تاریخی افغانستان علاوه بر آنکه در انکشاف فرهنگ و تمدن دنیای باستانی اثری وسیع داشته است نیاکان ما از قدیم ، آثار پر اجی از خود بیاد گار گذاشته اند .

پارچه های ظریف سوزن دوزی که شهرت بین المللی کسب نموده محصول سر انگشتان همین دختران است .

تاریخ صنایع دستی کشور ما شاهد است . در دورانی که مراودات جهانی از طریق (راه ابریشم) صورت میگرفت در ماز کیت های شرق دور ، آسیا و اروپا وبخصوص روم و یونان تقاضا برای اشیای اतिक خیلی زیاد بود اروپایی های آنوقت محصول فکر و دست شانرا در بازار های مذکور عرضه می نمودند . صنایع دستی که رشته عمده اقتصاد ملی است در آن اجناس و خدمات توسط تولید کنندگان خورد و متوسط بصورت مستقل صورت میگیرد و اداره تصدی در دست کسی که در استعمال وسایل تولید آشنایی دارد می باشد ، در لسانهای مختلف جهان صنایع دستی ، اصطلاحات خاصی را دارا است اما از نظر کلمات مرکب از (صنعت) و (دست) بوده

بقیه در صفحه ۵۸

گل های آرزو

بمناسبت سال زن

درس وفا و صدق وصفا میدهی بما
آئینه ی بهشت نما میدهی بما
جان تلاش و جستجوی ما تویی ، تویی
روشن بود زهر تو نام و نشان ما
دروازه امید بروی تو بسته نیست
فرحت فراست جلوه ی گل های آرزو

مادر توئی که درس وفا میدهی بما
وز نور خویش نور وضیا میدهی بما
نفس امید و آرزوی ما تویی ، تویی
مادر چو آفتاب تویی در جهان ما
حالا غبار یاس بموی نشسته نیست
اکنون زمان سعی و تلاش است و جستجو

صنایع دستی

از یکطرف ایجاد عاید در داخل کشور صورت گرفته واز جانب دیگر در صنایع دستی و حرفوی صرف نیروی کار انسانی بیشتر بوده و کمتر سرمایه بکار دارد بنا براین سکتور در بلند بردن سطح اشتغال در کشور هم رول زیادی دارد. صنایع دستی همیشه بحیث مراکز تربیوی اهل فن بوده است در کشور ما مانند بسیاری ممالك رو به انكشاف كه تربیه پرسونل فنی وعاملین اقتصادی درخور اهمیت است دركار گاه های حرفوی ودستی از یکطرف شاگردان به افزار و وسایط كار آشنایی پیدا می کنند واز جانب دیگر محل كار بحیث (مكتب) در رشد تربیست وشخصیت شاگرد می افزاید طوریکه از تجارب دول صنعتی، صنعتگران وکار گران صنعتی کوچک و حرفوی با مصرف ناچیز كار گران ماهر ومتخصصین خوبی شده می تواند. صنایع دستی و حرفوی خانگی روستایی و شهری افغانستان نیازمند انكشاف و حمایت می باشند چون صنایع مذکور نمی توانند در برابر تولیدات كتلوی ماشینی ا زدر رقابت بر آیند. باید تا هنگام نضج كافی از گزند رقابتی حمایت و تشویق گردد هرگاه صنعتگران مابه نورم وسنندرد

محصولات شان توجه نمایند و دولت کزیت های سهل بدسترس این کار گا ها بگذارد تا بازار یابی رایش از پیش توسعه بدهد در آنوقت اسعار قابل ملاحظه بدست می آید که در تنظیم بیلاس تادیات کشور می افزاید. اکنون که مطابق مشی دولت جمهوری اداره صنایع دستی تاسیس گردیده امید وازیم با رهنمایی های تخنیکي، اقتصادی و مالی باشتراك مساعی صنعتگران صنایع دستی در کشور تقویه باید وانكشاف نماید. زیرا دولت تشویق و تقویه صنایع دستی را در پروگرام كار های اساسی خود قرار داده و به همین دلیل هم اداره ای برای تنظیم بهتر اموراتر میکند که یقین است هنر های ارزنده صنایع دستی ما که کم کم رو به فراموشی میرفت یکبار دیگر کیفیت خود را باز باید در بازار های جهان به قیمت مناسب عرضه گردیده مدرك شایسته ای برای جلب اسعار باشد. در کشور ما صنایع دستی امروز تقویت می پذیرد و باید بپذیرد زیرا این پیشه آثار نفیسی بار می آورد که در دنیای ما ارزش دارد و امروز عده از مردم ما چه مرد وچه زن را مشغول می دارد و زندگانی شان را تا مین میکند.

پردۀ خیال

که زنگ عبادت نواخته میشود، راهبه به سختی تب درد... در حال هذیان است... وهرگز بهبود نمیابد. همه چیز درسه روز به با یان میرسد. مراسم در نماز خانه برپا میشود واورا در گوشه یی از گورستانی که خاص راهبه هاست، به خاک می سپارند. درینجا صلیبها ساده چوبی بالای قبرها زده شده است، خواهر انجیلا روح آرام باد...!

حالا شب است. دوانسان سال خورده که بهمدگر تکیه کرده اند، نزدیک قبر میایند زانو میزنند و آه میکشند:

دختر ما، یگانه دختر ما!

بعد، مرد دیگری میآید. این مرد سراپا سیاه پوشیده است. آهسته گام برمیدارد، ولی، وقتی به نزدیک قبر میرسد وکلاه سیاهش را بر میدارد، ایدنا می بیند که موهایش مثل برف سپید است. چیمی اخیلی دیر شده، خیلی دیر شده! اشک از

عید قربان

نماشچیان مورد تشویق قرار میگردد و چنین یا تحفه دیگری باواهداء میشود.

البته اطفال نیز بی کار نمی مانند و آنها هم به بازیهای محلی خود میپردازند وروز را با شوق وشغف معصومانه خود بشام میروانند. عیدی برای نامزدها:

این هم یکی از مراسمی است که باعث زیروانی هزار هاخانه شده است وبیشتر رواج آن موهون ومربوط به سیاللداری وهمچشمی است وببین سبب است که دولت نیز در برانداختن این رسم خانمان برانداز، سعی وتلاشی دارد.

سابقا این رسم عمومیت داشت ولی اکنون تاحد زیادی کاهش یافته است وبجاست که ازطرف روشنفکوران ماهنوز هم کوشش شود تا بیشتر کاهش یابد وبالاخره بکلی از میان برود.

بیروان این رسم يك روز قبل از عید، گوسفندی مطابق ذوق وسلیقه خانواده دختری که نامزد ازدواج شده است، خریداری نموده، بارچه نفیسی به گردن آن می بندند وبخانه

پدر دختری برند، همراه با این گوسفند هدیه ای از قبیل انگشتری یانوعی دیگر از زیور ها و مقداری شیرینی که درخوابچه گذاشته میشود هم میبرند وپدریامادر دختر مکلفند که انعام وجایزه ای به آورنده گوسفند وخوانچه بدهند ونمودبالله از آن ساعتی که درخوابچه شیرینی کم باشد یاگوسفند لاغر باشد، زیرا طعنه ها بوسیله پیغام برای خانواده داماد فرستاده میشود که مارا به دست کم زدید، مارا تحقیر کردید، خوب بود که اصلا چیزی نمیفرستادید وخویشتر آنکه دختر خود را به پسر شما میدادیم. وپیدا است که حاصل ونهجه پرتوقعی چه خواهد بود؟

در بارۀ دیگر مراسم عید مانند حنا بستن ولیاس نوپوشیدن وروبوسی و دستبوسی و رسم دیگری که اخیرا معمول شده یعنی دروازه خانه را از بیرون قفل کردن وخود درخانه پنهان شدن ودیگرمراسم پستندینه یانا پسند، قیلا مطالبی در مقابلۀ مربوط به عید فطر در همین مجله آمده است وبتر است که این مقاله به همین جا ختم شود با آرزوی شادمانی و خرمی همه خوانندگان وباعرض تبریک وتهنیت. (عبدالصیر سید)

در روزهای عید اطفال خورد سال باخوشی وشادمانی به بازی های کودکانه می پردازند

انگار موجود کوچک از هوا به سوی او پرواز میکرد. درین حال به باغ، به ذرات سپید بالای درختها، به آن کبوتران قشنگ که روبه روی هم قرار داشتند، خیره شد. حالا سر

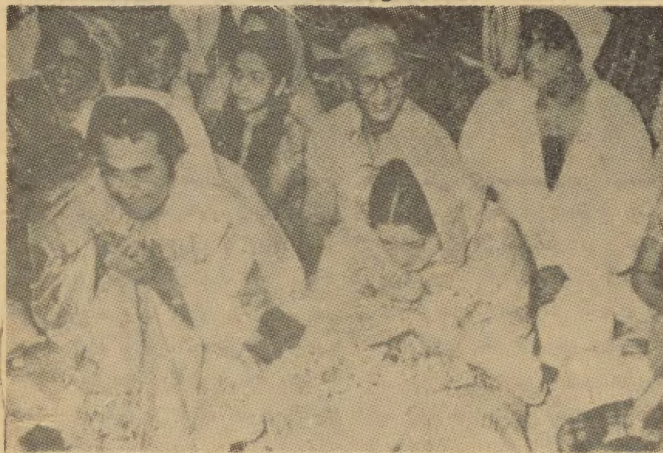

کشور کهمار ازدواج کرد

میشود و کسیکه هرا را به سر او می بندد محمود است بلی همان محمود کیمیدین سیمای هند بعد از آن این دو برای گذاشتن ماه عسل که خیلی کوتاه بود نظر به دعوت محمود به بنگلور رفتند و تاریخ ۲۱ اگست دوباره به بمبئی آمدند کشور برای ثبت ریکارد ها رفت و یو گیتا بلی برای شونتگ فلم دهوپ چهاول بعد از گذشتن چند روز این عروس و داماد عازم گوری گنج شدند جای که پسر کشور امیت زند گی می کند . یوگیتا بلی بعد از ازدواج هم می خواهد که در فلم هابازی کندر فعلا خیا لی کناره کشی را از دنیای کرده است.

کشور کهمار برای دومین بار عروسی کرد و عروس تازه اش یوگیتا بلی می باشد.

حجرات بسیار آهسته میشود . يك شخص مسن به کالوری کمتر ضرورت دارد حرکات بدنی و متابولزمش آهسته تر است مردم اضافه تر از ۴۰ باید ده فیصد کالوری کمتر در غذای روزمره خود بگیرند و اشخاص اضافه تر از پنجاه ، ده فیصد دیگر از کالوری را که روزانه میگیرند کمتر کنند ، مردم مسن اکثراً از کمبود پروتین متأثر میشوند و باید غذای شان روزانه ۷۰ تا ۹۰ گرام پروتین را حاوی باشد غذای بسیار با ارزش برایشان قیماق و پنیر خانگی میباشد این غذا ها است که حاوی امینوآسید میباشد که بی اندازه برای وجود مفید است .

نگهداشته واز بروز شوک در وی جلوگیری میکند.

۶- بیمار و اطرافیانش را مطمئن ساخته وحنی القنور حادثه را بی اهمیت و کوچک جلوه دهید.

۷- از جمع شدن اسفاس در اطراف بیمای جلوگیری جدی به عمل آورده سعی کند هوای صاف و تازه به او برسد.

۸- وسیله انتقال بیمار را نزد دا کتر باشفاخانه هر چه زودتر فراهم ساخته ، درصود تیکه موضوع مهم و قابل توجه است از قبیل قتل حادثات ترافیکی ترافیکی و جنایی و امثال آن موضوع رابه مقامات مسؤول و پلیس اطلاع دهید.

در مواقع بحرانی

۳- به سرعت تصمیم گرفته آسانترین و کوتاهترین راه را برای جلوگیری از پیشرفت حادثه انتخاب کنید. بخصوص در جلوگیری از خونسردی و رفع شوک اقدام فوری و آنی نمائید .

۴- بیمار را گرم نگاهداشته کمتر حرکتش دهید.

۵- از کشیدن لباس مریض (مگر درصورتیکه به علل خاص ایجاب کند) خود داری نمائید زیرا لباس ، حادثه دیده یا مصدوم را گرم

کنسرت ستاره

آب و هوا سفر می کنم و توانسته ام در این دوروزیکه در کابل بوده ام به بعضی از گوشه های کابل و مردمان مهمان نواز و صمیمی اش که در باره آنها مطالبی خوانده بودم به چشم سر بینم و آشنا شوم. وی می افزاید: من به موسیقی شرقی خصوصاً موسیقی افغانی علاقه زیاد دارم و کستی از نغمه های رباب ، ستار ، ببله و سا رنگ را در توسط نمپی در پردیس شنیده ام. اما امید وارم روزی بتوانم از نزدیک باموسیقی دانهای افغانی هم صحبت شده و نوا ختن کدام آله موسیقی افغانی را فرا گیرم. او علاوه میکند موسیقی شما مانند منظره های کشور قشنگتان خیلی زیبا ست، من کیفیت موسیقی افغانی را درک کرده بودم. باز هم میخواهید به افغانستان بیایند؟ خندیده جواب میدهد: البته البته امید وارم در آینده نزدیکی بتوانم باز هم به افغانستان بیایم و دیدار

دو صد سالگی

با آنهم طرقی برای طویل کردن عمر موجود است که هیچ ارتباطی با دوا ندارد، و شکل اساسی طریق زندگی يك نفر است که به آن صحت و طول عمرش مربوط است.

ا زهر پیر مرد محترمی که پرسیده شود او با یقین خواهد گفت که بدون کار هرگز نمیتوانست چنین طویل عمر کند . وقتی که وجود بیکار باشد تما ماً اعمالش از قبیل دوران خون، تنفس و متابولیزم ضعیف میشوند، اعضای غیر فعال مثلاً عضلات ضعیف و خشک میشوند ، از این سبب کار

بدنی يك ضرورت حتمی برای پیران است .

مشکل طول عمر تنها بيو لوژیکی نیست بلکه به وضعیت اجتماعی هم ربط میگیرد مسایل صحت اجتماعی وساحه وسیع ضد اییدمیک در اتحاد شوروی بتناسب سال های قبل

احصا ثیه مرگ را دو سوم کم ساخته و ضایعات اطفال را به يك بیستم پائین آورده است .

و قتیکه از پرو فیسر کولو سوف سوال شد که چرا مردم مسن باید غذای کم و آنرا هم بسیار بدقت بخورند جواب داد مردمی که سنین چهل و پنجاه اضافه دارند عمل او کسیده و تولید

فال حافظ

دهر روزاز هفته که میخواهید فال بگیرید به تصویر بالا توجه نموده یک حرف از حروف نام خود را انتخاب کنید و آنرا از دایره بزرگ پیدا نمایید. (فرق نمی کند که حرف اول باشد یا دوم باشد یا مثلاً پنجم) در زیر همان حرف مثلی قرار دارد که دارای خانه های سفید و سیاه میباشد و در داخل خانه های سفید آن سه عدد ثبت شده است از آن سه عدد هر کدام را که دلخواه شماست انتخاب کنید و آنگاه به همان شماره در زیر نام همان روز از هفته مراجعه کنید و جواب خود را از زبان حافظ شیرین سخن دریافت نمایید.

مثلاً روز یکشنبه حرف چهارم نام خود را که میم است انتخاب و از جمله سه عددی که در زیر فوس مربوطه به این حرف دیده می شود بیت ۷۰ را اختیار نموده اید. باید به بیت هفتم روز یکشنبه به اشعار صفحه مقابل مراجعه کنید و بخوانید لسان اللقیب بشما چه می گوید!

انگولا

کشور است در افریقای جنوبی بالای بحرا عظم اتلانتیک که با کشورهای کانگو، زیمبابوئه و بوشیا قرار دارد شهر های بزرگ آن لوبیتا، لیژوا، موسایدیس، لوسووملانچ میباشد. تقسیمات اداری این کشور به ۱۵ ولایت قسمت یافته است. زبان رسمی انگولا پرتگالی و واحد پولی آن اسیدوی پرتگالی است که معادل به ۱۰۰ سنتاوس میشود. جمعیت انگولا را ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر تخمین زده اند. وچکو، و جانگ هاواروپایی مخصوصاً پرتگالی تشکیل میدهد در حدود ۳۰ درصد آنها را عیسوی مذهب، ۶۰ درصد متفاتی و سایر ادیان در بر گرفته است. در انگولا ۹۲ درصد اهالی را افریقایی سیاه پوست تشکیل داده که بزراعت اشتغال دارند. عایدات ملی این کشور سالانه فی نفر به ۱۷۵ دالر بالغ میشود.

انگولا کشور زراعتی بوده و ۶۵ درصد

عایدات ملی این مملکت را میا میسازد که بهترین زمین زراعتی این کشور بد سست پرتگالی بود و سیاه پوستان این کشور را بزور و شکنجه بکار میگذاشتند. انگولا از رهگذر تولیدات زراعتی غنی بوده در میان ملل افریقایی پیش قدم است. مهمتر یمن اقلام زراعتی این کشور در مقام اول قهوه، ناربال، پنبه، پنبه دانه و سپس چارمق، جواری، برنج، تمباکو، گندم، فاسولیا، نیشکر، میناک، کاکو، رابرومیوجات لیمویی محسوب میشود.

معادن این کشور سرعت اکتشاف یافته مخصوصاً پرتگالی هادر دوره استعماری خویش مساعی بیشتری دارد این راه بکار برده است و از آن عایدات سرشاری بدست آورده جیب های خود را مملو ساختند مخصوصاً در استخراج آهن، منگان، نفت و الماس مساعی زیادی را بخرج دادند. تولیدات صنعتی این کشور

معالجه مریضان

پادردی، و سردردی توصیه شود. غسل مذکور باید از پا راست شروع شود. غسل ران ها: این غسل برای رفع پا درد، سردردی احساس خستگی ها و غیره توصیه میگردد غسل مذکور به امتداد غسل پا ها و زانوان صورت میگردد. غسل روی: این غسل برای رفع سردردی، بی خوابی

و دندان دردی و خستگی دماغی خیلی مفید است. مریض های نویرالژی ازین غسل استفاده زیاد تر نمایند بعضاً دندان دردی ذریعه این غسل تداوی میگردد. این غسل برای شفافیت و قشنگی پوست روی خیلی مفید میباشد. در غسل مذکور بعد از شستن روی طرف راست روی زیر آب گرفته شود و بعداً طرف چپ روی تحت جریان آب داده شود تا اینکه احساس خستگی شود بعداً به غسل مذکور خاتمه داده شود.

بلند ساوانایی را مشاهده کرد ولی متأسفانه در اثر نفوذ استعمار گران يك سرك ویاچاده آن اسفلت نگردیده بلکه بهالت اولیه خویش قرار گرفته است. حرکت مو ترها حالت دلغراشی را در جاده های این شهر تو لید میکند صرف روز یکمراه طیاره در میدان هوایی آنجا نشسته و مسافری را باقیست گزافی حمل و نقل میکند در یک فاصله کوتاهی از شهر خرابه های تاریخی دیده میشود که تا یک اندازه قدامت این شهر را نسبت بسایر شهرهای این کشور روشن میسازد بصورت عموم تمام ولایت را فقر و ناداری فرا گرفته در نواحی آن آناری از معادن و مواد معدنی دیده نمیشود همچنین از رهگذر زراعت عقب مانده با مقدار کمی آب زمین های خود را آبیاری و از محصولات محدودی که بدست می آورند امرار حیات میکنند.

دوش بدوش معادن پیش رفته قوه آبی، صنایع شکر سازی، روغن سازی، سمیت کاغذ و نساجی از بهترین صنایع این کشور میباشد. در امور ترانسپورت، حمل و نقل میتوان یادآور شد که انگولا دارای ۹۱۱۰ کیلو متر سرك بوده در ترانسپورت فضایی سالانه ۹۰ هزار مسافر، ۲ هزار تن اموال را نقل میدهد. صادرات انگولا را قهوه، الماس، جواری و آهن تشکیل داد. و در ساحه واردات مو تر، مواد خام و الکول از مهم ترین اقلام آن بشمار میرود که مهم ترین پاورتر تجارتی آن پرتگال اضلاع متحده امریکا و هالند میباشد بالمقابل واردات این کشور از پرتگال، آلمان غربی، اضلاع متحده امریکا و بریتانیایی کبیر صورت میگردد.

اسم ولایت های «کوازو» و «کوتانگو» از دریا

های گرفته شده است که سرحدات شرقی و غربی این کشور را تشکیل میدهند که یکی از بهترین و بزرگترین ایالات انگولا بشمار میرود و دارای بیش از ۲۰۰ هزار نفر جمعیت بوده که با ارتفاع ۹۰۰-۱۵۰۰ متر در سطح بحر قرار گرفته است گرچه در کوبا و انگولا و ام مختلفه ای حیات بسر میرند ولی بسیار کم از هم تمیز میشوند بیشتر اهالی این منطقه را دایموندو ها و بموندو ها تشکیل میدهند که اکثر در قسمت های شمال مسکن گزین اند. تقریباً نیمه اهالی این مناطق در ساحه مثلی یمن دریا های کوتاتو، کوبانگو و کوبی حیات بسر میرند.

پایتخت این ولایت و لاسیریا یاد شده از اسم اولین مهاجری که در این سر زمین وارد شده بود اخذ گردیده است پایتخت مذکور ناحیه ای کوچکی میباشد که در چند سال اخیر اکتشاف نموده است و حاوی چند عمارات بزرگ نشیمن و دفاتر دولتی میباشد که یک تعداد اروپایی ها به بزرگی این شهر افزوده اند و حتی درجاده های عمومی آنجا میتوان درختان

اطلاعات و کلتور

رئیس تحریر: محمد ابراهیم عباسی
مدیر مسؤول نجیب رحیق
معاون: پیغله واحله راسخ
مهمتم: علی محمد عثمان زاده
تلفون دفتر رئیس تحریر ۶۹۴۵
تلفون منزل رئیس تحریر ۲۹۵۹
تلفون دفتر مدیر مسؤول ۶۸۴۹
تلفون ارتباطی معاون ۱۰
تلفون منزل معاون ۴۰۷۶۰
سو چپورد ۲۶۸۵۱
مدیریت توزیع ۵۹

آدرس: انصاری و ام
وجه اشتراك:
در داخل کشور ۵۰۰ افغانی

فناك حافظ

شنبه

۱- درد از بارست و درمان نیز هم
دل فدای او شدو جان نیز هم
۲- مای غمان مست دل از دست داده ایم
دهراز عشق و هم نفس جام داده ایم
۳- بر ما بسی کهان ملامت کشیده اند

ناکار خود زابروی جانان گشاده ایم
۲- ای گل تو دوش داغ صبوحی کشیده
ما آن شقا یقیم که با داغ زاده ایم
۳- عمر پست تا براه غمت رو نهاده ایم

روی و ریای خلق بیکسو نهاده ایم
۲- طاق و رواق مدرسه و قال و قیل علم
در راه جام و ساقی میرو نهاده ایم
۳- هم چن بدان دور کس جادوسیرده ایم
هم دل بدان دوستدل هندو نهاده ایم

یکشنبه

۱- ما ز باران چشم با ری داشتیم
باود غلط بود آنچه ما پیدا کنیم
۲- خیز تاخرقه صوفی بغرابات بریم
سطح و طامات بیا زار خرافات بریم
۳- صوفی بیا که خرقه سالوس ببر کنیم

وین نقش زرق را خط بطلان ببر کنیم
۲- شمرت کیم ورنه به حسرت کشندمان
روز که جان به جهانی دگر کشیم
۳- ماشینی دست برآریم و دلتانی بکنیم

غم هجران ترا چاره زجانی بکنیم
۲- دل بیمار شد از دست رفغان مددی
تا طیبش بسر آریم و دوائی بکنیم
۳- بیرون جبریم سرخوش و از بزم صوفیان
غارت کنیم باده و شاهد ببر کنیم

دوشنبه

۱- گلبرگ راز سنبل مشکین نقاب کن
بهی که رخ میوش چپانی خراب کن
۲- ایام گل چو عمر برفتن شتاب کرد
ساقی بنور باده گلگون شتاب کن
۳- بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر

بگر برنگ لاله و عزم شراب کن
۲- حافظ وصال می طلبد از ره دنیا
یارب دقای خسته د لای مستجاب کن
۳- ای نور چشم من سخنی هست گوش کن

چون سمارت پرست بنوشان و نوش کن
۲- پیران سخن ز تهر به گویند کفمت
دان ای سر که پیر شوی بند گوش کن
۳- بزلف گوی که آئین دلبری بگذار
به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن

سه شنبه

۱- مزرع سبز فلک دیدم و داس مذنو
ایم از گشته خویش آمدو هنگام درو
۲- گلین عیش میمند ساقی گلزار کو
باد بهار میوزد بساده خوشگوار کو
۳- ای بیک راستان خبر بار ما بگو

احوال گل به بلبل دستان سرا بگو
۲- ما معرمان خلوت انسیم غم مخور
با بار آئینا سخن آ سنا بگو
۳- زلف در دست صبا گوش بفراوان رفیب

ان چنین باهمه در ساخته یعنی چه
۲- ای که با سلسله زلف دراز آمده
فرصت باد که دیوانه نسوا ز آمده
۳- دوش رفتن بدر بیکه خواب آلوده
رقه آردان و سجاده شراب آلوده

چهارشنبه

۱- ازمن جدا مشو که توام زور دیده
آرام جان و هو نس قلب ریمده
۲- زاهد پشیمان را ذوق باده خواهند گشت
عاقلا مکن کاری کاورد پشیمانی
۳- شهادتار شتافان در آن ابروی دل بندست

۱- ادا را يك نفس بشنیم که بگناه زبانشانی
۲- می خواه و گل آستان کن از هر چه میجوی
این گشت سحر که گل بلبل نوحه میگوی
۳- شمشاد خراهن کن و آهنگ گلستان کن

۱- سرو بیا موزد از قد تو دلجوی
۲- دایم گل این بستان شاداب نوی ماند
در باب ضعیفان را در وقت توانایی
۳- صلاح از هاجه میجوی که مستان را صلوات
بدور تر کس مست سلامت دادا کفتم

پنجشنبه

۱- نادل عرزه گرد من رفت به جین زلف او
زان سفر دراز خود عزم وطن نمی کند
۲- مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس
توبه فرمانان چرا خود توبه کمتر می کنند
۳- تا بگر همچو صبا زکوی تو رسم

۱- اصلم دوش به جز ناله شبگیر نبود
۲- دوش در حلقه ما قصه گسوی تو نبود
نادل شب سخن از سلسله موی تو بود
۳- دل از ناوک مرغان تو در خون می گشت

۱- باز مشتاق که با نغانه ابروی تو بود
۲- عالم از دور و شرع عشق خبر هیچ ندانست
۳- دوش می آمد و رخساره برافروخته بود
تا کجا باز دل عرزه سرخته بود

جمعه

۱- در مقامات طریقت هر کجا گردیم سیر
عاقبت را با فلز بازی فراق افتاده بود
۲- دل بسی خون بکف آورد و دل دیده بریخت
الله الهی که تلف کرد و کی اندوخته بود
۳- رسم عاشق کشی و شیوه شهر آسویی

۱- جامه بود که بر قامت او دوخته بود
۲- گرچه میگفت که زارت بکنم میدیدم
که نباش نظر می با من دلم سوخته بود
۳- نیک نامی خواهی ای دل با بدان صحبت مکن

۱- خود پسندی جان من برهان نادانی بود
۲- عذری بری گفت حافظ میخورد و نهان شراب
ای عزیز من نه عیب آن به که پشیمانی بود
۳- مادر درون سینه هوایی نهفته ایم
بر یاد اگر رود دل ما زان هوا رود

زبانه

آریایی

(۵)

نیلاب «رجحی»

+++++ *

لېجه سنگلجی درستگلچ پامیر، لېجه یازغلامی درپامیر، لېجه زیباکی در زیباک بدخشان، لېجه سربیکلی در سربیکل پامیر، لېجه شغنی در شغنان بدخشان (درواز بدخشان نیز لېجه هست که به شغنی نزدیک می باشد)، لېجه ارموری در وژپرستان که شامل دولېجه می باشد، لېجه لوگر و کینگوام، لېجه پشه یی در دره های هندوکش (نجراب)، لېجه پراچی، لېجه بلوچی در بلوچستان و غیره رایج اند. که اکثر در قبال این لېجه ها بحث کنیم سخن دواز خواهد شد، گذشته از این لېجه هادر کشور مازبان های ترکمنی و ازبکی نیز وجود دارد که عمده از نفوس افغانستان کنونی به آن رفیع مشکلات میکنند. که از آنجمله زبان ترکی از زبانهایست که در سطح جهانی موفق ادبی و تاریخی داشته و از جانب دانشمندان مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است.

زبان های فرس قدیم و پهلوی که اول الذکر زبان رایج عهد هخامنشی و اخیر الذکر زبان مسلط عهد باری ها و سامانیان بوده از آنروست که اوستای نو زبان پهلوی گرداوری شد و گاهها از نظر محتوی با سایر قسمت های اوستا مابایت دارد. زبان های مزبور ناشی از زبان اولیه آریین بودند و چون در کشور ما گویندگان آنها ناچار و حتی وجود نداشتند لادابحت در قبال آنها را باید تلقی کردیم.

زنده گانی استاد

شاغلی محمد یوسف گېژاد رسام-شاعر و هنرمند تمثیلی فعلا بحث امر هنرهای زیبای وزارت اطلاعات و کلتور، چون استاد را قبلا می شناخت و میدانست که او یک رسام خوشین به تربیه جوانان بود بار اول بنزد اورفت تا تدریس هنرهای زیبا را با استاد خیر محمد باری یش ببرد. برآستی استاد از خواهش معقولانه سر نه بیدد با وجود ضعف جسمی و کسالت و تله تدریس را بدوش گرفت، هر روز بسا استاد خیر محمد باری که هر دو از باران بسیار قدیم بودند شامگردان و راهنمایی میکردند. استاد را در فاقش بسیار دوست داشتند و نام (خرچان) را بش میگردند. استاد در وقت حیات حلقه های هنرمندان را از شرکت افتخار می بخشید، در مجالس را به تشریف آوری نش انتظار کشیده می شد.

امسال که استاد عالمقدر در حال خدمت به وختداران عزیزان خود را فرا ساخت، حلقه های هنری از شخصیت وی با تصوره های تک یاد میکنند. استاد هر چه بصورت اول يك افغان بود، می توانم بگویم که از شخصیت های بن المللی عالی شهادت بیرون آورد، اساری از زمان کشور های دیگر می شناسند و آثار زیادت را با خود دارند. می آرد با اینکه شهادت کنیم که تامله های او زنده او باید زب موزیه مان شود و نام نامی او را تلاسه نگاه داریم. خدایش بر امرزد.

زبان پشتو یکی از شعبات زبان آریایی است و درین هیچ نزدیدی نیست اما مستشرقین اروپایی از جمله (مولر) و (دارمستر) عقیده دارند که پشتو یا از زبان اوستایی مشتق شده و یا از زبان دیگری که موادی با زبان اوستایی بوده است و در حالیکه زبان پشتو مستقیما از زبان آریایی باختری مسیر خود را بصورت آزاد جدا کرده است و (نروپ) معتقد است که زبان پشتو زبان مستقلی بین زبان های دسته هندی و دسته ایرانی بوده است (۱). بر سر صورت امروز زبان پشتو با لېجه های متعدد خود در ساحات بزرگ کشور مابین مردم نجیب این کشور موارد استعمال داشته و به آن فعاچه می شود.

زبان دری: این زبان که وجه تسمیه آنرا (ملك الشعرا بهار) (۱) صاحب برهان قاطع (۲) و غیره نویسندگان شرح داده اند خدمات تاریخی زیادی داده و در تاریخ ادبی و فرهنگی کشور عزیز ما افغانستان موفق آن اظهار المن الشمس است و زبان های رسمی دربار های طاهریان، صفاریان، سامانیان، غزنویان، سلجوقیان ... و غیره بوده است. و تا امروز به عمان متوال نظام شایخ خود را در فرهنگ و ادب کشور ما حفظ کرده است و نسبت تشریکه دارد ضرورت به تحصیل در پیرامون آن احساس نمی شود.

در کشور عزیز ما بعضی لېجه های متداول است که شباهت نزدیکی به زبان اوستا و هندی از آن دارند، که حاجت روشن شدن موضوع مختصرا از آن ها نام می بریم.

لېجه نورستانی که لېجه های زیادی را نیز در بر دارد، لېجه وخی دروخوان، لېجه منجی یا منجانی در منجان پامیر، لېجه یودغا یا یوغا در پامیر، لېجه اشکاشمی در اشکاشم بدخشان

(۳) ص ۳۳۳ تاریخ افغانستان ج ۱ احمد علی گېژاد.

(۶) ص ۱۹-ج اول سبک شناسی بهار.

(۴) ص ۸۴۸ ج ۲ برهان قاطع با اهتمام دکتر محمد معین.

بشاور بوده که یکی از فروعات زبان سانسکریت بشمار میرفت.

زبان خوارزمی: زبانیت که در خوارزم قدیم معمول بود و اخیرا در پرتوی حفريات باستان شناسی مابیت آن آشکار گردید. نسخه ای که در اثر حفاری از خوارزم بدست آمد حاوی يك تعویم و اعلام تاریخی بوده که بر زبان خوارزمی نوشته شده بود و کتابی نیز از کتاب خانه استانبول نظر پژوهشگران را بخود جلب کرد که در عهد اسلام بزبان خوارزمی نوشته شد. با استناد این اسناد ثابت گردید که زبان خوارزمی شعبه ای دیگری از زبان آریایی ها بود.

زبان نظاری: این نام ماخوذ از نام قومی است که در ناحیه بین بلخ و بدخشان سکونت داشتند و امروز نیز ولایتی با آن نام در تکیلات ملکی کشور مادر همان محل وجود دارد. این زبان از شاخه زبان اصلی (هند و اروپایی) آریین بود و دارای دو لېجه بوده که بنام لېجه های (ای و بی) در نزد زبان شناسان اسم گذاری شده است. هر چه دکتر معین این زبان را از حیثه زبان های آریایی خارج می دانند (۱). لیکن منظور دانشمندان مزبور ممکن است زبان های (هندو ایرانی) باشد نه (هندو اروپایی) زیرا مقدسی (۲) معتقد است زبان تخصاری به زبان بلخی نزدیک است.

زبان پشتو: این زبان امروز از زبان های محلی و مستقل افغانستان محسوب میشود و در پیرامون این زبان کتب زیاد اخیرا از جانب دانشمندان تحریر شده است و موفق این زبان خود به خود معلوم است که چطور در مسیر تاریخ تحولات را حاضری شده و تفسیراتی دیده است تا به پشتو مسمی گردیده. حامی این زبان بنابه شواهد تاریخی مردمانی در رونه تاریخ بوده اند که در دره های پر خم و بیچی کوهستانی افغانستان اموال حیات می کردند.

(۱) ص ۲۴ مقدمه برهان قاطع.

(۲) ص ۴۳۵ احسن التلخیص مقدسی.

زیرا خورشید را با گل اندو دن سخت دسوار است و در واقع خود را استیلا گردن میباند. بد زبان سغدی: استاد یکه در انر کاوش های پیهم باستان شناسان سو روی خصوصا استاد فریمان عضو وابسته به فرهنگستان سو روی از کوه «موق» نا جکستان در سال ۱۹۳۲ بدست آمد. موفق زبان سغدی را روشن ساخت (۱).

این زبان شاخه ای از زبان آریایی بوده و به تبعیت از اسم قدیم ماورا النهر به زبان سغدی معروف است درین زبان طور یکه (ارنور کرستن سن) اظهار میدارد در طول خطی متداول بوده است که از دیوار چین ناسم رفت و آسیای مرکزی امتداد داشته و مدت چندین قرن این زبان در آسیای مرکزی زبان بین المللی بشمار می رفته است و توسط این زبان بود که کتب مانوسی و بودایی نوشته شده و حتی دو قبايل سرک زاد هم نفوذ پیدا کردند (۲). و بنا بر آنرا میسرود می توان گفت که زبان سغدی زبان قدیم سم رفت است که بعدها به تمام ماورا النهر سارح شد و (ابور یحان البیرونی) دانشمند عهد غزنوی در السر انقیس خود (انار الباقیه) عام ها و روز های زبان سغدی را ضبط کرده است (۳). و فعلا در ناحیه (پشتوب) پامیر لېجه ای متداول است که از که از بقایای زبان سغدی شمرده میشود.

ج- زبان ختنی: ختن که نسبت مشک خود در ادبیات ما موفق روشنی داد و امروز یکی از ایالات چین بشمار می آید. در آن زبانی رایج بود که آنرا شاخه ای از زبان اصلی آریین میدانند، زیرا دانشمندان از اروپا و لوجی عقیده دارند که باشندگان اصلی این سرزمین در بدو مرحله ترک نژاد نبوده بلکه نژاد آریایی است و از لحاظ شواهد نژادی شبیه (مردم کوهستان آلب) (۱). بودند و اگر نظری اجمالی بلفات زبان ختنی و آثار اوستایی انداخته شود مشکل بکلی حل خواهد شد. علی الرغم آنکه آثار از زبان ختنی باقی نمانده بود، لیکن پنجاه سال قبل نسخ خطی از ترکستان چین بدست آمده که در آن نسخه زبان ختن (هوتی) و سر زمین ختن (هوتک) خوانده شده بود. مردمان قدیم ختن به زبان هند آریین بودند که یکی زبان هند قدیم با سانسکریت و دیگری (پراگرت) که زبان مردمان شمال غرب هندوستان و ناحیه

- (۱) ص ۱۸- مقدمه برهان قاطع با اهتمام دکتر محمد معین.
- (۲) ص ۳۲۱ ایران در زمان ساسانیان تألیف دکتر کرستن سن ترجمه رشید یاسمی.
- (۳) ص ۱۷ آثار الباقیه البیرونی ترجمه محمد اکبر دانا سرست «معرفی».
- (۴) ص ۱۶ مقدمه برهان قاطع.

بجواب نامه

های شما

این کتگوری اشخاص حساب نکنید و سخت هم نگیرد. نشود که شما هم تحت تاثیر قرار گرفته و خدا ناخواسته ناحق بر خود مریض و یا عقده را حمل نمائید.

شباغلی عبدالغنی از کندز:

خواسته شما بر اثر مطالعه، مهارت و تمرین برآورده شد و میتواند.

پیغله هما محب:

می پرسند که چرا مضا میهن و راپور تاژ داخلی بیشتر در ژوندون بچاپ نمی رسد؟

دوست ازچمند ما همیشه سعی داریم. تا به مضامین و راپور تاژ های داخلی حق تقدم و رجحان داده شود. و لی شرط اینست که مطالب دلچسپ و مورد خواست همگان باشد و همانطوریکه مجله ژوندون یک مجله ذوقی است به مذاق همگان برابر. و به اصطلاح «توی دوقشان» نژاد اینجاست که مطالب داخلی و خارجی را نشر میکنیم تا تنوع در نشر مضا مین بوجود آمده باشد.

دیگران نیز از همین راه به هدف رسیدند. استعداد در هر فردی وجود دارد منتها احتیاج به این دارد که چطور رشد کند و بیدار گردد.

پیغله سیمیا، ن، س:

طی نامه ای می نویسند که از آینده وحشت دارد. او نمیداند از چه چیز آینده هراسان است و لی در حال می ترسد.

پیغله سیمیا، شما از آینده ترسی بدل راه ندهید به خود ایمان داشته باشید و به اطرافیان تان و مخصوصاً کسان نزدیک خود اعتماد کنید. شما حتماً با مشکلی مواجه هستید یا پرلمی دارید که شاید به آینده

خواسته ام برای مجله ژو نندون مضا مینی ترجمه کنم و لی رو حیه نشراتی شما را درست نمیدانم. این سوال را بسیاری از دوستان که میخواهند تازه همکاری را با مجله شروع نمایند، طرح میکنند حتی کسانیکه مثلاً همکاری های با مطبوعات داشته اند. مضا مین مجله ژوندون خود پاسخگوی این سوال است یعنی اگر یکبار دوسه شماره مجله را بدقت نگاه کنید این سوال حل میشود. اما بخاطر قناعت بیشتر شما دوستان باید بگوئیم که ژو ندون یک مجله ذوقی است و بیشتر موضوعاتی را بدست نشر میسپارد که یکتعداد زیاد به آن علاقه بگیرند موضوعات « دارای علاق یق بشری» در درجه اول برای ماقابل پذیرش است.

شباغلی محمد قاسم از ده سبز. دهم لیسه غازی:

در مورد اینکه بعضی اشخاص چرا میکوشند بجبر بالای دیگران بقبولانند که مثلاً مریض روانی است و یا عقده دارد و آن شخص اگر مریض هم نباشد تحت تاثیر قرار میگردد. خدمت محترم آقای محمد صدیق

عرض کنم که اگرچه بنده آشنایی چندانی با روانشناسی ندارم و لی با آنهم اینقدر میدانم که باین دسته آدمها که در وجود دیگران در صدد عقیدایی هستند. « ر و ا نشناس نماها » میشود خطاب شان کرد. یعنی اینها، همانطوریکه شما گفتید هر چند هم کسی به سلامت و عقل و روان خود ایمان داشته باشد پس از يك نظر اندازی دست کم یکی دو عقیده را در وجود او کشف میکنند.

همیشه تکیه این اشخاص بر یکی دو اصطلاح و یا کتاب روانشناسی و دو اتکای است، بطوریکه اگر شما آدم زود باوری باشید تصور میکنید که طرف دانش گسترده در زمینه دارد و بهمین سبب هم است که تحت تاثیر او قرار می گیرند و اما شما آقای محمد صدیق، بر سخنان

یکعده از دوستان و علاقمندان مجله ژوندون این هفته به نسبت حلول عید سعید اضحی پیام های تبریکیه برای ما فرستاده اند که البته خیلی محبت فرموده اند و این نمایندگی از لطف بیکرانه شان نسبت بهما و مجله محبوب شان میکند. ما هم مقابلتاً عید قربان را به تمام دوستان تبریک گفته و روز های خوش خوش برایشان می خواهیم. در میان این نامه ها یکی از آنها می نویسند که ژوندون برای ما چه عیدی دارد.

اگر منظور ازین دوستان شیرینی گک است که چه عرض کنیم. و لی در غیر آن مضا مین پیرامون عید در همین شماره به نشر رسیده است که طور عیدی از زانی و پیشکش شان باد.

شباغلی محمد قاسم از ده سبز. پیغله فوزیه نهاد از مکتب رابعه بلخی:

والبت در برابر سوالات شما باید بگوئیم که در نظر گرفتن شرایط و امکانات شرط اصلی و اساسی است در غیر آن در قضاوت تان اشتباه میکنید و راه غلط می پیمائید. به نظر ما وقتی سعی و کوشش بر زمینه های دیگر کار مضاعف گردد کارها حل میشود و دیگری سوالی باقی نمی ماند. ولی همانطوری که خود شما میدانید، همیشه شرایط این چانس را به آدم نمیدهد. اگر قبول ندارید. پس شما دختری هستید صاحب طالع بیدار. موفق باشید.

محترمه زهرا ع، ز:

از ما می پرسند شرایط همکاری با مجله چگونه است، شما چه نوع مضا مین را نشر میکنید همیشه

دولتی مطبعه

فقیر محمد ننگیالی ترمیت نوا زپرآوازه وموفق افغانستا ن

مود و فیشن

دو نمونه از لباس های مخصوص خزان از تازه ترین کتلاک های سال برای ذوقمندان مود و فیشن انتخاب کرده ایم تا با استفاده از تکه های ساخت وطن برایتان این لباس هاراثبیه نهائید .